www.gazetekadikoy.com.tr

GazeteKadıköy

Yıl: 21 / Sayı: 1042 HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE 5 – 11 HAZIRAN 2020

Kadıköy'den kente yayılacak politika:

ATIKSIZ YAŞAM HAREKETİ

Kadıköy Belediyesi, Kadıköy'de atık oluşumunu en aza indirmeyi hedefleyen, Türkiye'nin ilk ve tek yerel yönetim uygulaması olan 'Atıksız Yaşam Hareketi' projesini 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde hayata geçiriyor. 'Atıksız Yaşam Hareketi', kadın kooperatifleri başta olmak üzere, yerel üreticinin ürünlerinin yer alacağı ve ambalajsız olarak satılacağı 'Dükkan'ın açılışı ile başlıyor ● Sayfa 8'de

Orhan Kemal
BEHÇET ÇELİK 5'te

Kadın beyni
BANU YELKOVAN 13'te

Geçmişe dönüş...
UĞUR VARDAN 7'de

Edebiyat Hayatından Hatırlamalar – 74
ORUÇ ARUOBA 5'te

Bir bisiklet bir düş

Bir bisikletle düşlerinizin peşinden gidebilir misiniz? Beş yıldır dünyanın farklı ülkelerini bisikletiyle gezen Hale Sargın, bu soruya "evet" diyenlerden. Sargın, "Otostopla seyahat etmek müthiş bir özgürlük gibi geliyordu fakat bisikletle seyahat etmek daha özgür kılıyor insanı" diyor ● Sayfa 14'te

Pazarda 'sıcaklık' artıyor!

Salgın dolayısıyla pazarda fiyatlar artarken, ekonomi yeni bir sorunla karşı karşıya. Pazar esnafı, mevsim normallerinin dışında seyreden sıcakların, zaten pahalı olan sebze ve meyve fiyatlarını daha çok uçuracağı görüşünde ● Sayfa 3'te

"Kadıköy hatalı dönüşüyor"

Kadıköy'deki kentsel dönüşüm ve çevre ilişkisi hakkında tez hazırlayan ve yenilenen bazı yapıları ekolojik kriterler açısından inceleyen akademisyen Mustafa Çakırlar, "Kadıköy'deki dönüşüm, hem yanlış hem eksik" uyarısında bulundu ● Sayfa 10'da

"Salgın kadınların durumunu kötüleştirdi"

İstanPol "Covid-19 Salgınının Kadınların Çalışma ve Hane Yaşamına Etkileri" raporunu yayınladı. Rapora göre 16 milyon 472 kadın hiçbir işte çalışmıyor ve salgın, kadının yaşadığı eşitsizlikleri derinleştiriyor ● Sayfa 4'te

Sinema ve tiyatro ile dayanışma

Pandemide işsiz kalan tiyatro ve sinema emekçileri için iki farklı kampanya başlatıldı. "Koltuk Destek Kampanyası" ve "Dayanışmanın 100'ü Şiir" kampanyalarıyla salgının etkileri azaltılmaya çalışılıyor ● Sayfa 7'de

Kobe'nin hatırası

Helikopter kazasında hayatını kaybeden ünlü NBA yıldızı Kobe Bryant'ın anısı Kadıköy'de yaşatılıyor. Ünlü yıldızın adını taşıyan Caddebostan'daki basketbol sahası, Los Angeles Lakers'ın renklerine boyandı ● Sayfa 13'te

GEREKLİ TELEFONLAR!

KADIKÖY BELEDİYESİ

Santral	542 50 00
Çağrı Merkezi	444 55 22
Evlendirme Dairesi	542 50 02
İmar Müdürlüğü	542 50 71
Temizlik İş. Müd.	542 50 75
Zabıta Müdürlüğü	542 50 79
Alo Engelli Taksi	444 00 81
Belediye Kokteyl Salonu	345 42 62

ACİL

İtfaiye	347 32 28
Emniyet Müdürlüğü	411 08 19
Kaymakamlık	330 60 99
İSKİ Kadıköy	345 03 04
Yangın İhbar	110
Polis İmdat	155
Elektrik Arıza	186
Gaz Arıza	187
Ambulans	112
Vefa Hattı	199
Telefon Arıza	121
Alo Zabıta	153
Sağlık Danışma	184
Bilinmeyen No	11811
Cenaze Hizmetleri	188
İBB Beyaz Masa	153
Maliye	189

HASTANELER

Göztepe Eğt. ve Araştırma	566 40 00
Haydarpaşa Numune	345 46 80
Siyami Ersek H.	542 44 44
Erenköy Ruh ve Sinir H.	302 59 59
Dr. Rana Beşe Polik.	348 40 27
Zeynep Kamil	391 06 80
FSM Araştırma H.	578 30 00
Erenköy Fizik Ted. ve R.	411 80 11

İŞKUR ile işe yerleşenler

İstanbul Büyükşehir Belediyesi İstanbul İstatistik Ofisi verilerine göre Nisan ayında, İŞKUR'la işe yerleşenler yüzde 89 azaldı

yüzde 89 azaldı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi İstanbul İstatistik Ofisi, İstanbul'a ilişkin işgücü piyasasının değerlendirildiği Haziran 2020 İşgücü Piyasası İstanbul Ekonomi Bülteni'ni yayınladı. Bülten'de şu bilgiler yer aldı:

2020 yılı Nisan ayında, İstanbul'da İŞKUR aracılığı ile işe yerleşenlerin sayısı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 89, bir önceki aya göre ise yüzde 70,7 azalarak 4 bin 51 olarak gerçekleşti. İşe yerleşenlerin, İstanbul'da yüzde 32'sini, Türkiye'de yüzde 35'ini kadınlar oluşturdu. Nisan ayında İstanbul'da işe yerleşenlerin yüzde 28,5'ini yükseköğretim mezunları oluşturdu. Yükseköğretim mezunu hiç kimse, İŞKUR aracılığı ile kamuda işe yerleşmedi. Özel sektörde çalışmaya başlayan yükseköğretim mezunları ise Mart ayında bin 153 kişi oldu.

BAŞVURU SAYISI YÜZDE 40 ARTTI

Türkiye'deki işsizlik ödeneği başvurularının yüzde 27'sinin gerçekleştiği İstanbul'da, Mart ayında başvuranların sayısı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 40; bir önceki aya göre ise yüzde 48 artarak 58 bin 672 olarak gerçekleşti.

2020 Mart ayında, İstanbul'da toplam aktif sigortalı sayısı bir önceki aya göre 17 bin 197 kişi artarak 5 milyon 376 bin 674; Türkiye'de ise 125 bin 442 kişi artarak 22 milyon 21 bin 671 oldu. Hem İstanbul'da hem de Türkiye'de bir önceki aya göre 4A ve 4B kapsamında sigortalı sayısı arttı.

Mart 2020 verilerine göre, İstanbul'da ortalama günlük kazanç, bir önceki yılın aynı ayına göre, kadınlarda yüzde 17,4 artarak 166 TL, erkeklerde ise yüzde 16,9 artarak 173 TL olarak gerçekleşti. Türkiye genelinde ise Mart ayında kadınların ortalama günlük kazancı 141 TL, erkeklerin ise 155 TL olarak belirlendi.

İstanbul'da, Mart ayında, toplam iş yeri sayısı 538 bin 956'ya ulaştı. En fazla 3 kişinin çalıştığı iş yerlerinin toplam iş yeri içindeki payı yüzde 64 oldu. Sigortalıların yüzde 50'sinin istihdam edildiği 30 ve daha az kişi çalışan işyerlerinin payı ise yüzde 96 olarak kaydedildi.

Otobüs bileti fiyatları ikiye katlandı

Otobüs firmaları, karayolları yolcu taşımacılığında ilan edilen tavan ücret tarifesine göre zam yapınca bilet fiyatları eskiye oranla ikiye katlandı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın 14 Mayıs'ta yayınladığı tebliğ ile karayolları yolcu taşımacılığında getirilen tavan ücret uygulamasıyla otobüs yolcu bilet fiyatlarına yüzde 100-150 arasında zam geldi. Bakanlık tarafından belirlenen tavan ücret uygulamasının amacı, "Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi ilan edilen COVID-19 salgını nedeniyle uygulanan tedbirler sonucunda karayoluyla yurtiçi yolcu taşımacılığı yapan firmalarımızın üstlenmek zorunda kaldıkları ilave maliyetler dikkate alınması olarak" açıklanmıştı.

Tüketiciyi Koruma Derneği (TükoDer) tarafından yapılan açıklamaya göre söz konusu tebliğ nedeniyle otobüs bilet fiyatları yüzde 100 ila yüzde 150 oranında arttı. Açıklamada gidilecek kilometre mesafesine göre fiyat belirlendiğinden bazı otobüs firmalarının kilometreyi kısaltan otoyol üzerinden kilometre hesabı yaparak ücretin belirlenmesi yerine, otoyol öncesi uzun olan kara yolu kilometresini baz aldıkları, fiyatlar arasında farklılıkların olduğu ve bazı firmaların otoyol ücretlerini de bilet fiyatlarına yansıttıkları belirtildi.

Daha önce 75-80 TL olan İstanbul-Ankara biletlerinin fiyatı 160 TL'ye çıktığının belirtildiği açıklamada dikkat çeken diğer bilet fiyatları şöyle: İstanbul- Giresun 275-340 TL. İstanbul- Bursa 100 TL, İstanbul- İzmir 170 TL, İstanbul- Sivas'a 250 TL.

MALİYET TÜKETİCİYE YÜKLENEMEZ

Haftalar boyu evlerinde ve işsiz kalan yurttaşların bu bilet fiyatlarını ödemekte zorlandıklarına dikkat çekilen açıklamada uygulamanın Anayasanın 172. Maddesine aykırı olduğu hatırlatılarak şu ifadelere yer verildi: "Vatandaşların şikayetlerinin dikkate alınarak, ivedi olarak pandemi öncesi uygulamaya dönülerek, otobüs fiyatlarının mart ayı başındaki fiyatlara çekilmesini, yolcu kapasitesinin düşürülmesi nedeniyle de yüklenilen ek maliyetler için geçici bir süre otobüslerin kullandığı mazotlarda KDV'nin sıfırlanması, otoyol ve köprülerden ücretsiz geçişlerinin sağlanması, otogarlardan giriş çıkış ücretlerinin sıfırlanması 83 milyon tüketici adına talebimizdir.

Covid-19 salgınının ekonomik maliyeti tüketicinin sırtına yıkılamaz, salgın nedeniyle hane geliri düşen vatandaşlarımızın açlığa terk edilmesi kabul edilemez. Ucuz, kaliteli ulaşım tüketicinin evrensel hakkıdır. Anayasanın 172 maddesi gereği devleti, "tüketicileri koruyucu" önlemleri almaya davet ediyoruz."

İstanbul Valiliği'nden "ayakta yolcu" kararı

İstanbul Valiliği "Toplu taşıma araçları üçte bir oranında ayakta yolcu alabilecek" açıklamasında bulundu

İl Hıfzıssıhha Kurulu İstanbul Valisi Ali Yerlikaya başkanlığında toplandı. Toplantıda korona virüsü pandemisiyle mücadele çalışmaları kapsamında yeni normal dönemde İstanbul'da alınması gereken önlemlerle ilgili görüş ve öneriler değerlendirildi.

Valilik Lale Salonu'nda gerçekleştirilen toplantıya İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, Toplu Ulaşım Bilim Kurulu ve Ulaşım Destek Komisyonu Üyeleri, ilgili Vali Yardımcıları, İstanbul Büyükşehir Belediyesi yetkilileri, İl Jandarma Komutanlığı, İl Emniyet Müdürlüğü, İl Hıfzıssıhha Meclisi Üyeleri, İETT ve Metro İstanbul yetkilileri katıldı.

Bilim Kurulu'nun önerileri, İçişleri Bakanlığının 01.06.2020 tarih ve E.8567 sayılı Genelgesi ve İstanbul Toplu Ulaşım Bilim kurulu ve İstanbul Toplu Ulaşım Destek Komisyonu'nun 02.06.2020 tarihli toplantısında getirilen önerilerin değerlendirilmesi sonucunda şu kararlar alındı:

- Farklı özelliği ve niteliği olan araçlarda yolcu taşıma kapasitesine ilişkin sosyal mesafe kurallarına uymak kaydıyla;

✔ Ayakta yolcu taşıyan otobüs, metrobüs araçlarında; oturan yolcu sayısı kadar (karşılıklı dörtlü koltuklarda iki koltuğu kullanılmadan ve karşılıklı yüz yüze gelmeden çapraz oturma düzeniyle) ve ayakta yolcu kapasitesinin 1/3'ü kadar yolcu alınması,
✔ Ayakta yolcuların yakın temasını engellemek için araç zemininde etiket uygulaması yapılması,
✔ Araç kapasitesinin dolması halinde sürücü tarafından yolcu alınmaması,
✔ Israrla binmek isteyen olması halinde araç hareket ettirilmeden sürücü tarafından kolluk kuvvetlerine bildirimde bulunulması,

✔ Metro ve raylı sistem araçlarında oturan koltukların tamamı ve ayakta yolcu kapasitesinin %50'si (AW–4 sayısının yarısı) kadar yolcu alınması,
✔ Şehir hatları vapurları ve deniz motorlarında oturan yolcu kapasitesi kadar yolcu alınması,

- Araçlara yolcu binişlerinde;

✔ Maskesiz yolcu alınmaması,
✔ Tüm araçlarda sıvı el dezenfektanı bulundurulması,
✔ Araçların her gün sefer öncesi ve gerekli hallerde sefer aralarında dezenfekte edilmesi,
✔ Duraklarda sosyal mesafenin muhafazası amacıyla işaretleme yapılması.

Belirtilen tedbirlere ve kurallara uymayanlara Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 282'nci maddesi gereğince idari para cezası verilmesi, aykırılığın durumuna göre kanunun ilgili maddeleri gereğince işlem yapılması, konusu suç teşkil eden davranışlara ilişkin Türk Ceza Kanunu'nun 195. Maddesi kapsamında gerekli adli işlemlerin başlatılması kararları alındı.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ CEP YAKIYOR!

Mayıs ayında yaşanan olumsuz hava şartları, üretimde sıkıntılara sebep oldu. Korona virüsü sebebiyle zaten pahalı olan sebze ve meyve fiyatları, önümüzdeki süreçte daha fazla cep yakabilir

● **Görkem DURUSOY / Simge KANSU**

Türkiye, 15-24 Mayıs tarihleri arasında yaz ve kış mevsimini birlikte yaşadı. Önce bazı bölgelerde 40 dereceleri gören aşırı sıcaklar, ardından -1 derece ölçülen hava durumu üretimde büyük zararlara sebep oldu. Dolu, don ve fırtınalardan sonra çiftçiler zor günler yaşıyor. Bazı alanlarda tarlalar yeniden sürüleceği için tohum ve mazot başta olmak üzere üretim maliyetlerinde artış bekleniyor. Özellikle domates, biber, patates, salatalık gibi ürünler en çok etkilenen sebze grupları arasında yer alıyor. Peki yaşanan bu iklim değişikliği, şimdilik normal gibi gözüken pazar fiyatları üzerinde ne gibi bir değişime sebep olacak? Ürünlerde yaşanan zararlar etiketlere yansıyacak mı?

"MALİYETİN ARTMASI ETİKETE YANSIYOR"

Tarım ilaçlarına yapılan zamların pazardaki etiket fiyatlarını etkileyeceğini söyleyen Ziraat Mühendisi ***Hüseyin Özgür Arıkuşu***, "Bu iklim değişikliği sorunu, aslında daha önceki yıllardan itibaren kendini göstermeye başlamıştı. Fakat bu sene iklimde yaşanan sorunlar, birçok bitkinin çiçeklenme, meyve tutumu ve büyümesi döneminde gerçekleşti. Gidişata baktığımız zaman, gelecek yıllarda daha da dengesiz havalar olacak diye tahmin ediyorum. Bu derecede büyük iklim dengesizliklerini önleme imkânımız yok. Ancak çok soğuk havalarda açık alanlarda rüzgâr yönüne ateş yakmak, don olacağı günlerde sulama gibi işlemler birkaç derece sıcaklık artışı sağlayabilir. Sebze ve meyvelerde maliyetin artması pahalı olmasına sebep oluyor. Ayrıca ziraat ilaçlarında geçen iki seneden bu zamana ortalama yüzde 60 zam yapıldığını görüyoruz. İklim şartlarının yanı sıra bu zamlar etikete daha çok yansıyor." şeklinde konuştu.

PAZARDA NELER YAŞANIYOR?

Tarlada yaşanan olumsuz şartların pazardaki etiket fiyatlarına zam olarak yansıyıp yansımayacağı merak konusu oldu. Biz de Gazete Kadıköy olarak pazarcı esnafı ve tüketiciye görüşlerini sorduk.

İklimde yaşanan değişikliğin muhakkak zam olarak yansıyacağını vurgulayan ***Esma Ocak,*** "Bugün torunum için biraz alışveriş yaptım. Sebze, meyve fiyatları o kadar uçuk ki standa uğramaya korkuyorum. Eşimi kaybettikten sonra kızımla yaşamaya başladım. O da emlakçılık yapıyor fakat onların da işi virüsten sonra durdu. Burası biraz ucuz diye geldik ama burada da fiyatlar yüksek. İklimde yaşanan değişiklik muhakkak zam olarak yansıyacaktır, bu kaçınılmaz bir durum. Torunuma sebze yemeği yapacağım fakat 5-6 tane fasulye alabildim. Aynı şekilde 2 tane havuç aldım. Kısacası pahalılık bizi tane tane almaya yöneltiyor." dedi.

"FİYATLAR HEP PAHALI"

Fiyatların genel anlamda hep pahalı olduğunu dile getiren ***Zeliha Uluocak***, "Üretim maliyetinin artması illaki tezgâha yansıyacaktır ama kış da olsa yaz da olsa fiyatlar hep pahalı oluyor. Emekli maaşı ile geçiniyoruz, en ucuz yerlerden alıp onlarla besleniyoruz. Dolmalık biber aldım kilosu 9- 10 TL olmuş. Salatalık 6 TL, taze fasulye 12 TL, erik 15 TL olmuş. Hastalıkta zaten risk altındayız, biraz ucuz olsun diye şu kalabalığa giriyoruz." ifadelerini kullandı.

"KISA SÜRELİ ZAM YAŞANIR"

Henüz bir zam olmadığına fakat kısa süreli bir zam yaşanabileceğine dikkat çeken pazarcı ***Mahir Bilgili***, "Şu anda bir zam yaşanmadı çünkü artık yaz geldi. Fiyatların yavaş yavaş düşeceğine inanıyorum. Her bölgeden mal geliyor. Bizleri en çok virüs dönemi etkiledi, yaşanan pahalılığın sebebi budur. Yaşanan iklim değişikliği çabuk atlatılabilir. Belki kısa süreli bir zam yaşanır." şeklinde konuştu.

"FİYATLAR ARTACAKTIR"

Genel olarak fiyatlar üzerine değerlendirme yapan pazarcı esnafı ***Mustafa Güven***, "Özellikle yağmur yağdığı zaman kiraz gibi bazı meyveler toplanmıyor. Bu sebeplerden dolayı mecburen fiyatlarda yükselme yaşanıyor. Soğuk yiyen ürün tarlada kalıyor, çünkü çalışacak tarım işçisi bulamıyorsunuz. Korona virüsü sebebiyle zaten çoğu bayi kapanmak zorunda kaldı. Yaşanan bu son iklim geçişi sebebiyle ortalama tüm ürünlerde yüzde 25 veya yüzde 30'luk bir artış yaşanacaktır. Örneğin kirazın kilosu geçen hafta 12 TL olarak satılıyordu fakat bu hafta bollaşmasına rağmen 20 TL'ye çıktı." dedi.

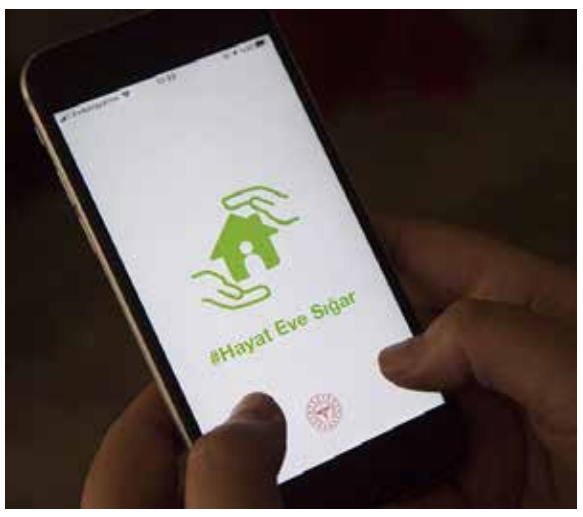

HES ile hastalık takip edilecek

Sağlık Bakanlığının HES (Hayat Eve Sığar) kodu sayesinde vatandaşların kimlerle yolculuk yaptığı öğrenilebilecek, olası bir Covid–19 vakası tespitinde bu koddan faydalanarak temasta bulunulan kişilere kısa sürede ulaşılabilecek

● **Erhan DEMİRTAŞ**

Hayat Eve Sığar kodu olarak da bilinen HES kodu uygulaması geçtiğimiz günlerde devreye sokuldu. Uçak, tren veya otobüs ile yolculuk yapmak isteyen vatandaşlar, HES kodu ile bilet alabilecek. HES kodu ile birlikte vatandaşların kimlerle yolculuk yaptığı öğrenilebilecek, bu sayede olası bir Covid-19 vakası tespitinde bu koddan faydalanarak temas içerisinde bulunulan kişilere kısa sürede ulaşılabilecek.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca düzenlediği basın toplantısında mobil uygulamanın kullanıcı sayısının 10 milyonu aştığını ifade ederek, konuyla ilgili şu açıklamalarda bulundu: "Uygulamanın çok önemli diğer bir fonksiyonu da şudur; bireyler risk taşımadığını, hasta veya temaslı olmadığını bu uygulama aracılığıyla gösterebilecek. Bu uygulamaya öncelikle şehirlerarası ulaşımda geçiyoruz. Seyahatlerde sağlık durumlarının kontrolü, ilgili seyahat firması tarafından sağlanacak ve buna göre tedbir alınacak. Sonradan bir yolcuya eğer virüs bulaştığı tespit edilirse, yolculuk esnasında temas ettiği kişilerin takibi yapılacak. Tüm ulaşım süreçlerinde, Hayat Eve Sığar mobil uygulaması üzerinden, HES kodu oluşturulabileceği gibi kısa mesaj yoluyla da HES kodu alınabilecek. Böylece seyahatlerde tüm yolcuların en üst düzeyde güvenliği sağlanmaya çalışılacak."

HES KODU NASIL ALINACAK?

Sağlık Bakanlığı'nın yaptığı bilgilendirmeye göre; HES kodu, "Hayat Eve Sığar" mobil uygulaması üzerinden "HES kodu işlemleri" bölümüne girilerek alınabiliyor. HES kodu ayrıca SMS yöntemiyle de alınabilecek. Kısa mesaj ile HES kodu almak için, HES yazıp aralarında boşluk bırakılarak sırasıyla, T.C. kimlik numarası, T.C. kimlik seri numarasının son 4 hanesi ve paylaşım süresi (gün sayısı olarak) yazılacak ve 2023'e SMS olarak atılabilecek. Kod ayrıca e-devlet üzerinden de alınabilecek. Paylaşım süresinin belirtilmemesi halinde kodun süresi 1 yıl ile sınırlandırılacak.

NASIL KULLANILACAK?

Üretilen HES kodları doğrudan veya mobil uygulama üzerinden paylaşabilecek. Kurum ya da kişiler paylaşılan HES kodlarını sorgulayarak, vatandaşların Covid-19 açısından herhangi bir risk taşıyıp taşımadığını sorgulayabilecek. HES kodlarını uygulama üzerinden sorgulayanlar da çevresindeki kişilerin risk durumlarını görebilecekler.

NE İŞE YARAYACAK?

Paylaşılan firma ya da kurum HES kodu ile kişinin sağlık durumunu sorgulayacak, risk varsa seyahat ya da ziyareti onaylamayacak. Örneğin uçak, tren, otobüs vb. seyahatinize başlamadan önce HES kodunuzu paylaşmanız gerekiyor. Paylaşılan HES kodları üzerinden tüm yolcuların Covid-19 riski taşıyıp taşımadığı sorgulanabilecek ve riskli kişilerin seyahati engellenecek. Ayrıca seyahat sırasında herhangi bir risk taşımayan ancak risk durumları sonradan oluşan kişilerle de 14 gün içinde birlikte seyahat edenlerle iletişime geçilerek sağlık ve rehberlik hizmeti sağlanacak.

GÜVENLİ Mİ?

En çok merak edilen konulardan biri de bu uygulamanın güvenli olup olmadığı. Bakanlığın açıklamasına göre; üretilen HES kodlarının tüm yönetimi vatandaşta olacak. Vatandaşlar, HES kodlarını istedikleri süre boyunca paylaşabilecekler ve sonrasında silebilecekler. Bakanlığın bu konu hakkında yaptığı bilgilendirme şöyle: "HES kodları size özel üretilmiş tekil kodlardır. HES kodunun kontrolü ve yönetimi tamamen sizin elinizdedir. TC Kimlik Numarası gibi değişmeyen bir numara yerine kimse tarafından bilinmeyen, her paylaşımınıza özel farklı kodlar oluşturabilir ve silebilirsiniz. HES kodlarınıza süre sınırları koyabilir, böylece unutsanız bile paylaşımları kontrol altına alabilirsiniz. Ayrıca HES kodu sayesinde kimlik numarası gibi kişisel bir veriyi başkasıyla paylaşmak zorunda kalmayacaksınız."

Evde şiddet arttı kadınlar mücadeleyi büyütüyor

Korona virüsü günlerinde "Evde Kal" çağrısına uyan kadınlar, aile içi şiddetten kaçamıyor. Buna karşılık kadınlar daha çok dayanışma gösteriyor

● **Simge KANSU / Görkem DURUSOY**

Korona virüsünü kontrol altına alabilmek için tüm dünyada çeşitli önlemler alındı. Bunlardan biri de, hastalığın yayılmasını engellemek için alınan karantina tedbirleri oldu. Fakat bu tedbirler, aile içi şiddet problemini de beraberinde getirdi. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu Kadın Meclisleri İstanbul İl Koordinasyonu ve Üniversite Kadın Meclisleri komitesinde yer alan Esin İzel Uysal, hem Şiddetten Korunma Kılavuzu hakkında bilgi verdi hem de verdikleri mücadeleye dikkat çekti.

"KADINLAR EVE HAPSOLDU"

Esin İzel Uysal, herkesin salgın yüzünden evlere kapandığı bir dönemde şiddetin artmasının da beklenen bir şey olduğu dile getirdi. Uysal, "Salgın günlerinin başında, şiddetin artacağını öngörüp devletin bununla ilgili acil önlem alması gerektiğini söylemiştik. Olağan dönemde bile evler, kadınlar için en tehlikeli yerler. Verilerimiz, kadınların en çok evde ve kendilerine yakın olan kişiler tarafından öldürüldüğünü söylüyor. Kadınlar 11 Mart'tan bu yana, kendilerine şiddet uygulayan kişilerle aynı eve hapsolmuş durumda. Karantina için alınan hiçbir tedbir, kadınların diğer haklarına erişimini zorlaştırmamalı. Bunun en can yakıcı boyutu hiç şüphesiz kadın cinayetleri. Bunun engellenmesi için de devlete çok ciddi sorumluluk düşüyor" ifadelerini kullandı. Hazırlamış oldukları Şiddetten Korunma Kılavuzu'na da değinen Uysal, "Hem kamu kurumlarının yapması gerekenler hem de kadınların yapması gerekenler bu kılavuzda mevcut. Kadınların 7/24 ulaşabileceği destek hatları kurulmalı, online başvuru mekanizmaları geliştirilmeli. Sığınma evi konusunda ciddi bir eksiklik var, korona virüsü günlerinde bu ihtiyaç çok daha fazla. Sığınma evi sayısının artırılması gerekiyor, tabi ki bu dönemde hijyen koşullarına da uygun olması gerekiyor" dedi ve sözlerine şöyle devam etti: "Korona virüsü günlerinde, kadınların sağlıklarından endişe ettikleri için veya kendilerine şiddet uygulayanlarla birlikte yaşamak zorunda kaldıkları için haklarını kullanmayı ertelediklerini görüyoruz. Bu konuda da devletin, kadınların haklarına erişimini kolaylaştırması gerekiyor. İstanbul Sözleşmesi de zaten bunu söylüyor. Şiddetin hiçbir zaman hiçbir bahanesi olamaz, her ne koşul olursa olsun devlet kadınları korumak, şiddeti önlemek zorundadır."

"KADINLAR CİNAYETLERİ DURDURACAK"

Yakın bir zamanda hayatını kaybeden Zeynep Şenpınar hakkında konuşan Esin İzel Uysal, "Bayram sabahı Zeynep Şenpınar'ın ölüm haberini aldık. Gencecik bir arkadaşımız, ayrıldığı erkek tarafından öldürüldü. Herkes bayram kutlarken kadınlar öldürülüyor. Buna rağmen hala bahane bulmaya çalışanlar var. AKP'li İBB Meclis Üyesi, 'Özgürlük düşkünü kadınların aynı hikâyesi' cümlesini kullanmıştı. Devlet İstanbul Sözleşmesi'ni uygulamayınca, kadınların öldürülmesine göz yumunca herkes bundan cesaret buluyor tabii." şeklinde konuştu. Uysal, "Zeynep'ten birkaç gün önce 17 yaşındaki Ceren Kultaş, tanımadığı biri tarafından öldürüldü. Birkaç gün önce 22 yaşında Gülnur Kocabaş, ayrılmak istediği erkek tarafından sokak ortasında öldürüldü. Evet, maalesef hikâyeler aynı. Kendi ayakları üzerinde durmak isteyen kadınlar ve bunu kendilerine yediremeyip en sonunda kadınların yaşam haklarını bile ellerinden alan erkekler. Ama bu hikâyede, öldürülen her bir kadının arkasından mücadeleyi daha da büyüten kadınlar var. Kadın cinayetlerini meşrulaştırmaya çalışanlar bunu da unutmasın. Çünkü o kadınlar, şiddeti ve kadın cinayetlerini durduracak." ifadelerini kullandı.

ÇÖZÜM; İSTANBUL SÖZLEŞMESİ

İçişleri Bakanlığı tarafından açıklanan verilerin gerçeği yansıtmadığını dile getiren Esin İzel Uysal, konuyla alakalı şunları söyledi: "Tüm dünyada kadına yönelik şiddet artarken, Türkiye'de bunun azaldığını söylüyorlar. Bakanlık 11 Mart – 20 Mayıs arasında 33 kadının erkek şiddeti ile öldürüldüğünü söylüyor. Bu rakam bizim verilerimize göre 53. 1 Haziran'da Mayıs ayı verilerimiz açıklanacak. Herkes bu verileri incelesin, önceki aylara da baksınlar. Her ay öldürülen kadınların isimlerini, hikâyelerini, neden ve kim tarafından öldürüldüklerini paylaşıyoruz. Bakanlık da incelesin bu verileri. Eğer gerçek rakam 33 ise, her bir kadının ismini açıklasınlar. Bizim verilerimizde kadın cinayeti olarak geçen, hangi ölümü neden kadın cinayeti olarak saymadıklarını da açıklasınlar."

Çözüm yolu olarak İstanbul Sözleşmesi'ni işaret eden Uysal, "Türkiye, ilk imzacısı olduğu İstanbul Sözleşmesi'ni uygulamak zorundadır. Uygulamayanlar, İstanbul Sözleşmesi'ne saldıranlar ve bunun önünü açanlar da her kadın cinayetinden sorumludur" dedi.

"Kadınların haklarına her ne kadar saldırsalar da, bir yandan büyüyen bir kadın mücadelesi de var" diyen Uysal, her gün birçok kadının aralarına katıldığını ve mücadeleye destek verdiklerini belirtti. Uysal, "Hiçbir kadın asla yalnız yürümeyecek, yalnız hissetmeyecek. Ben de bir şeyler yapmalıyım diyen bütün kadınlara çağrım, siz de bize katılın birlikte daha güçlü mücadele edelim" diyor.

KADINLARIN YAŞADIĞI EŞİTSİZLİKLER DERİNLEŞİYOR

İstanPol salgının kadınların çalışma ve hane yaşamına etkilerini ölçen bir rapor yayınladı. Rapor, yoksul kadınların salgının etkilerini daha şiddetli yaşadığını gösteriyor

● **Evin ARSLAN**

İstanbul Politik Araştırmalar Enstitüsü (İstanPol) "Covid-19 Salgınının Kadınların Çalışma ve Hane Yaşamına Etkileri" raporunu yayınladı. Rapor, kadınların hem iş yaşamında hem de ev içinde salgından nasıl ve ne ölçüde etkilendiklerini analiz ediyor.

Yönetim Kurulu Üyesi Seren Selvin Korkmaz, İstanPol olarak eğildikleri konulardan birinin toplumsal eşitsizlik konusu olduğunu söylüyor ve şöyle devam ediyor: "Salgın bu eşitsizlikleri hem derinleştirdi hem de daha da görünür kıldı. Bu çalışmalar ile amacımız alanında uzman kişilerin katkıları ile eşitsizliklerin salgının etkisiyle nasıl derinleştiğini tespit edip, çözüme yönelik politika önerileri sunmaktır." diyor. Korkmaz, raporun güvencesiz kesimlerden biri olan kadınların, özellikle de yoksul kadınların, bu bozulmayı daha şiddetli yaşadığını gösterdiğini dile getiriyor.

TARIMDA ÜCRETSİZ ÇALIŞIYORLAR

Rapordaki verilerin kaynağı, 2017'de yayınlanan Gelir Yaşam Koşulları Araştırması"na (GYKA) dayanıyor. Rapora göre, erkeklerin yüzde 64,6'sı çalışırken; kadınların sadece yüzde 26,9'u iş hayatında yer alıyor. Yani kadınların yüzde 73,1'i iş hayatında yok. Kadın istihdamının en yüksek olduğu kol ise yüzde 25,6 ile tarım sektörü. Ancak tarımda kadınların neredeyse tamamı "ücretsiz aile işçisi" olarak çalışıyor.

Kadınların az çalışmalarındaki en önemli nedenin ev işleri/bakım hizmetleri olduğunu belirten Korkmaz "Ev işleri/bakım hizmetleri kadınların yüzde 44,4'ü için haftada 30 saatten az çalışma sebebiyken erkeklerde bu oran 0,83. Kadınlar genelde ücretsiz aile işçisi olarak veya tarım sektöründe çalışıyor. Türkiye'de salgınla birlikte özellikle çalışan kadınların ev içi iş yükünün ne şekilde arttığı sıklıkla tartışıldı ancak ev kadınları özellikle de yoksul hanelerde bulunan kadınlar bu sorunları sürekli olarak deneyimliyorlar. Eşlerinin çalıştığı sektörlerin de salgından etkilenen sektörler olması durumunda bu kırılganlığın boyutu daha da artıyor." diyor.

SALGIN NASIL ETKİLEDİ?

GYKA verilerine göre, 16 milyon 472 kadın hiçbir işte çalışmıyor. Yani bu, salgının etkilerine doğrudan maruz kaldıkları anlamına geliyor. Ev kadınlarının yüzde 20'si okuma yazma bilmiyor; yüzde 36,9'u ise ilkokul mezunu. Bir vasıf sahibi olmama durumu kadınların istihdama katılma ihtimalini düşürüyor. İşgücüne katılmayan kadınların yüzde 77,5'i evliyken, yüzde 7,6'sı hiç evlenmemiş. Ev bakımını üstlenen kadınların çoğunluğunun evli ve evdeki başka bir ferdin gelirine bağımlı olduğu görülüyor.

Raporda, ev işini üstlenen, çalışmayan evli kadınların daha çok, düşük gelir grubuna mensup olduğu belirtiliyor. Bu da salgından daha fazla etkilendikleri anlamına geliyor. Oransal olarak baktığımızda; çalışmayan kadının bulunduğu hanede gelir elde eden fertlerin yüzde 52,9'unun, çalıştığı sektörde krizden olumsuz etkileneceği düşünülüyor. Yani bu, hane içindeki diğer üyelerin de olumsuz etkileneceği anlamına geliyor.

10 milyon 449 bin 725 kişi yoksulluk sınırının altında yer alıyor. Bu sayının yüzde 51,33'ünü kadınlar oluşturuyor. Bu kadınların yüzde 64,1'i ev bakımını üstlenirken sadece yüzde 5'i ücretli olarak tam zamanlı çalışıyor. Yoksul kadınların yüzde 84,6'sının herhangi bir iş kolunda çalışmadığı; yüzde 15,4'ünün çalışma hayatında yer aldığı görülüyor. Bölgesel olarak baktığımızda ise yoksul çalışmayan kadınların yüzde 36'sı Güney Doğu Anadolu'da; yüzde 11, 4'ü Ortadoğu Anadolu'da yer alıyor. Yoksulluğun daha sert yaşanmasının bir sebebi de hane fertlerinin sayısının yüksek oluşu.

Seren Selvin Korkmaz kadınların yaşadığı ekonomik problemlerin Türkiye ekonomisinin yapısal sorunları ve toplumsal kodlarla ilgili olduğunu söylüyor. Korkmaz "Salgın yoksul, eşinin gelirine bağlı veya düşük ücretle güvencesiz işlerde çalışan kadınlar için yepyeni koşullar yaratmadı, her gün deneyimledikleri durumları daha da kötüleştirdi. Bu nedenle olağan olanı iyileştirmek, herkese onurlu adil bir yaşam sunacak ekonomik, toplumsal yapının oluşması için çabalamak olağanüstü dönemde hem toplumun genelini hem de güvencesizleri daha dayanıklı hale getirecektir." diyor.

KAYIP İLANLARI

Kadıköy Belediyesinden almış olduğum, J 711379 nolu makbuzumu kaybettim. Hükümsüzdür.
GÜLNAME ÇAKIR

Kadıköy Evlendirme Dairesi'nden aldığım nikah dekontunu kaybettim. Hükümsüzdür.
ULUÇ CAN PALABIYIK

Hüseyin KALAYCI
0532 613 31 58
KALAYCIOĞLU ÇATI UYGULAMA
- Ahşap Çatı
- Çelik Konstrüksiyon
- Kenet Çatı Kaplama
- Sandviç Panel
- Atermit
- Kiremit
- Metal Kiremit
- Galveniz
- Çinko
- Bakır
- Kurşun
- Pimaş
- Osb
- Isı Yalıtım
- Fileskobit
- Membran
- Sürme İzolasyon
- Temel Bohçalama

kalaycioglucati@gmail.com

BEHÇET ÇELİK

Orhan Kemal

Geçtiğimiz 2 Haziran günü edebiyatımızın anıt isimlerinden Orhan Kemal'in ölümünün ellinci yıldönümüydü. Tedavi için gittiği Bulgaristan'da ölümünden bir gün önce doktorlardan aldığı kâğıda şunları yazmıştır: "Eşe dosta selam. İnandığım doğruların adamı oldum, böyle yaşadım, karınca kararınca bu doğruların savaşını daha çok sanatımla yapmaya çalıştım. Kursağıma hakkım olmayan bir tek kuruş dahi girmemiştir." Ömrü boyunca geçimini yazarak sağlama mücadelesi veren Orhan Kemal sürekli ve hızlı yazmak, yetiştirmek, böylece nafakayı doğrultmak zorunda kalmıştır. Yazar haklarının, teliflerin bugünkü durumu ortadayken bir de onun o dönemlerde kalemiyle dört çocuklu bir aileyi geçindirmeye çalıştığını düşündüğümüzde ne gibi zorluklarla baş ettiğini tahmin etmek hiç zor değil.

Yoksulların, işçilerin, emekçilerin, —bugün tercih edilen tabirle— "kent yoksulları"nın hikâyelerini yazmıştır en çok. "Arka Sokak" kitabı nedeniyle yargılandığında, hâkimin neden hep fakir fukaradan, işçilerden aldığı konuları yazdığını sorması üzerine, "Ben gerçekçi yazarım. En iyi bildiğim konuları alırım... Varlıklı yurttaşların yaşayışlarını bilmiyorum," diyen Orhan Kemal bu savunmayla beraat etmiştir. Hayatı boyunca hapishanelerin, yargılanmaların yabancısı olmamıştır. İlk olarak askerliğini yaparken Gorki ve Nâzım Hikmet kitapları okuduğu ve "yabancı rejimler lehinde propaganda ve isyan" suçundan 5 yıl hapis cezasına çarptırılmıştır. Bursa Cezaevinde Nâzım'la beraber kalmış, büyük şairle dost olmuş, ondan çok şey öğrenmiştir.

Onun yapıtlarında "iyi yoksullar–kötü zenginler" tarzında kolaycı bir ikilikle karşılaşmayız. Toplum meseleleri, sınıf çatışması, emeğin nasıl sömürüldüğü kadar, insanın iç dünyasının karanlık yanlarına bakmayı, buralarda neler olup bittiğini araştırmayı da önemseyen edebiyatçılardandır. Ders verir tonda yazmamıştır, eğitici değildir yapıtları, aksine düşündürücüdür, okuyanı rahatsız etmekten çekinmez. Buna rağmen yapıtlarında iyi kalpli, iyi niyetli yoksulları anlattığına ilişkin bir algı oluşmuştur, hatta biraz da bu algıdan ötürü onun edebiyatı için "aydınlık gerçekçi" denmiştir. Onun öykülerini okurken para, mevki ya da iktidar hırsının insanları başkalarına her türlü kötülüğü yapacak hale getirdiğine sıklıkla tanık oluruz. Daha önemlisi yoksullar arasında da benzerleriyle rekabete girenler, eşini dostunu rakip görüp onların mutluluğuna, sevincine hınçla bakanlar, kendisinin erişemeyeceğini düşündüğü bir şeyleri elde edenleri bunlardan yoksun bırakmak için çırpınanlar, edindiği küçük bir malla başkalarını ezmeye kalkanlar hiç az değildir. Bu yanıyla kimi yapıtları karamsar ve umutsuz bile bulunabilir, ama onun meselesi umutlu ya da umutsuz olmak değildir, bunların ötesinde gördüklerinin gerçekçi bir tasvirinin peşindedir. Nitekim Nurdan Gürbilek de, onun öykülerindeki çocuklar hakkında yazdığı "Yoksulluk Lekesi" başlıklı yazıda "iyi kalpli yoksulları anlattığını söylerken kendimizi kandırmayalım," dedikten sonra Orhan Kemal'in "teselli kabul etmez gerçekçiliği"nden dem vurur.

Orhan Kemal'in yaşadığı topluma baktığında gördüklerinin "aydınlık" olduğunu kimse söyleyemez sanırım. Yapıtları için illa "aydınlık" sıfatını kullanacaksak, şunu söyleyebiliriz: İnsanın içindeki karanlık, kötücül yanlarının da farkında olmamızı ister, bunların üzerini örtmez, görmezden gelmez, aksine bunların rahatlıkla seçilebilmesi için aydınlığa ihtiyaç olduğunu bilir. Onun yalın ve çarpıcı ayrıntılarla dolu öyküleri baktığı yere özel bir ışık düşürür, ortamı aydınlık kılar; yoksulluklar, yoksunluklar, rekabetçi toplumun her şeyi alınır–satılır meta hale getiren, toplumun her kesimine yayılan değer yargıları ve bunların etkisiyle yapılan kötülükler, küçüklü büyüklü hesaplar bu ışığın altında görünürlük kazanır.

Behçet Necatigil, karamela satan bir kız çocuğuyla ona, "Ne işin var senin burada gece vakti" diye nutuk çeken delikanlının diyalogларını aktardığı şiirini, "Duydum hepsini/ Yazmaya Orhan Kemal olacaktı," dizeleriyle bitirir. Daha fazla söze ne gerek var!

Bugün de, ölümünden elli yıl sonra, yinelemek mümkün Necatigil'in dizelerini.

EDEBİYAT HAYATINDAN HATIRLAMALAR – 74

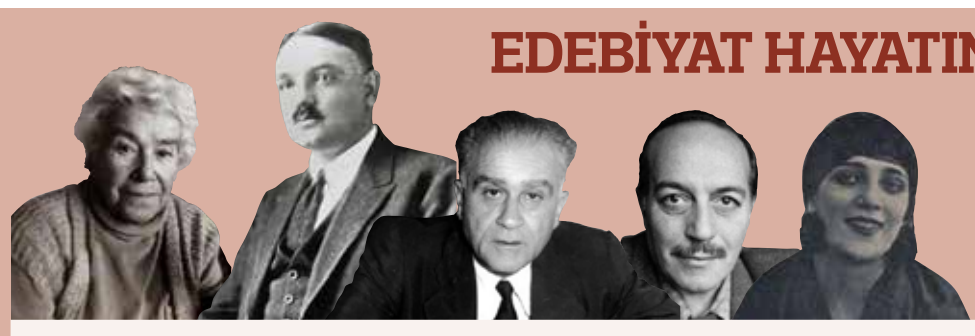

Gazete Kadıköy okuyucularına ülkemizden ve dünyadan usta yazar ve şairlerin eserlerinden küçük alıntılarla oluşan bir "köşe" açtı. Amacımız bir edebi seçki hazırlamak ya da edebi değerlendirmelerde bulunmak değil. Bir gazete köşesi ölçeğinde edebiyat hayatından bazı ilginç satırları hatırlayıp bellek tazelemek ve yazıların yer aldığı kitapları okuyucularımıza hatırlatmak... Keyifli okumalar diliyoruz.

İLE

Her içtenlik çabası, gidiyor, dolambaçlı ilişkilerimizde kurduğumuz sahteliklere çarpıyor- sana bunun için yazmağa çalışıyorum (konuşmalar her zaman sahteliğe, yapmacılığa, çünkü geçiciliğe açıktır; oysa yazı, kalır).

***

11 Nisan
Belki de düşündüğüm kişi hiç değilsin- diye düşündüğümde, oynadığım o 'bilmece' oyunu aklıma geliyor: Önceden belirlediğim o iki şeyi, neredeyse hiç tereddüt etmeden, bilmiştin.
- Bu kanıt mı?..

***

İki kişi, ilişkilerini o l d u r a c a k kadar kuramazlar ama öldürecek kadar bozabilirler, yaptıklarıyla. Bir de kendi haline bırakırlarsa, kurur gider ilişki- kendi kendine, ölür.
Şundan dolayı: İlişkinin uçlarında o kişiler vardır yalnızca- o, o ilişkidir; o iki kişinin ilişkisi…
Biriciktir. – oysa, o iki kişinin daha bir sürü ilişkisi vardır, başka kişilerle. İşte, bu öteki ilişkiler, o kişiler yoluyla hep bulaşırlar onların ilişkisine- o zaman da saflığını yitirir, katışık hale gelir; bozulur, yazlaşır, ölür.
Demek ki, ilişki o iki kişinin yaptıklarıyla olamıyor, ama onlarsız da olamıyor- o iki kişinin kendisini sürekli bilinçlendirmelerini, yapmalarını, kurmalarını; başka yabancı şeyleri de sürekli ayıklamalarını, engellemelerini, uzak tutmalarını gerektiriyor.

***

İlişkide bilginin yerini düşünürken, şöyle bir sonuca vardım:
İlişki için 'bilgi' değil, 'bilememe' bilinci gereklidir-
Şunları düşün:-
1) Kişi kendini 'tam' olarak bilemez.
2) Kişi, öteki kişiyi 'tam' olarak bilemez.
3) Kişi ilişkisi, ancak, iki kişinin birbirlerini 'tam' olarak bilememe bilinçlerinin karşılıklılığı ve sürekliliği üzerinde, olanaklıdır.
Buradaki 'tam'a dikkat et:-
Bu, sürekli bir bilgi eksikliği bilincini gerektirir: sen de ben de hep tam olarak bilmeliyiz ki birbirimizi hiçbir zaman tam olarak bilemiyoruz- işte, ilişkinin kendi 'ontolojik' garipliği kadar garip bir epistemoloji'si var.

***

İlişki, kişinin ötekini istemesidir- böyle bir istemeyle başlar. Bu isteme- karşılıklı olduğunda- ilişkinin temelini oluşturur; onun sonraki gelişmesi de bu temel üzerinden kurulur.
İlişkinin temeli, istenmesidir.
İlişki, varolması istendiğinde varolur.
İlişkinin varolması, isteniş olmasıdır.
Buradan görüyorsun ki raslantısal, öylesine 'olup- bitmiş bir şey olamaz ilişki- ya da öyleyse ve sahiden bir ilişki olmuşsa, bu, bir kişi ilişkisi değil, bir birey ilişkisidir.

***

Kişilerden birinin, öteki kişinin beklediğini, istediğini, umduğunu, o hiç beklemezken, istememişken, ummazken, gerçekleştirmesi- kendiliğinden, ve onun için:-
Bir armağan, işte-

***

Kişi ne kadar 'genç' olursa olsun, 'ilk ilişkisi' ilk ilişkisi değildir- ne kadar 'yaşlı' olursa olsun, 'son' ilişkisi son ilişkisi, değil…
- Böyle garip bir düşünce gelmişti aklıma- tam olarak neyi yaşarken, düşünürken, anımsamıyorum; ama, şuna benzer bir şeydi galiba:-
İlişkide anlamı belirleyen ve yer tutan, 'reel' zaman aralıkları ve uzam bölümleri değildir: her ilişkinin kendisi bir 'iç' zamanı ve uzamı vardır; onların içinde oluşur- bu yüzden hiçbir ilişki, bir başka ilişkiden 'önce' ya da 'sonra' değildir; her biri, ötekilerden 'içiçe'dir, hem de onlardan 'apayrı'.
Kişi, böylece ilişkilerini, 'reel' zaman içinde 'geri'ye doğru izlendiğinde, 'ilk' diyebileceği; ileri'ye doğru öngördüğünde de 'son' diyebileceği, bir ilişki, saptayamaz.
İlişki, saptanamaz- işte: kapsanamazdır.

DE Kİ İŞTE

2.
Yaşam ne denli gecikirse geciksin,
ölüm hep zamanında gelir-
ölüm gecikmez.
Kişi doğumundan bu yana,
Yaşamını ne denli belirgin yaşamışsa,
Bugünden ölüm gününe uzanan süreç de
O denli belirsizdir.

21.
Yaşamın sana açıkça söylediği tek şey, ölümdür.
Öyleyse, yaşamın tek açık anlamı,
Ölümdür.
Yaşamın tek anlamı ölümse,
Yaşamın anlamı- yoktur…

YAŞAM
11.
Yaşamın büyük bir bölümü,
Yaşamına yön verme çabalarınla geçecek
— öyle ki, gün gelecek, bakacaksın,
yaşamın, yön bulma çabasıyla döne döne,
yola hiç çıkamamış...
Yaşamın yönünü bulmağa çalışırken,
yaşamın yolunu bulamayacaksın.
Yaşamın, yön bulmaya çalışırken, yolsuz kalacak
— yaşamın yönünü bulacağım derken,
yolunu yitireceksin.
— Sonunda, yaşamın yönünü bulsan
—bulduğunu sansan— bile, bakacaksın ki,
yolunu yürüyecek durumda değilsin artık...
Yaşamın, yönsüz —yönü olsa bile, yolsuz—
kalacak:
Yönsüz, hem de, yolsuz yaşayacaksın.
Yaşamının yolu hiç olmayacak;
belki, yönü olsa bile...
Yaşamının yolu yok.

13.
Oysa senin kararlarına aldırmaz yaşamın-
Karşına öyle şeyler çıkarır ki, uçup gider o
-Sözümona 'derinlemesine düşünülmüş'-
Kararlar, yönelmeler, hedefler:
Çünkü işte yaşanmamışlardır.
İşte yaşananlar alıp götürür yaşamını
-yaşamın da budur işte:-
Yaşamın, yaşadıklarındır
-yaşamaya 'karar' verdiklerin,
Ya da *yaşamak* 'istedik'lerin değil…

27.
Yaşamında, genel çizgilerinde
Üç tür 'şey'le karşılaşacaksın:-
1) Gelip geçmiş şeyler.
2) Gelip geçmemiş şeyler.
3) Gelmeyip geçmiş şeyler.

Bütün 'şey'lerin, geçmiş ya da geçmemiş,
ya da hiç gelmemiş olacak.

(Dördüncü durumla - 'mantık' sırası içinde sonuncu olması gereken 'şey'lerle- ise,
hiç karşılaşamayacaksın: -

4) Gelmeyip geçmemiş şeyler ...) "

48.
"Yaşamak güzel şey be kardeşim" gibi
'nida'larda bulunma eğiliminde olanlar
konusunda şuna dikkat etmelisin:-
Kocaman bir doğrudur bu söyledikleri: yaşam güzeldir
-hem de, var olan tek güzelliktir- ; ama, hep,
çirkinliklerin ortasında oluşur; onu güzel kılan da, sevinçleri ve neşeleri olduğu kadar,
bunların karşılıkları olan
acıları ve hüzünleridir de.
Acısız yaşam sevinçsiz, hüzünsüz yaşam neşesizdir.
Yaşamak, sevinçli acılar çekmek,
hüzünlü neşeler yaşamaktır.

BENLİK

İşte, 'anı', 'bura'nın karşıtıdır: yalnızca 'sonra'sı değil -'ora'dan geçip 'bura'ya gelinmenin 'iz'i falan değil: şimdiki 'bura'nın o zamanki 'bura'yı örtmesi, kapatması, silmesidir. Anı, *artık* burada olmayan bir ânın içeriğidir -yani burada olmayanın buradalık içinde belirişidir.

***

'Asıl' kendisi ile 'görünür' kendisi arasındaki sınırı nerede, kişinin?

ORUÇ ARUOBA
(14 Temmuz 1948 – 31 Mayıs 2020)

Geçtiğimiz haftasonu hayata gözlerini yuman Oruç Aruoba 1948'de Karamürsel'de doğdu. TED Ankara Koleji'ni bitirdikten sonra Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü'nde lisans ve yüksek lisansını tamamladı. Hacettepe Üniversitesi'nde çalışmalarına devam ederek felsefe bilim uzmanı olan Oruoba, 1972 ve 1983 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yaparken felsefe bölümünde doktorasını tamamladı. Bu süreçte, Almanya'da Tübingen Üniversitesi'nde felsefe semineri üyeliği ve 1981 yılında Victoria Üniversitesi (Wellington / Yeni Zelanda) konuk öğretim üyeliği yaptı. 1983'te üniversiteyi terk etti, İstanbul'a yerleşerek çeşitli yayın kuruluşlarında çalıştı, yazı ve çeviri işleriyle uğraştı.
"Tümceler, Bir Yerlerden Bir Zamanlar, De ki İşte, Yürüme, Hani, Ol/An, Kesik Esin/tiler, Geç Gelen Ağıtlar, Sayıklamalar, Uzak, Yakın, Ne Ki Hiç, İle, Çengelköy Defteri, Zilif, Doğançay'ın Çınarları, Benlik, Meşe Fısıltıları, David Hume'un Bilgi Görüşünde Kesinlik, Nesnenin Bağlantısallığı, A Short Note on the Selby–Bigge Hume The Hume Kant Read, Tebliğ" eserlerini kaleme aldı. Aruoba'yı saygıyla anıyor, Metis Yayınları tarafından yayımlanan "İle", "Benlik" ve "De Ki İşte" kitaplarından kısa bölümleri okurlarımızla paylaşıyoruz.

Yoksa, yok mu böyle bir sınır – kişinin eylemlerinde 'görünen', 'asıl' kendisi mi zaten- ama o, 'asıl' ben ise, bana – bildiğim 'ben'e- aykırılığı nereden geliyor?

***

"Özgürlük"- ne okkalı laf!...
Belki önemli olan, kavramlara boşverip, eylemlere bakmak- *düşünülecek* bir şey değildir özgürlük; *yapılacak bir şeydir:* sonradan, bir eyleminden sonra da, geri dönüp bakarak, "Acaba bunu özgürce mi yaptım; yoksa…" diye düşünmenin anlamı yoktur- zaten yaptığımı yapmışımdır…

***

Oysa, düşlerimi gerçekten gerçekleştirmeye cesaretim olsaydı, beklemektense, işe girişip, en azından, başarısız da olsam, gerçek -ve evet, hakedilmiş- bir yıkıma ulaşabilirdim; ya da, korkaklığımı açıkça kabullenerek, gerçeklere boyun eğip, düşlerimi bir kenara atabilir; o zaman da, gene hakedilmiş bir lanetlenmeyi -gerçekten- yaşayabilir; sonunda da pısırık ve sessiz bir ölüm bulabilirdim.
İkisini de yapmadım

***

Umudun tam olarak kesildiği — kesil'diği bile sözkonusu edilemeyecek; artık, bittiği — yer, ölümdür— yaşam sürdüğü sürece umut — ya da işte ona benzer bir şeyler: 'belki'; 'hele bakalım'; 'e canım'; 'bak yahu'; 'yani, ama'… —sürüp gider— 'öyle'…

***

Ey bu satırların Okur'u- bil ki, ancak kendin kendi kendine, hiçbir başkasının yönlendirmesi, öğüt ve salık vermesi olmaksızın, kendin olabildiğin zaman kendin, olabileceksin.
— Şimdi de, burada
Bu boş lâfı ettiğim- işte, bu lâfı etmekle sana gene de öğütte bulunduğum- için, beni hoşgör- bu lâfa da boşver…

***

'Hayal ile gerçek' üzerine geliştirmeye çalıştığım düşüncelerin arasında, şöyle deyiveriyorum
En 'hakikatli'olmağa çalıştığımda; her şeyi 'olduğu' gibi yazmaya çalıştığımda bile, geriye hep yalanlanmışlık duygusu kalıyor- kendimi, bu defteri yazmak üzere kandırdığım gibi bir duygu- - şimdi, bu *'kandırma'*yı itiraf ederken bile!

O zaman nerede durulabilir ki?!
Yalanlarımız bile yalansa;
yalan söylediğimizi
'itiraf' ederken bile yalan
söyleyebiliyorsak, herhangi bir
'doğruluk' olanağımız kalıyor
mu?
Kendime biraz daha yüklendikten sonra, şöyle yanıtlamışım bu soruyu:-
Kalıyor: Yalanlarımızı 'itiraf' ederken de yalan söylediğimizi itiraf etmemiz, doğrudur. Ya da bunun bile, bir kez daha, yalan olması, yine aynı doğruya varır eninde-sonunda… Bilmiyorum.

Hazırlayan: Semra ÇELEBİ / sem.celebi@hotmail.com

“Rexx’in alternatif olarak anlamı büyük”

Rexx’in İzleri (3)

● Fırat FISTIK

“İstiklal Caddesi’ndeki dönüşümün ardından Rexx, film izlediğim az sayıdaki sinemadan biriydi” diyen sinema yazarı Hasan Cömert, sinemaları romantik bir bakışla değil uzun bir sürecin etkileriyle birlikte konuşmaktan yana

Kadıköy’ün tarihi mekanı ve yıkılmasıyla yeniden gündeme gelen Rexx’in hatırasına ve insanlardaki hafızasına dair başlattığımız Rexx’in İzleri serisine sinema yazarı ve Kutsal Motor Youtube kanalının kurucularından Hasan Cömert ile devam ediyoruz.

Cömert, Rexx ile birlikte kapanması gündemde olan diğer sinemaların bu durumunun bir yandan film izleme deneyimleriyle alakalı, bir yandan da uzun zamandır sürdürülen şehir ve kültür politikalarıyla ilgili olduğunu düşünüyor. “Kültürel alanların son 20 yılda hızla dönüştürülmesi, şehir merkezindeki alanların toplumun bir kesimini uzaklaştırmak için yok edilmesi ve sermayenin şehirde tamamen söz sahibi olmasıyla birlikte sadece sinemalar değil geçmişi, tarihi olan bütün kültürel yapılar ya ortadan kaldırıldı ya da şehirde yaşayanlarla bağı kesildi.” diyen Cömert, sinemaları romantik bakış açısıyla değil uzun bir sürecin etkileriyle birlikte konuşmak gerektiğini söylüyor.

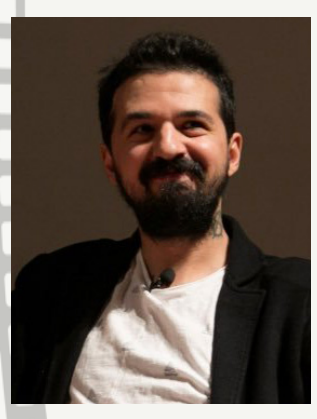

REXX’İN SİMGESEL ANLAMI

İstiklal Caddesi’ndeki dönüşümün ardından Rexx’in film izlediği az sayıdaki sinemadan biri olduğunu belirten Cömert, “Hatta İstanbul Film Festivali’ndeki tek tercihim Rexx’ti. Rexx hem konumu hem büyük salonuyla o eski sinemaların son örneklerinden ve sadece film deneyimi açısından değil parçası olduğu film çıkışındaki ritüellerle de özel bir sinemaydı. Çok fazla anım var elbette.” diyor.

Cömert, Rexx’in aynı zamanda şu anda İstanbul’da nefes alınabilecek az sayıda yerden biri olduğunu söylerken simgesel anlamına da vurgu yapıyor: “Rexx’in böyle bir konumda olmasının simgesel de bir anlamı var. AVM’lere ve mutenalaştırılarak kimliğini, anlamını yitiren semtlere sıkıştırılmış şehir hayatına alternatif olarak da anlamı büyük.”

“SORUNLAR DA GÖRÜLMELİ”

Sinemanın iyileştirilmesi gerektiğini savunan Cömert, sinemalar kapanmasın dendiğinde sorunların yok sayılmasından şikayetçi: “Öncelikle olması gereken devlet ya da vakıf desteğiyle bu sinemalar iyileştirilmeli. Perde, koltuk düzeni, ses sistemi vs. Ama bu desteklerin günü kurtarması değil uzun vadeye yayılan bir plan dahilinde olması gerekiyor. Günümüzdeki online platformlar ile sinemalar arasındaki tartışmaları daha da keskinleştirmemek için izleme deneyimini daha iyi hale getirmek gerekiyor. Rexx’in birçok açıdan eksikleri özellikle ses ve ışık problemleri olduğu bir gerçek. Vizyon tercihleri de bence tartışmaya açık ve bunlar da bu mevzudan bağımsız değil. Sadece sinemalar kapanmasın dendiğinde bu sorunlar yok sayılıyor ki en büyük sorun da bu.”

“BİRAZ BEKLEYİP GÖRELİM”

Rexx’in İzleri serisi için konuk ettiğimiz Cömert’e Kutsal Motor ve devam eden yayınlarının, salgın sürecinden nasıl etkilendiklerini soruyoruz ve şu cevabı veriyor: “Bu zor zamanlarda çok zor koşullarda insanların çalıştığını görüyoruz ve biliyoruz, o yüzden şikayet etmemeye çalışıyoruz. Birçok iş koluna göre rahat durumdayız. Karantinada şartlarımız değişti ama yine güncel içerikler hazırlıyoruz. Video sayımızı artırdık, yapmak istediğimiz işleri teknik açıdan daha hızlı yapıyoruz. Bir yandan kısıtlamaların getirdiği bir yaratıcılık var ama olumsuz etkileri de çok fazla. Online platformlarda geçirilen süre bu süreçte arttı elbette ama insanların Zoom ve benzeri uygulamalar üzerinden yapılan kayıtlardan yani küçük çerçevelerden sıkıldığını düşünüyorum. İşin maddi kısmı ise her şey gibi belirsiz bir hal aldı. Biraz bekleyip görelim modundayız.”

Documentarist’ten çevrimiçi gösterimler

12 yıldır her yaz geniş bir belgesel seçkisinin yanı sıra atölye ve söyleşileri de izleyicilerle buluşturan Documentarist ekibi, bu yıl pandemi nedeniyle festivalin yıl sonuna ertelendiğini ve haziran ayında bir çevrimiçi gösterim gerçekleştireceklerini duyurdu.

Documentarist İstanbul Belgesel Günleri ekibi, 13. Documentarist’i yine sinema salonlarında biraraya gelerek kutlamayı dilediklerini belirterek, bu yaz yalnızca çevrimiçi bir gösterim düzenleyeceklerini duyurdu. “Ev Yapımı” Documentarist başlığıyla, 6–16 Haziran tarihleri arasında gerçekleşecek çevrimiçi seçki, Documentarist’in geçmiş programlarından seçilmiş 10 filmden oluşacak. Amerikalı bağımsız sinemacı Alan Berliner’in ustalık dersi (masterclass), söyleşi ve atölyeleri bu çevrimiçi programın merkezinde yer alacak. Alan Berliner, 7 Haziran’da çevrimiçi bir söyleşiyle Documentarist’in konuğu olacak. Usta belgeselcinin iki filmi de program dahilinde gösterilecek. Programı takip etmek için: *documentarist.org*

“Ev Yapımı” Documentarist gösterimlerinin Volkan Ölmez’in imzasını taşıyan afişi de paylaşıldı.

Kadın Filmleri Festivali çevrimiçi başlıyor

Filmmor Kadın Filmleri Festivali online yapılacak. Festival, 12 Haziran’da başlıyor

Salgın nedeniyle ertelenen 18. Uluslararası Filmmor Kadın Filmleri Festivali, 12-22 Haziran tarihleri arasında “Hak Odaklı Sinema” temasıyla online olarak yapılacak. Festivalde film gösterimlerinin yanı sıra online panel, söyleşi ve atölyeler de var. Festival, 12 Haziran Cuma saat 21.00’de online olarak canlı yayınla açılacak.

Hak Odaklı Sinema, Kadınların Sineması, Feminist Kadraj, Bedenimiz Bizimdir, Cinsiyetler ve Film-i Takip bölümlerinin yer aldığı festival, Feminist Bellek bölümünde bu yıl öykülü sinemanın kurucusu Alice Guy-Blaché’yi, Feminist Kadraj bölümünde ise Claire Pijman’ı ağırlıyor. Festivalin yine online olarak yapılacak kapanışında bu yılın Altın Bamya Ödülleri de açıklanacak.

Mor Kamera Dayanışma Ödülü ise “Eşit hak, alan, ücret, telif lütuf değil, hediye değil; kadınların hakkı” denilerek festivalde yer alan tüm filmlere verilecek.

Tüm film ve etkinlikler ***www.filmmor.org*** adresinden kayıt yaptırarak İngilizce-Türkçe altyazılı ve ücretsiz olarak izlenebilecek.

HAFTANIN PUSULASI

KİTAP

Körburun

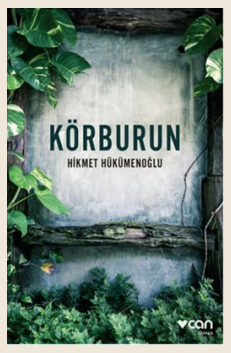

“Birazdan güneş doğacaktı. Uyuyan cırcırböcekleri uyanacak, yorulanlar uykuya dalacak, insanlar yataklarından kalkıp kahvaltı masasına geçecekti. Yıldızlara bakılırsa bulutsuz, rüzgârsız, ılık bir gün olacaktı. Önce uzaktan düdük sesi duyulacaktı, sonra şehir hatları vapuru, yosunların kokusunu kabartan köpükler çıkararak iskeleye yanaşacaktı. İçi her zamanki gibi çay ve mazot kokacaktı. Halatlar atıldıktan birkaç dakika sonra hemen toplanacaktı; vapur Körburun’da çok beklemeyecekti çünkü Seher’den başka yolcusu olmayacaktı büyük olasılıkla.” Körburun, hem uzak hem yakın bir ada... Sapa, içine kapalı ama bir o kadar da yakınındaki anakaranın uzantısı. Kuşaklardır gözden ırak, ağır akan yaşantısı aslında hiç yabancısı olmadığımız bir öykü anlatıyor bize. Eski, “ah ne güzel komşularımız” ile geçen günlerden gittikçe kendi içine kapanan, içine kapandıkça da kendi kurallarındaki dayatmacılığın sertleştiği bir yaşamın adım adım örüldüğü Körburun’da gürültülü şeyler hakkında susulur, günlük sesler ise uğultuya dönüşür. Hikmet Hükümenoğlu, üç kuşağın aşklarını, hırslarını, düş kırıklıklarını anlattığı Körburun’da “büyük roman”ı deniyor ve bizi öykünün bireyi aştığı yere bakmaya yönlendiriyor. (Tanıtım Bülteninden) Can Yayınları / 592 sf / 48 TL

Sanal kitap mağazası idefix’ten aldığımız bilgiye göre haftanın çok satan kitapları şunlar oldu:

- Körlük / Jose Saramago / Kırmızı Kedi Yayınları / 336 sf
- Bir İdam Mahkûmunun Son Günü / Victor Hugo / İş Bankası Kültür Yayınları / 118 sf
- Kurtlarla Koşan Kadınlar / Clarissa P. Estes / Ayrıntı Yayınları / 520 sf

ALBÜM

Ezginin Günlüğü / 40 Yıllık Şarkılar

Müzikal yolculuğuna 80’li yıllarda başlayan, Türkiye’nin kült gruplarından Ezginin Günlüğü’ne ait iz bırakmış şarkılar, bu kez 20 sanatçıyı “40 Yıllık Şarkılar” albümünde bir araya getirdi. Her bir Ezginin Günlüğü şarkısının farklı bir sanatçı tarafından yorumlandığı albüm, DokuzSekiz Müzik yapımcılığında, bir yılı aşkın bir sürede hazırlandı. “Ezginin Günlüğü – 40 Yıllık Şarkılar” albümü mayıs ayında dinleyiciyle buluştu. Albüm için Bora Duran, Can Bonomo, Can Kazaz, Canozan, Cihan Mürtezaoğlu, Dilhan Şeşen, Dolu Kadehi Ters Tut, Eda Baba, Fikri Karayel, Gripin, Harun Tekin, Karsu, Melek Mosso, Melike Şahin, Nilipek., Ömer Yener, Pinhani, Rubato, Sedef Sebüktekin ve Zeynep Bastık gibi son yılların sevilen ve üretken isimleri en sevdiği Ezginin Günlüğü şarkısını yorumladı.

Ruhu doyuran şarkılar:

- Pinhani / Dünyadan Uzak
- Nükhet Duru&Mabel Matiz / Nerde
- Jehrmar / Aylo Dilo

DİZİ

Killing Eve

Fleabag dizisiyle adını geniş kitlelere duyuran Phoebe Waller-Bridge’in yaratıcısı olduğu Killing Eve, ilk iki sezonuyla izleyicinin beğenisini kazandı ve televizyon dünyasında büyük ses getirdi. Sandra Oh’un performansıyla Altın Küre ödülüne layık görüldüğü, Jodie Comer’ın ise Emmy ödülü kazandığı dizi, bu yıl 3. sezonuyla izleyici karşısına çıktı. Gerilim ve mizah öğelerini aynı pota içerisinde eriten dizi, ana karakterler arasındaki gelgitli ilişkiyi izleyiciye başarılı bir şekilde aktarmasıyla dikkatleri üzerine çekiyor. Dizinin ilk sezonu, masa başı işinden kurtulup ajan olma hayalleri kuran polis Eve ile devletlerarası bir kiralık katil olan Villanelle arasındaki kedi fare oyununu odak noktasına alırken; dizinin 2. sezonu ise Villanelle ve Eve arasındaki ilişkiyi daha feminist bir noktaya taşımıştı. Dizinin 3. sezonu ise işsiz kalan suikastçi Villanelle ile Eve arasındaki ilişkiye odaklanmaya devam ediyor. İkilinin birbirine dönüş yolculuğu arkadaşlarını ve ailelerini de etkiliyor.

Geçmişe dönüş...

UĞUR VARDAN

Uzaktan ziyade yakın gelecek neler vaat ediyor, nasıl bir hayatın içinde yolumuzu arayıp bulacağız bilmiyoruz ve asıl olarak bu durumu merak ediyoruz. 'Yeni normal'e dönüşün ilk adımlarının yaşandığı şu günler bizi bıraktığımız geçmişin izlerinde mi dolaştıracak, yoksa yaşanacak 'olası' bir rehavetle yeni bir tehlike mi kapıda? Bu ikilem bir süre daha gündemde olacak elbet. Kuşkusuz mantıklı olanı, tedbirleri bırakmaksızın yola devam etmek tabii ki...

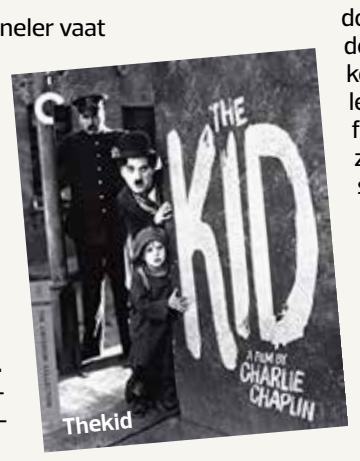

Thekid

Çıkan kısmın ve yaşanacak günlerin kısa bir özetinin ardından asıl meseleme geleyim... Bir tür 'nekahat dönemi' sayılacak günlerde bazılarımız belki farklı uğraşlarda boy gösterdik, kuşkusuz bazılarımız emekçi olarak işlerimizin yolunu tutmak zorunda kaldık, bazılarımız da ofisi eve taşıdık... Ben kendi adıma evde çalışırken sık sık geçmişe uzandım ve kimi klasiklerin 'tozlu görüntüler'inde dolaştım! Özellikle bir derleme dolayısıyla ilk kez 25-30 yıl önce izlediğim bazı komedi filmlerini bir kez daha ziyaret ettim. Mesela Chaplin'in bizde 'Yumurcak' ismiyle gösterilen 'The Kid'i uğradığım duraklar arasındaydı. Üstadın, o zamanın minik oyuncusu Jackie Coogan'la karşılıklı döktürdükleri bu yapım, aradan geçen 99 yıla rağmen o kadar taze, o kadar diri, o kadar ruhumuzu ve kalbimizi hemencecik ele geçiriveren yapıda ki... Keza izlediğim bir başka siyah-beyaz klasik olan 'General'in bende bıraktığı hissiyat da aynıydı. Buster Keaton'ın 1926 tarihli şaheseri de aradan geçen 94 yıla rağmen tazeliğini koruyor. Ayrıca bu klasiğin kadrajları ve görsel matematiği de müthiş. O dönemde bu denli etkileyici kareler yakalamak; izleyeni daha bir çarpıyor...

General

Bu söyleyeceğim tabii ki yeni bir şey değil ama bugünden o yılların yapıtlarına bakarken, 'sessiz sinema'ya dair gibi gerçekler de kendini kolayca ele veriyor. Söz (diyalog) olmayınca bütün yük mimiklere, gözlere ve vücut diline biniyor. Oyuncu denen unsur, bu açıdan daha özel bir öneme sahip, mesuliyeti daha bir büyük. Ve gözlerinin kamerayla kurduğu temas bir iletişim biçimi olarak filmin adeta olmazsa olmazı. Sürekli görüntü üzerinden seyirciye göz kırpıyor gibi olmak zorunda adeta. Bu bir anlamda hareketlerini, eylemlerini onaylatma çabasının da ifadesi...

Bu dönemde izlediğim klasiklerden biri olan Monty Pyton imzalı 'Life of Brian' da nispeten daha yakın bir geçmişin (1979) komedi örneklerinden. Sürrealist çizgilerle donatılmış hınzır bir anlayışın temsilcisi olan ekibin belki de en bilinen yapıtı, annesinin "O Mesih değil, yaramaz bir çocuk" şeklinde tanımladığı Brian Cohen'in çizdiği yolda sessiz sakin ilerlerken bambaşka bir kaderin peşinde sürüklenmesini hicvediyor. Monty Pyton hayranı olan 'Beatnik'

George Harrison'ın parasal katkısıyla çekilen film, insanlığın binlerce yıldır sürekli tekrarladığı hatalar, zaaflar, çıkmaz meseleler üzerine zekice ve entelektüel göndermelerle dolu bir yapımdı. Öykünün, solun klasik hastalıklarına ve bir türlü pratiğe dökülemeyen teorik kaçışlarına yaptığı vurgu da çok iyiydi. Ola ki bugüne kadar ıskaladınız, bence mutlaka izleyin...

Lifeofbrian

Özetle geçmişin hazinelerine tekrar tekrar uğramakta fayda var. Ne kadar yaratıcı, ne denli zamana yenik düşmeyen yapıtlar olduğunu bizatihi görebilmek için... Sinema da her sanat gibi ileri doğru hareket ederken, geçmişteki izleri, adımları hatırlamak, daha ötesi zihninden çıkarmamak zorunda...

Tiyatroya şiir, sinemaya koltuk

● **Gökçe UYGUN**

Kadıköy Sineması, 'koltuğa isim verme' destek kampanyası başlattı; tiyatrocular için de "Dayanışmanın 100'ü Şiir" kampanyası yapılıyor

Korona virüsü salgını nedeniyle perdelerini kapatmak zorunda kalan tiyatro çalışanları için "Dayanışmanın 100'ü Şiir" adlı bir platform kuruldu.

Oyuncu/yönetmen Ali Düşenkalkar, gazeteci/yazar Bahar Çuhadar, oyuncular Tilbe Saran, Çağlar Çorumlu, yapımcı E. Feza Soysal ve İhtiyaç Haritası'ndan sosyal girişimci Mehmet Sarıca olmak üzere 6 kişinin kurduğu platform, salgın nedeniyle meslek hayatı durmuş olan tiyatro emekçilerinin temel ihtiyaçlarını karşılamak, geçimlerini kolaylaştırmak ve dolayısıyla Türkiye'de bağımsız tiyatroyu desteklemek amacıyla kurulan bir dayanışma ağı.

Platform kurucuları, "Son senelerde Türkiye'de tiyatroyu adeta ayağa kaldıran, tamamen kendi imkânlarıyla, sadece tiyatrodan kazandıklarını yine tiyatroya yatırarak var olan bağımsız tiyatrolar bugün, Covid-19 salgınıyla birlikte eşi görülmemiş bir krizin içinde. Virüsün Türkiye'ye gelmesiyle birlikte tüm tiyatrolar kapılarını kapattı. Oyuncusundan dekorcusuna, yönetmeninden teknik ekibine kadar 2 binden fazla tiyatro emekçisi işsiz kalarak evlere kapandı. Türkiye'de, hem nitelik hem de nicelik olarak son senelerde hız kazanan bağımsız tiyatro hareketinin bu krizden en az yarayı alarak çıkması için elimizden ne gelebileceğini düşünen bir grup olarak biraraya geldik. 'İnsan dayanışmayla yaşar' diyerek, Dayanışmanın 100'ü Şiir Platformu'nu kurduk." açıklamasını yaptı.

Oluşum kapsamında, 100 oyuncu değerli şairlerin şiirlerini söyledi.

İzleyiciler, ***https://dayanismanin100usiir.org/*** sitesine girerek hem şiirleri dinleyip hem destek olmaya davetliler.

SİNEMADA KOLTUK DESTEĞİ

Kadıköy Sineması da, "Koltuk Destek Kampanyası" başlattı. Sinemadan yapılan açıklamada, "İçinde bulunduğumuz bu dönemde sürecin özellikle sinema sektörü için belirsizliğini sürdürüyor olması, sektörün tüm bileşenlerini uzun vadede karşılaşılabilecek sorunlara karşı önlemler almaya, kısa vadede karşımıza çıkan problemlerle ilgili de çözümler üretmeye sevk ediyor. Bu düşüncelerle, sinemamızda bulunan tüm koltuklarımızın isim haklarını seyircilerimize açmaya karar verdik. Koltuğa vereceğiniz isim, sinemamızın açık kalacağı uzun yıllar boyunca sinemamızla birlikte yaşayacak. Bu günleri atlattıktan onlarca yıl sonra bile sinemamıza giren herkesi her gün bu 365 isim karşılayacak. Sinemamız açıldıktan sonra özel bir etkinlikte ağırlayacağımız destekçilerimizin isimlerini ilk üç ay boyunca her gösterimden önce de perdede hatırlamaya devam edeceğiz. Koltuk hediye etme imkanıyla istediğiniz herhangi biri için de isim hakkı alabileceğiniz uygulama, seyircilerimizle birlikte sinemaya destek olmak isteyen kurumlara da açık olacak." denildi.

TUTAR NASIL HESAPLANDI?

Henüz açıklanmış bir tarih olmamakla birlikte sinemanın kapalı kalması ön görülen tarihe kadarki dönemde 2019 yılında (17 Mart – 1 Temmuz) satılan bilet miktarından (29 bin 600 bilet) elde edilen kazançtan dağıtımcı payı (yüzde 50) ve aynı yılın elektrik, su faturaları gibi şu an devam etmeyen giderleri çıkarılarak tutar 365'e (koltuk sayısı) bölündü. Kurumsal desteklerin reklam getirisi de olacağından bireysel desteklerle aynı tutarda olmaması gerektiği düşünülerek yukarıdaki hesaplamayı karşılayacak şekilde 500 TL (Bireysel) ve 800 TL (Kurumsal) olarak iki farklı fiyat tipi oluşturuldu.

GELİR NASIL KULLANILACAK?

"Sinema salonlarının yaz döneminde açılması konuşuluyor olsa da sürecin kısa sürede normalleşmeyeceği şüphesiz. Bir süre salonlarımızın kapasitesini düşürecek olmamız, sağlıklı bir sinema ortamını sağlayabilmek için üstleneceğimiz yeni maliyetler, personel giderleri ve sinema salonlarının hiç az olmayan teknik giderleri bir araya geldiğinde sinemamız açılsa bile gösterimlerin sürdürülebilirliğiyle ilgili ciddi endişeler taşıyoruz" diyen Kadıköy Sineması, "Desteklerinizle elde edilecek kazanç, sürecin görece normale döndüğü döneme kadarki giderlerin karşılanmasına destek olacak, işleyişin normalleşmesi ve sürdürülebilirliği noktasında bir can suyu işlevi görecek." ifadesini kullandı.

NASIL DESTEK OLUNUR?

Biletiva sitesi üzerinden dilediğiniz kadar koltuk için destek olabilirsiniz. Sinema kapalı olduğu için gişeden destek verilemeyecek. Tüm sorularınız için ***pr@kadikoysinemasi.com*** adresine yazabilirsiniz. ***kadikoysinemasi.com/koltuk-destek/***

GEZİ İSİMLERİ SİNEMADA

Kadıköy Sineması'nın kampanyasına sosyal medyadan 'Gezi direnişi' desteği geldi. Twitter üzerinden örgütlenip bağış yapanlar, Berkin Elvan'ın adını bir koltuğu verdiler bile. Bu kampanya Ali İsmail Korkmaz, Ethem Sarısülük gibi isimlerle devam ediyor.

"Görünenin Ötesinde Osman Hamdi Bey"

Osman Hamdi Bey'in, Sakıp Sabancı Müzesi (SSM) Resim Koleksiyonu'nda yer alan 6 tablosu ile ilgili çalışma, kültür sanat dünyasının en önemli dijital platformlarından Google Arts & Culture'a taşındı

Haziran 2018'den bu yana Atlı Köşk'te ziyaret edilebilen "Görünenin Ötesinde Osman Hamdi Bey" sergisine de kaynaklık eden araştırma, böylece uluslararası düzeyde erişime açılmış oldu.

Türkçe ve İngilizce seçenekleriyle ziyaret edilebilen çevrimiçi sergi, bir sanatçının üretimini daha yakından tanımak için kullanılan bilimsel yöntemleri anlaşılır kılmasının yanı sıra Osman Hamdi Bey'e atfedilen eserlerin teknikleri ve malzeme yapılarına dair ayrıntılı bilgiler sunuyor.

Projede sanatçının; "Vazoda Çiçekler", "Kuran Okuyan Hoca", "Kokona Despina", "Naile Hanım Portresi", "Arzuhalci" ve "Cami" adlı tabloları karşılaştırmalı olarak inceleniyor.

"Osman Hamdi Bey Tablolarının Bilimsel Analizleri ve Konservasyonu" araştırmasında ilk olarak X-ışını görüntüleme tekniğiyle, tablolara uygulanan eski restorasyon işlemleri, ağır metal içeren boyaların yerleri ve çıplak gözle görülmeyen alt katmanlardaki bulgular incelendi. Osmanlı dönemi arkeolog, müzeci ve ressam olan Osman Hamdi bey aynı zamanda Kadıköy'ün ilk belediye başkanıydı.

ÜNİVERSİTELER ORTAK ÇALIŞTI

Sakıp Sabancı Müzesi, Sabancı Üniversitesi, Koç Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi'nin ortak çalışmasıyla yürütülen projede Getty Konservasyon Enstitüsü de test sonuçlarının değerlendirilmesinde danışmanlık yaptı.

Projenin bilimsel danışmanlığını Danimarka Müzeleri Ortak Konservasyon Merkezi Tablo Konservasyonu Uzmanı Filiz Kuvvetli üstlendi. Bilim komitesinde ise SSM Resim Koleksiyonu Yöneticisi Hüma Arslaner, SSM Konservasyon Laboratuvarı Yöneticisi Nurçin Kural Özgörüş, Getty Konservasyon Enstitüsü Kimya Uzmanı Lynn Lee, Sabancı Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Malzeme Bilimi ve Mühendislik Programı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mehmet Ali Gülgün, Sabancı Üniversitesi Nanoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi SUNUM'da görev yapan Dr. Meltem Sezen ve Dr. Feray Bakan yer aldı.

KADIKÖY'DE "ATIKSIZ YAŞAM HAREKETİ" BAŞLIYOR!

Kadıköy Belediyesi, Kadıköy'de atık oluşumunu en aza indirmeyi hedefleyen, Türkiye'nin ilk ve tek yerel yönetim uygulaması olan 'Atıksız Yaşam Hareketi' projesini 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde hayata geçiriyor. Hem bu projenin ayrıntılarını hem de belediyenin çevre ile ilgili çalışmalarını Kadıköy Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürü Şule Sümer ile konuştuk

Hazırlayan: Seyhan KALKAN VAYİÇ

Korona virüsü, bir anda yaşantımızın en önemli konusu haline geldi. İş, eğitim, beslenme, sağlık kısacası hayatımızın temel taşları ona göre düzenlendi. Bu süreç bize geriye dönüp çevreye ve doğaya ne gibi zararlar verdiğimizi uzun uzun düşünmemizi sağladı. Doğanın ve çevrenin öneminin bilincinde olarak hizmet üreten Kadıköy Belediyesi de gelecek kuşaklara yaşanabilir sağlıklı bir çevre bırakabilmek için çalışmalarına ara vermeden devam ediyor. "5 Haziran Dünya Çevre Günü" nedeniyle görüştüğümüz Kadıköy Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürü Şule Sümer, Kadıköy Belediyesi'nin çevreye yönelik yaptığı çalışmalar hakkında ayrıntılı bilgi verdi.

"Korona virüsü salgını yaşanmasaydı geleneksel hale gelen çevre festivalimizi bu yıl da Selamiçeşme Özgürlük Parkı'nda 'Atıksız Yaşam' temasıyla coşkuyla gerçekleştirecek ve kalbi çevre için çarpanları bir çatı altında toplayacaktık." diyen Çevre Koruma ve Kontrol Müdürü Şule Sümer, Kadıköy Belediyesi olarak çevresel kirliliklerin önlenmesi, atık yönetimi ve iklim değişikliği konusunda devam eden proje ve yenilikçi uygulamalarla gelecek nesillere sağlıklı bir çevre bırakabilmek için bütüncül bir çevre yönetim sistemi yürüttüklerinin altını çizdi.

"HALK SAĞLIĞINI KORUMAK AMAÇLANIYOR"

Çevre denetim ekibiyle görüntü, gürültü, hava ve su kirliliğinin tespiti ile kalitesinin korunması, elektromanyetik kirliliklerin tespiti ve haritalandırılması çalışmalarına devam ettiklerini dile getiren Şule Sümer, bilgilendirmeyi şöyle sürdürdü; "Amacımız yıllardır toplamakta olduğumuz verilerle vatandaş tarafından görülebilecek bir çevre izleme sistemi oluşturmak. Gürültü ekibimiz gece ve gündüz zaman dilimlerinde gürültü kirliliğine yönelik (mekanik, müzik, inşaatlardan kaynaklı) denetim çalışmaları gerçekleştiriyor. Türkiye'de ilk kez belediyemiz tarafından halk sağlığını korumak amacıyla başlatılan inşaat sahalarında asbest kirliliğinin önlenmesi ve geri dönüştürülebilir atıkların kazanımı çalışmalarımız da yine alanda gerçekleştirdiğimiz denetimler ile devam ediyor."

"SUYUMUZU VE TOPRAĞIMIZI KORUYORUZ"

"Çağımızın ve çevremizin en büyük problemlerinden olan atıklar konusunu da bütüncül olarak ele alıyoruz, atıkların kaynağından toplanmasına ve geri dönüşümüne yönelik çalışmalar yürütüyoruz." diyen Sümer, "2008 yılında kurduğumuz Atık Koordinasyon Merkezimiz ile (0216) 414 38 15 nolu telefon numarasından yılda 10 bine yakın talebe cevap veriyoruz. Kağıt, cam, metal ve plastik ambalaj atıkları haftalık periyotlar halinde adreslerden ve uygun noktalara yerleştirilen kumbaralardan toplanıyor. Böylece düzenli depolama sahalarına giden atık miktarı azalıyor. Evlerde biriktirilen bitkisel atık yağlar beş litreye ulaştığında evlerden, az miktarda ise ulaştırılan muhtarlık ve gönüllü evleri gibi kilit noktalarda yer alan toplama noktalarından teslim alınıyor. Bu şekilde su kaynaklarımız korunuyor. Atık piller belirli noktalara yerleştirilen toplama ünitelerinden toplanıyor ve toprak kirliliğinin önüne geçiliyor. Teknolojinin gelişmesi ile neredeyse her evde oluşan elektronik atıklar adreslerden teslim alınıyor. Merkez binamızdaki evsel atık ilaç kutusu ile evlerimizde oluşan atık ilaçların bertarafını sağlamak için vatandaşlarımıza kolaylık sağlıyoruz. İlçemiz geneline yerleştirdiğimiz 918 farklı türdeki atık toplama ekipmanına 'Atık Getirme Noktalarımız' mobil uygulaması akıllı telefonlara indirilerek ulaşılabilir." şeklinde konuştu.

EKOLOJİK YAŞAM MERKEZİ

Sıfır Atık Yönetmeliği'nin çıkmasıyla hız kazandırılan çalışmalarla kendi hizmet birimleri ile ilçedeki tüm kamu kurumlarında ve okullarda sıfır atık sisteminin kurulması aşamasında ekipman, uygulama ve eğitim desteği verdiklerine dikkat çeken Sümer, anlatmaya şöyle devam etti; "Çevreye yönelik gerçekleştirdiğimiz çalışmalarımızın bir ayağı da eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları. Dünya Çevre Günü'nde açılışını gerçekleştirdiğimiz Ekolojik Yaşam Merkezi'nde her yaş grubuna uygun farklı eğitim ve atölye çalışmaları gerçekleştiriliyor. Atıkların yeniden hayat bulduğu Beni Baştan Yarat atölyemiz ve çocuklara ekolojik kodlama eğitimleri verdiğimiz Ekolojik Robot Terra ile Uygulamalı Bilim çalışmalarımız, çocukların atıkların yeniden kullanımı, yenilenebilir enerji, iklim değişikliği gibi soyut konuları eğlenceli maket uygulamaları ile anlamalarına yardımcı oluyor."

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE

Şule Sümer, "Türkiye'de İklim Değişikliği Alanında Kapasitenin Geliştirilmesi Hibe Programı çerçevesinde Kadıköy Belediyesi Bütüncül ve Katılımcı İklim Eylemi Projesi kapsamında aldığımız AB hibesi ile Sürdürülebilir Enerji ve İklim Adaptasyon Eylem Planlarımızı hazırladık. Paris İklim Antlaşması'nın yeni hedefleri doğrultusunda AB Covenant of Mayors platformunda 2030 yılına kadar (karbon) CO_2 emisyon miktarını yüzde 40 oranında azaltmak yönünde iyi niyet taahhüdünde bulunduk. Stratejik planlarımız içerisinde yer alan proje ve faaliyetlerimizin hayata geçmesi için çalışmalarımız devam ediyor." diye konuştu.

"DÜKKAN" 5 HAZİRAN'DA AÇILIYOR

"Atıksız yaşam, atık üretmeden yaşayabilmek ve sadeleşmektir." diyen Sümer, 5 Haziran'da açılacak "Dükkan" ile başlatılacak "Atıksız Yaşam Hareketi" hakkında da bilgi verdi. Doğal hayatın sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi için bireysel çabalarımızla tüketim alışkanlıklarımızı değiştirmemiz gerektiğini söyleyen Sümer, konuşmasını şöyle sürdürdü; "Tek kullanımlık ürünleri kullanmayı bırakmak, dönüşebilen sürdürülebilir ürünlerle yaşamak mümkün. İhtiyacımız olmayan şeyleri almayı ve tüketmeyi bıraktığımız zaman doğa için yapabileceğimiz en büyük iyiliklerden birini gerçekleştirmiş olacağız. Dünyada son on yılı aşkın süredir gelişmekte olan 'Atıksız Yaşam Hareketi' basit bireysel çabaların uygulama adımlarından oluşuyor. Geri dönüşümü olmayan ve doğada yok olmayan pet şişe, plastik torba, pipet, tek kullanımlık tabak, çatal, kaşık gibi ürünler yerine kendi mataramızı, termosumuzu yanımızda taşıdığımızda, alışverişimizi kendi kavanoz, kap veya bez torbalarımızla yaptığımızda, yemeklerimizi evde kendimiz hazırladığımızda, deterjanlar yerine doğal malzemeli karışımları evde hazırladığımızda, mutfak atıklarımızı evlerimizin balkonunda kompost yaparak ve dönüşebilen atıkları da geri dönüşüme gönderdiğimizde bireysel Atıksız Yaşam Hareketi'nin ilk adımlarını gerçekleştirmeye başlıyoruz. *http://cevre.kadikoy.bel.tr/proje/kadikoy-belediyesi-atiksiz-yasam-hareketi* adresinden ayrıntılı bilgi edinebilirsiniz.."

"KADIN EMEĞİNE ÖNEM VERİYORUZ"

Çevre Koruma ve Kontrol Müdürü Şule Sümer, "Dükkan"ın Kadıköy Belediyesi'nin Atıksız Yaşam Hareketi'ni destekleyen, tek kullanımlık ürünler yerine uzun ömürlü, ambalajsız ve ekolojik ürünlere erişim imkanı sunan, döngüsel ekonomiyi destekleyen, tüketiciyle yerel ürünü ve üreticiyi buluşturan Türkiye'nin ilk ve tek yerel yönetim uygulaması olduğunu söyledi ve amacını şöyle anlattı; "Toprağımıza, havamıza, suyumuza sahip çıkıyoruz; yerel tohumlardan, ambalajsız, sağlıklı gıdaları mevsiminde ihtiyacımız kadar alıyoruz. Zehirli kimyasallardan uzak temizlik ürünlerini tercih ediyor, böylece hem kendimizi hem de su kaynaklarımızı daha iyi koruyoruz. Tek kullanımlık plastikler kullanmıyor, arkamızda çöp dağları bırakmıyoruz. Günlük hayatımızda ekolojik ve uzun ömürlü eşyalar tercih ediyor, karbon ve su ayak izimizi azaltıyoruz. Kadın emeğine önem veriyor, zanaatkarlara destek oluyoruz. Tüketim alışkanlıklarımızı olumlu yönde değiştiriyor, farkındalık yaratarak Kadıköy Belediyesi Atıksız Yaşam Hareketi'ne katkı sağlıyoruz. İsraf etmiyoruz, en sade halimizle geçmişten ilham alıyor ve geleceğimize umutla bakıyoruz."

"MATARANIZDA ÜCRETSİZ İÇME SUYU"

Şule Sümer, "Dükkan'da doğal ham maddelerden elde edilmiş, içeriğinde koruyucu ve zararlı maddelerin bulunmadığı temizlik ürünleri, depozitolu çok kullanımlık ambalajlarda satışa sunulmaktadır. Bir kere aldığınız ambalajınızla tekrar gelip doldurarak temizlik ürününüzü alabilirsiniz. Fiziksel fiş ve faturanın çöp olması sebebiyle, e-arşiv fatura sistemi kullanıyoruz. Doldurulabilir matara fikrinin yaygınlaştırılması için dükkanımızda su arıtma sistemi mevcut olduğundan mataranızla ücretsiz içme suyu temin edebilirsiniz." diyor.

DÜKKAN NASIL ÇALIŞIR?

- Ürünlerimizin tedarik sürecinden satışına kadar atık üretmiyoruz.
- Ürünlerimizi ambalajsız ya da depozitolu ambalajlar ile sizlere sunuyoruz.
- Ürünlerimizi kendi getirdiğiniz ya da Dükkan'dan temin edebileceğiniz yeniden kullanıma uygun kaplarla satın alma imkanı sunuyoruz.
- Ürünlerimizi dilerseniz kendiniz tartabilirsiniz ve paketleyebilirsiniz.
- Dükkanda satılan veya satılacak her ürün "Ürün Belirleme Komisyonu" tarafından belirlenmektedir.
- Tüm ürün ve üretici bilgilerine şeffaf şekilde ulaşabilirsiniz.
- Dükkanda ev ve iş yaşamınızda, seyahatlerinizde, hobi ve spor çalışmalarınızda kullanabileceğiniz kullan-at ürünler yerine hayatınızı kolaylaştıracak çok kullanımlık, yerel ve doğal ham maddeden, uzun ömürlü ekolojik ürün alternatiflerini bulabilirsiniz.
- Dükkanda satışa sunduğumuz gıda ürünleri Ürün Belirleme Komisyonu ve tarafsız denetim organlarının incelemesinden geçmiş ekolojik ürün (yerel tohumdan, zehirsiz, mevsiminde üretilmiş) olup, yerel üreticilerden ve kooperatiflerden tedarik edilmektedir.

ÜRÜN GRUPLARI

- **Günlük yaşam ve seyahat ürünleri** (matara, çelik bardak, balmumu, katlanır çatal kaşık, sefer tası vb.)
- **Gıda ürünleri** (ceviz, kahve, nohut, fasulye, bulgur çeşitleri, pirinç vb.)
- **Mutfak ürünleri** (meyve sebze filesi, gıda bonesi, lif kabağı bulaşık süngeri vb.)
- **Kişisel bakım ve sağlık ürünleri** (tarak, sabun, ipek kese, metal jilet, keten kese vb.)
- **Temizlik ürünleri** (sabun cevizi, arap sabunu, çamaşır suyu tozu, organik asitli banyo temizleyici vb.)
- **Bebek – çocuk ürünleri** (yıkanabilir bebek bezi, çelik biberon, şimşir mama kaşığı, silikon mama tabağı)
- **Evcil hayvan ürünleri** (köpek tuvalet poşeti)

ATIKSIZ YAŞAM'IN 4 AYAĞI

1. YENİ ALIŞVERİŞ NOKTANIZ: DÜKKÂN

Kadıköy Feneryolu'nda bulunan Atıksız Yaşam Pazarı'nın içinde açılacak 'Dükkan'da tek kullanımlık ürünler yerine uzun ömürlü, ambalajsız ve ekolojik ürünler yer alacak. Atık üretmemeye özen gösterecek olan "Dükkan"da kadın kooperatifleri başta olmak üzere, yerel üreticiden temin edilen ürünler doğrudan tüketici ile buluşacak. "Dükkan"da ceviz, kahve, nohut gibi ürünlerden, arap sabunu, çamaşır suyu tozu, sabun cevizi gibi doğal temizlik ürünlerine kadar çok çeşitli ürün bulmak mümkün olacak. 'Dükkan'da ürünlerin çoğu ambalajsız ya da depozitolu ambalajlarda satılacak. Alışveriş yapmak isteyenler kendi getirdikleri ya da 'Dükkan'dan temin edebilecekleri yeniden kullanıma uygun kaplar, kavanozlar ya da keseler ile alışveriş yapabilecekler.

2. MOBİL ATIK GETİRME MERKEZİ SOKAĞINIZDA

Kadıköy Belediyesi'nin geri dönüşümü mümkün olan atıkların ekonomiye yeniden kazandırılması amacıyla kapıdan ve kumbaralardan yürüttüğü atık ayrıştırma politikasına mobil atık aracı da ekleniyor. Belirli bir rota ve program çerçevesinde Kadıköy'ün 21 mahallesinde hizmet verecek olan araçta ambalaj, cam ambalaj, bitkisel atık yağ, pil atıkları, atık elektrikli elektronik eşyalar, tekstil atıkları ve evsel atık ilaç ve tehlikeli atıklar ayrı ayrı toplanabilecek.

3. ATIKSIZ YAŞAM SOKAĞI

Kadıköy'de atıksız yaşamın ilk adımları Zühtüpaşa Mahallesi Asım Us Sokak'ta başlıyor. Asım Us sokaktan başlayarak ilçe geneline yayılacak projede, kurulacak bütüncül atık toplama sistemi ile toplanacak atık miktarının arttırılması, buna bağlı olarak evsel atık miktarının azaltılması amaçlanıyor.

4. TEK KULLANIMLIK PLASTİKLERİ AZALT

Kadıköy' de toplanan çöpün sadece yüzde 35'i geri dönüştürülebilir atıklardan oluşuyor. Bu rakamı çoğaltmak ve evsel atık miktarını azaltmak için her yurttaşa sorumluluk düşüyor. Tek kullanımlık ürünlerin hayatı kolaylaştırdığı düşünülse de sadece 5 dakika için kullanılan plastik pipet, içi plastik kaplı karton görünümlü çay kahve bardağı, plastik su şişesi, strafor gıda kutusu vb. ürünler doğada yüzlerce yıl kalıyor. 'Atıksız Yaşam Hareketi' ile çalışma ve yaşam alanlarında tek kullanımlık ürünler yerine alternatif ürünlere yönelerek bireysel atık miktarının azaltması amaçlanıyor. Kendi su mataramızı edinerek, kahve termosumuzu yanımızda taşıyarak, evimizde tek kullanımlık havlu kâğıtlar yerine mutfak bezleri kullanarak, kendi alışveriş çantamızı taşıyarak, alışveriş yaparken mümkün olduğunca paketsiz gıda ve ürünleri tercih ederek ciddi farklar yaratılabilir.

Atmayın kompost yapın!

Tüketmeden çöpe attığımız gıdaların ya da kabuklarının önemli bir kısmından evde kolayca kompost yani doğal gübre yapılabileceğini biliyor muydunuz?

● Leyla ALP

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) verilerine göre, dünyada üretilen 4,5 milyar ton gıdanın yaklaşık 1,3 milyar tonu atık ve kayıp olarak ziyan oluyor. Yani üretilen gıdaların üçte biri çöpe gidiyor.

Bu arada dünyada 800 milyon insan yeterli beslenemiyor. Her gün açlığa bağlı nedenlerle yaklaşık 25 bin kişi hayatını kaybediyor. Dünya Bankası raporuna göre çöplüklere atılan yiyecekler, dünyada açlıktan ölen insanların 15 katını besleyecek miktarda.

HEM İSRAF HEM ZEHİR

Gıda kaybının ekonomik değeri ise araştırmalara göre 1 trilyon dolar ve bu 3,3 milyar ton karbondioksit (CO_2) salınımına neden oluyor.

Dünyanın tamamında, tarladan tüketiciye ulaşma aşamasında, tarım ürünlerinin yüzde 13,8'i israfa uğruyor. Yani üretici kazanamıyor, tüketici fazla para ödüyor ve gıdalar yönetimi doğru yapılmadığı için çöp oluyor.

Bu durum ülkemizde de dünyadan pek farklı değil. Yine FAO verilerine göre Türkiye'de yılda ortalama 26 milyon ton gıda israf ediliyor. Türkiye'de israf edilen gıdaların başında meyve sebzeler yer alırken, satın alınan ürünlerin yüzde 23'ü daha dokunulmadan atılıyor. Kısacası hem beslenmiyor, hem israf ediyor hem de doğaya zarar vermeye devam ediyoruz.

ÇÖPLERİN YARISI DÖNÜŞEBİLİR

Peki Kadıköy'de durum ne? Kadıköy Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü'nden aldığımız bilgilere göre Kadıköy'de her gün ortalama 550 ton çöp toplanıyor bunun ortalama yüzde 55'i ise organik atıklardan oluşuyor. Yani Kadıköy'de toplanan günlük çöpün yarısı organik atık ve kompost ile toprağa geri kazandırılabilir.

Diğer kısımlarda da çöpten daha fazla geri dönüştürülebilir atıkların (cam, kağıt, plastik vb.) yer alıyor. Bu verilere göre Kadıköylüler olarak, atıkları evimizde, iş yerimizde düzgün bir ayrıştırmaya tabi tutabilsek yani atıkları doğru yerlere atarsak çöp depolama sahalarına giden atık miktarı ortalama yüzde 35 azalabilir.

Çöpe gidecek atık miktarları nasıl azaltma ve toprağa kazandırma yöntemlerinden biri kompost. Kompost, yenebilir atıkların, yaprak parçalarının, gazete ve atıkların çürütülmesi, öğütülmesi sonucu elde edilen doğal gübreye deniyor. Bu gübreyi sebze ve çiçek kullanırken kullandığımız toprağa ekleyebilir ve daha verimli hale gelmesini sağlayabilirsiniz.

Yani hem gıdaları çöpe atarak israf etmemiş olursunuz hem de çiçeklerinizi, sebzelerinizi daha verimli hale getirirsiniz.

KOMPOST İLE DÖNÜŞÜM

Kompost, bir kabın içinde malzemelerin belirli bir sırayla karıştırılarak bekletilmesi ile hazırlanıyor. Ve düşünüldüğü kadar zor değil. Bahçeniz varsa bahçenizde yoksa balkonunuzda ya da mutfağınızın bir köşesinde kolayca kompost hazırlayabilirsiniz. Basit bir saksı, kova ya da pet şişe bile kompost yapmak için yeterli.

Kompost yaparken yeşil, kahverengi olmak üzere iki türlü malzeme kullanılıyor. Azot sağlayan yeşil malzemeler ki bunlar, sebze ve meyve atıkları, taze otlar, yeşil yapraklar, çay, kahve atıkları, yumurta kabuklarından oluşuyor. Kahverengi malzemeler ise dal ve ağaç kabukları, kuruyemiş kabukları, talaş, kuru yapraklardan oluşuyor. Kompostun içinde genelde yarı yarıya bir oran tercih ediliyor. Ayrıca çürümeyi hızlandırmak için yeni kesilmiş ot ve su da kullanmak gerekiyor.

Kompost yapımında dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardan biri içine koyacağınız bütün malzemeleri olabildiğince küçük hale getirecek kadar parçalamak. Bunun için mutfak robotu kullanabilirsiniz. Parçalar ne kadar küçük hale gelirse kompost oluşum süresi o kadar kısalmış oluyor.

NELER KONULMAZ?

Kağıt, mukavva hatta kuruyemiş kabuğu koyabiliyorsak komposta her şey konulabilir diye düşünmeyin. Komposta girmemesi gereken malzemeler var. Bunlar, kalan yağlı yiyecekler, tohuma kaçmış otlar ya da meyveler, çay ve kahve poşetleri ve plastikler, temizlik malzemeleri. Et, balık, süt gibi hayvansal ürünler ve asit oranı yüksek meyveler (limon, portakal gibi).

PET ŞİŞEDE KOMPOST

Öncelikle su çıkışı için şişenin altında delikler açılıp, şişenin altına bir saksı altlığı yerleştiriyoruz. (Saksıya dökülen su da gübre olarak kullanılabilir)

İlk katmana biraz toprak, üzerine doğradığımız ya da robottan geçirdiğimiz çiğ meyve sebze atıkları koyuyoruz.

Üzerine örtücü olarak ya toprak ya kağıt karton ya da kuru yemiş kabukları, kuru yapraklar ile katman oluşturuyoruz.

Bu 3 katmanı üst üste şişe dolana kadar tekrarlayabiliriz. Örtücü katman koku ve sinek olmaması için önemli bir etken.

Şişe tamamen dolduktan sonra atıkları küçültme oranınıza ve ortam sıcaklığına göre 3 hafta sonunda kompostunuz olgunlaşır. Bu süre içinde oluşumun fazla kurumamasına dikkat etmeniz eğer kuruduysa arada su dökmeniz ve karıştırmanız gerekiyor. Şişe altında toplanan suyun da her gün boşaltılması, unutulmaması gereken noktalardan biri.

Evde ekolojik temizlik

Hazır evdeyken temizlik alışkanlıklarınızı dönüştürmeye, yeni sürdürülebilir, ekolojik alışkanlıklar kazanmaya ne dersiniz? İşte ev temizliğinde hem ucuz hem de ekolojik faydalı bilgiler

Korona virüsü salgınıyla birlikte her birimiz evlerimizde, iş yerlerimizde neyi nasıl kullandığımızı sorgular olduk. Kullandığımız temizlik maddelerinden tutun, tükettiğimiz gıdalara, oturduğumuz evlere kadar pek çok insanın aklında doğaya zarar vermeden nasıl yaşayabileceğimize dair sorular var.

Neyi nasıl yapacağız? Nasıl değişecek ya da nasıl değiştireceğiz? Hangi ürünleri kullanabiliriz? Ekolojik alışkanlıklar kazanmak ve bunları sürdürmek ne kadar mümkün? Bu soruların yanıtlarına yardımcı olabilecek çeşitli kurumlar ve internet sayfaları var. Bunlardan biri de Yeni İnsan Yayınevi. Yayınevi korona salgını dolayısıyla yeni sürdürülebilir ekolojik alışkanlıklara teşvik için daha önce yayımladığı üç kitabı ücretsiz erişime açtı.

Ekolojik Yaşam Rehberi, Ekolojik Anayasa ve Tarım ve Gıdanın Dönüşümü isimli kitaplarını yayınevinin https://yeniinsanyayinevi.com/ internet sayfasından ücretsiz indirebilir ve okuyabilirsiniz.

Gazete Kadıköy olarak ilk kez 2011 yılında yayımlanan Selen Özaslan Aktar imzalı Ekolojik Yaşam Rehberi kitabından evde temizlikle ilgili birkaç faydalı bölümü okurlarımızla paylaşıyoruz.

EKOLOJİK TEMİZLİK MADDELERİ:

➔ ARAP SABUNU

Arap sabunu hem ucuz hem de oldukça zararsız olduğundan yerleri, tezgahları, mutfağı, banyoları, küvetleri, duşları, seramikleri, halıları ve parkeleri temizleyebilirsiniz. Fakat kokusuz olanını tercih etmelisiniz.

➔ KARBONAT VEYA KABARTMA TOZU

Kabartma tozu veya sodyum bikarbonat evinizin her odası için oldukça kullanışlıdır. Kek pişirirken kullandığınız kabartma tozu ve sodyum bikarbonat temizlik yaparken kullandığınız maddelerin en önemlilerindendir. Asidi etkisizleştirir, parlak yüzeyleri çizmeden temizler, tesisatları açar ve temizler, yağları temizler. Aynı zamanda kabartma tozu buzdolabında, halılarda ve döşemelerdeki istenmeyen kokuları giderir. Alüminyum, krom, mücevher, plastik, porselen, gümüş, paslanmaz çelik, bakır ve tenekeleri temizler ve parlatır. Kabartma tozu ve su karışımından elde ettiğiniz macunla bardaklarınızdan ve tezgahlarınızdan kahve ve çay lekelerini temizleyebilirsiniz. Kıyafetlerinizden yağ lekelerini çıkarabilirsiniz. Nemli temiz bir bezin üzerine koyacağınız kabartma tozunu çamaşır makinesinde deterjana ilave ederek yağ, şarap ve diğer inatçı lekeleri temizleyebilir ve kumaşa kolalı özellik verebilirsiniz.

➔ BEYAZ SİRKE

Damıtılmış beyaz sirke mucizevi bir maddedir. Normal sirkeden farkı renksiz olması, alkol bazlı olması, suyla karıştırılmış ve sadece yüzde 5 asit içermesidir.

Gerek elde gerek makinede bulaşık yıkarken deterjanın yanına bir tatlı kaşığı sirke ilave ederseniz balık ve yumurta kokularını bile yok edebilirsiniz. Ayrıca salata, sebze ve meyvelerinizi yıkadığınız suya beyaz sirkeyi katarak mikroplarından ve yaprakların arasına sıkışmış minik böceklerden kurtulabilirsiniz. Çaydanlıklarda ve tencerelerde, çay ve kahve makinelerinde kireç sökücü olarak da kullanabilirsiniz. Dibi tutmuş tencerelerinizin içini biraz beyaz beyaz sirkeyle kaynatarak temizleyebilirsiniz. Çay lekesi olmuş fincanlar gibi, porselen eşyanızın lekelerini çıkartmakta kullanabilirsiniz. Vazoların içini çiçek lekelerinden kurtarabilir ve dezenfekte ederek bir sonra koyacağınız çiçeklerin çabuk bozulmasını önlersiniz.

Çamaşır yıkarken gerek elde gerekse makineye deterjanın yanına ilave edeceğiniz bir tatlı kaşığı beyaz sirke, çamaşırlarınızın mikroplarını kırar, lekelerini çıkartır, renklerini parlatır. Beyaz sirke şarap lekesini bile çıkartır. Lekeli kısmı, temiz bir bezin üzerine koyacağınız beyaz sirkeyle ovarak temizler sonra giysiyi yıkar ya da yıkanamıyorsa sadece o kısmı suyla durulayıp kuru temizlemeye (kuru temizleme bölümünü okuyunuz) gönderirsiniz. Yağ lekesini de beyaz sirkeye kabartma tozu karıştırarak temizleyebilirsiniz.

Beyaz sirkeyle cam silebilirsiniz. Halılarınızı, kilimlerinizi ve koltuklarınızı arap sabunuyla silip, duruladıktan sonra son suyuna bir çorba kaşığı beyaz sirke ilavesiyle temizleyerek, mikropları kırar ve renklerini parlatabilirsiniz. Beyaz sirke çok güçlü bir dezenfektan olduğu için, bazı plastik ve hassas mekanlara ve eşyalara zarar verebileceğinden, çok az miktarda kullanmanız yeterli olacaktır.

➔ LİMON SUYU

Limon suyu hem koku gidericidir, hem de diğer ürünlerle kolayca karıştırılabilir. Cam silmede kullanılabilir, aynı zamanda alüminyum, bakır, porselen ve kıyafetlerdeki lekeleri çıkartmada kullanılır. Çamaşır makinesinin içine yarım limonun suyunu koyarsanız, kıyafetlerin hoş olmayan kokularını giderebilirsiniz. Kabartma tozuyla karıştırılınca tıkanmış boruları ve muslukları açar.

➔ YEMEK TUZU

Yemek tuzu pas çıkarır. Limon suyuyla karıştığı zaman bakırı temizler. Sirkeyle karıştığında ise pirinçten yapılmış eşyaları parlatır. Ayrıca yemek tuzu ovalayarak temizlemede oldukça iyidir.

“İmar planları yeniden yapılmalı”

Kadıköy'de kentsel dönüşümle yenilenen bazı yapıları ekolojik kriterler açısından inceleyen akademisyen Mustafa Çakırlar, örneklem için seçtiği yapılar arasında ekolojik yapı kriterlerine uygun bina bulamadı. Çakırlar ile konuştuk...

● **Gökçe UYGUN**

Kentsel dönüşüm ve çevre, birbirine bağlı iki konu. Peki, kentler, dönüşümle yenilenirken, çevreye duyarlılık ne aşamada?

Bu soruyu araştıran akademisyen Mustafa Çakırlar, Gebze Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı'nda yüksek lisans tezi hazırladı. Çakırlar,

“Kentsel Dönüşüm Sürecine Sürdürülebilir ve Ekolojik Yaklaşım; Kadıköy Örneği” başlıklı tezinde, 6306 Sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden Haziran 2017'ye dek Kadıköy'deki yapıları, sürdürülebilir ve ekolojik açıdan ele aldı. Suadiye, Bostancı, Merdivenköy, Zühtüpaşa, Göztepe, Osmanağa ve Rasimpaşa mahallelerindeki 30 yapıyı ekolojik yapı kritelerine göre inceledi.

Almanya'da yapı bilgi modellemesi süreci üzerine çalışmalarını sürdüren Çakırlar'la konuştuk.

“KADIKÖY'E BORCUM VAR”

◆ ***Sanırım Kadıköylü değilsiniz. Teziniz için neden bu ilçeyi seçtiniz?***

Kadıköylü olmaktan anladığımız eğer nüfus kütüğü ise Kadıköylü değilim evet (gülüyor). Ancak yüksek lisansa başladığım zamanlardan geçen yılın ortasına kadar yaklaşık 4 yıllık süreçte Kadıköy'de çalıştım ve yaşadım. Bu süreçte hem bir mimar olarak hem de ilçenin bir sakini olarak deneyimleyebileceğim ve araştırmama aktarabileceğim çok fazla veriye kolayca ulaşabilecektim, dolayısıyla araştırma kolaylığı son derece önemliydi. Ayrıca sayısal verilere baktığımızda Kadıköy'de kentsel dönüşüm öncesi ve sonrasına göre yapılaşma konusunda dramatik farklar göze çarpıyordu. Gayrimenkul değerlerinin görece yüksek olduğu, deneysel mimari çalışmaların yapılabileceği nispeten özgür işverenlerle çalışabileceğimiz bölgede neler yapıldığını araştırmak çok ilgi çekiciydi.

Sadece arkadaş ortamlarında şikayet eden birisi değil, harekete geçip elinden geleni yapan bir mimar olmak istedim. Kişisel olarak Kadıköy'e çok şey borçluyum. Bir anlamda tarihe not düşüp sorumluluğumu yerine getirdim diye düşünüyorum.

KADIKÖY YÜZÜNÜ GÜNEŞE DÖNEBİLİR

◆ ***Kadıköy'ün rüzgar, güneş enerjisi vb. çevresel verilerine bakarsak, bu ilçe ekolojik yapılar için ne kadar uygun?***

Güneş, dünyadaki tüm enerjinin kaynağı ve bu kaynağa uygun mimari çözümlerle Kadıköy'deki enerji harcamalarını önemli ölçüde düşürebiliriz. Güneş enerjisini hem elektrik enerjisi üretmekte, hem ısınmada hem de, -şaşırtıcı gelebilir ama- soğutmada kullanabiliriz. Ancak bu teknikleri kullanmak yapı maliyetlerini arttırır, dolayısıyla günümüzün iktisadi modeline maalesef uymadığı için tercih edilmiyor. Dürüst olmak gerekirse rüzgarın Kadıköy'de kullanımını kesin olarak ölçebilmek için benim yaptığımdan daha ileri bir araştırma gerekiyor. Ancak doğru mühendislik ve mimarlık hizmeti almış yapılar rüzgardan enerji üretebilirler. Ayrıca rüzgarın iklimlendirmeye ve havalandırmaya direkt etkisi olacağından bunlar için harcanacak enerjiden tasarruf edilebilir. Bunun dışında su tasarrufu ve verimli toprağın korunması konusunda almamız gereken çok yol var. Yağış suları direkt olarak kanalizasyona gidiyor ve çok daha hafif bir filtrelemeyle kullanma suyu haline gelebilecek bu yağış suları kanalizasyon suları ile aynı filtrelemeye girmek zorunda kalıyor hatta kimyasal kirleticiler yüzünden kullanılamaz hale geliyor. Toprak konusunda ise çok daha kötü durumdayız, toprak yerine geçirimsiz yüzeyler olan asfalt ve beton nedeniyle yer altına inemeyen su yeryüzünde kalıyor ve su baskınlarına sebep oluyor. Yağış yoluyla yeryüzüne inen su topraktan süzülüp yeraltı su kaynaklarını besleyemiyor, bu kaynaklardan beslenen tatlı su kaynakları zamanla yok oluyor. Toprak yüzeylerin yerine geçen bu geçirimsiz yüzeyler aynı zamanda ısıyı depolayıp ışıma yoluyla yeryüzüne geri veriyor ve kentin iklimini tamamen değiştiren ısı adaları oluşturuyor.

Özetlemek gerekirse yapılabilecek çok fazla şey var, sadece inşaat sektörü bu yönde motive edilmeli.

“DÖNÜŞÜM YANLIŞ YAPILIYOR”

◆ “***Seçilen yapılar arasında ekolojik yapı kriterlerine uygun olan yapı bulunamamıştır. Yapıların sadece depreme yönelik dönüşümünün yapıldığı, sürdürülebilir ve ekolojik kaygıların değil; hız ve yapı üretim ekonomisinin öncelendiği bir yapı ekosisteminin olduğu tespit edilmiştir” diyorsunuz. Yani sizce Kadıköy'deki kentsel dönüşüm bu açıdan yanlış ve eksik mi?***

Yasa metninden tutun tüm ülke sathında uygulanışına kadar kentsel dönüşüm tamamen yanlış. Tabii ki deprem, coğrafyamızda çok önemli bir tehdit ve bu tehdide uyum sağlayamayan ve/ya ömrünü tamamlamış yapılar tabii ki ortadan kaldırılmalı. Ancak bunun yapılış biçimi son derece hatalı. Çok basitçe anlatmak gerekirse; varsayalım bir imar adasında az katlı, az daireli, eski ve deprem yönetmeliğine aykırı bir yapı var. Şehir ölçeğinde düşünecek olursak kanalizasyon sisteminden ulaşım yollarına, rekreasyon alanlarından kreşlere bütün sosyal donatılar ve kentsel tasarım buna göre üretilmiş. Kentsel dönüşümle birlikte bizim az katlı yapımızın yerine “rezidans” diye tabir edilen çok katlı bir yapı beliriveriyor... Kentsel herhangi bir planlama yapılmadan sadece depreme dayanıklı yapı üretimi göz önüne alınarak demografik belki ütopik gelebilir ancak şunu unutmayalım ki insanlık doğada var olan türlerden yalnızca biri ve eğer doğaya yeterince saygı göstermezsek bunun mutlaka bir bedeli olur. Soruya dönecek olursak Kadıköy, bu bahsettiğim sorunlardan azade değil. Bence kentsel dönüşüm; iyi niyetle yola çıkılmış ama hedefinden çok sapmış bir proje. Kadıköy'deki kentsel dönüşüm ise hem yanlış hem eksik uygulamalar içeriyor.

Çakırlar: “Sorunlar ve çözüm önerileri üzerine araştırma yapılmadığı sürece Kadıköy'deki dönüşüm kapsamında sürdürülebilir ve ekolojik yapı üretimi ancak münferit çabalarla mümkün”

◆ ***Kentsel dönüşüm, ekolojik şehir yapılanmasına geçmek için bir fırsatken, Kadıköy'de bu şekilde ilerlemiyor diye anladım.***

Kesinlikle! Kentsel Dönüşüm Yasası'nın kabulünden sonra yerel yönetimler bünyesinde yeterli çalışmaların yapılmadığını söyleyebilirim. İmar planları üzerinde sadece yapılaşma oranları değiştirildi ama çarpık şehirleşmenin önüne geçmek adına altyapı, sosyal donatı, ulaşım yolları ile imar ada ve parsellerinin yeniden düzenlenmesi gerekliydi. İnsanların konfor koşulları, yaşam kaliteleri ile mimari tasarım iktisadi kaygılara feda edildi.

Fotoğraf: Murat Şensu

Fikirtepe...

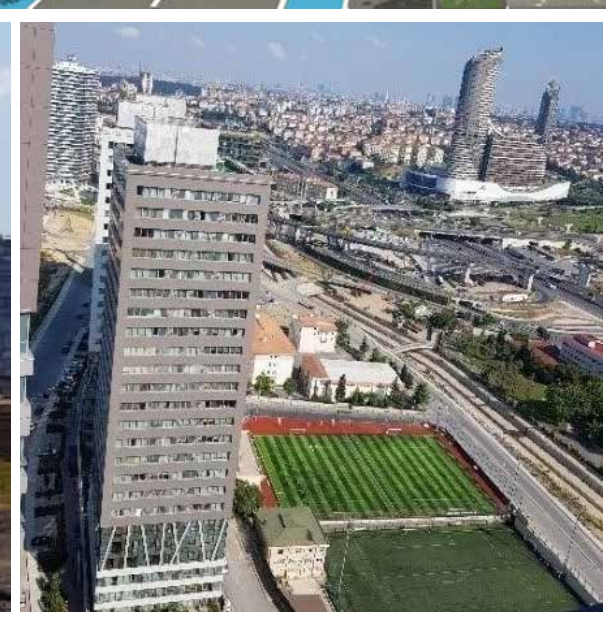

“BAZI ADIMLAR İÇİN GEÇ...”

◆ Bu sonuçta etkili olan 3 neden (yapı sektörünün iş yapma biçimi, yetersiz ve/veya eksik mevzuatlar, yetersiz teknik elemanlar) ortadan kaldırılmalı diyorsunuz. Ama hala geç değil, değil mi? Zira dönüşüm sürüyor. Bundan sonrası için uyarı–önerileriniz neler?

Maalesef bazı adımlar için geç. Çünkü inşaat sektörü iktisadi açıdan dönüşümün başlangıcındaki kadar güçlü değil ve bu yüzden alınan kararların etkisini çok uzun sürede göreceğiz. Ancak zararın neresinden dönülürse kardır bakış açısıyla hareket edilebilir. Bence; tüm imar planları baştan ele alınmalı. Sürdürülebilir ve ekolojik kent tasarımı üzerine tartışmalar yapılmalı. Meslek odaları bu süreçte aktif rol almaya teşvik edilmeli. Mimarlar ve mühendislere meslek içi eğitimler verilmeli. Sektörün şu anki pozisyonunda sermaye sahipleri yapı üzerindeki her türlü karara bağımsız olarak karar verebilir durumdalar. Teknik elemanların; en az sermaye sahipleri kadar yapı üzerinde yetkisi olacak şekilde yapılaşma hiyerarşisi düzenlenmeli. Mevcut yapılara uygulandığı takdirde ekolojik etkilerini daha aza indirecek teknikler var. Bu teknikler araştırılarak yerel yönetimlere, ekolojik olarak standartları belirleme ve bu standartlara uymayan binalara yaptırım yetkisi verilmeli. Bu yetkinin nasıl kullanıldığı bağımsız devlet kuruluşlarıyla denetlenmeli.

GazeteKadıköy
Haftalık süreli yerel gazete

Kadıköy Belediyesi ve Kadıköylüler adına
Sahibi Kadıköy Belediye Başkanı
Av. Şerdil Dara ODABAŞI

YAYIN KURULU
Dinç ÇOBAN, Ayten GENÇ, Leyla ALP

Yazı İşleri Müdürü
Semra ÇELEBİ

Sayfa Tasarımı
Yasemin ÖZGÜNEŞ – Sinem HAMARAT

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Serkan OKAY

Haber Merkezi
Gökçe UYGUN – Erhan DEMİRTAŞ

Reklam Servisi
Özge ÖZVEREN MUSLU

Reklam: (216) 345 82 02

Adres: Osmanağa Mahallesi Söğütlüçeşme Cad. Kalem Sok. No: 7/2 A Blok Kadıköy
Tel: (216) 348 70 60
Reklam: (216) 345 82 02

www.gazetekadikoy.com.tr
www.facebook.com/gazetekadikoy
www.twitter.com/gazetekadikoy
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu (0532) 727 01 07

Baskı: İleri Basım Matbaacılık Amb. Reklam Tanıtım Yayıncılık ve Teknik Hizmetleri Ticaret A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No:11 A/21 Yenibosna / İSTANBUL

Gazetemizde yayınlanan yazıların yasal sorumluluğu yazı sahibine aittir.

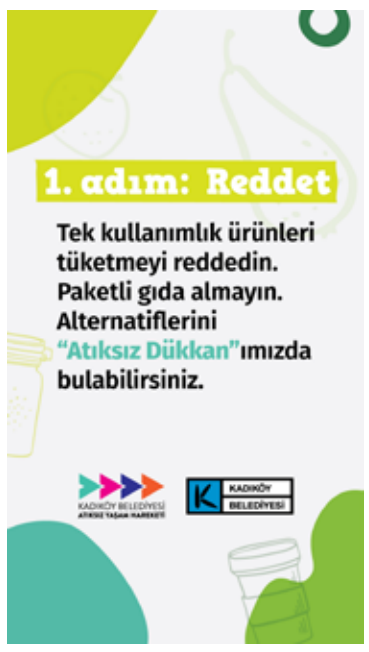

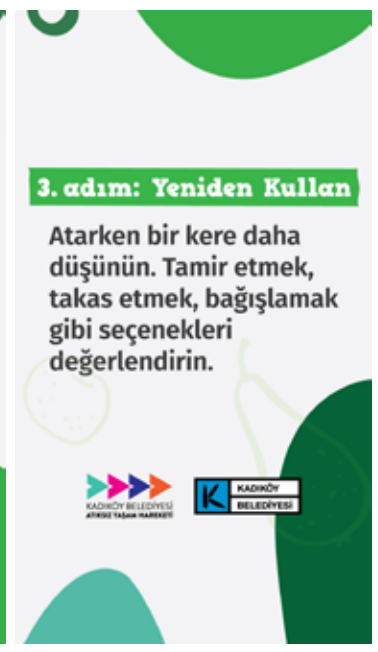

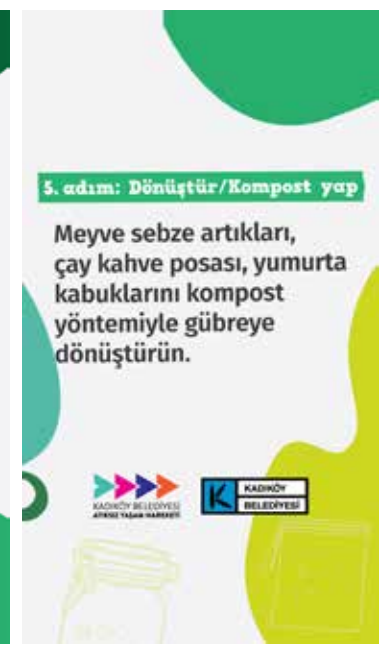

Dünya'nın dışında bir yaşam mümkün mü?

Uzayın tüm yönlerini konuştuğumuz Dr. Öğretim Üyesi Ayşegül Yelkenci "Uzay turizmi gelecekte önemli bir yer tutacak" diyor

● **Görkem DURUSOY**

Dünya korona virüsü salgınıyla mücadele ederken, bilim insanları uzay hakkında çalışmalarını yürüterek yeni birçok çalışma gerçekleştiriyor. Özellikle ABD'li girişimci Elon Musk tarafından kurulan SpaceX şirketinin uzaya gönderdiği insanlı araç, özel bir şirket tarafından uzaya gönderilen ilk araç olarak tarihe geçti. Uzmanlar bu durumun uzayda yeni bir ticarileşme yaratacağını söylüyor. Ayrıca NASA (Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi)'nin dünyaya tehdit oluşturabilecek gök taşlarına çarparak yönlerini değiştirmesi ve Dünya'ya 1000 ışık yılı uzaklıkta bir kara delik tespit etmesi bu çalışmalar arasında yer alıyor. Peki karadeliğin incelenmesi ve göktaşlarının yerinin değiştirilmesi dünya için bir tehdit midir? Yapılan çalışmalar ve faaliyetler uzayda dengelerin değişebileceğine işaret ediyor mu? Yıldız Astrofiziği üzerinde araştırmalar yapan, İstanbul Kültür Üniversitesi Dr. Öğretim Üyesi Ayşegül Yelkenci ile görüştük. Yelkenci aynı zamanda Türk Astronomi Derneği, Uluslararası Astronomi Birliği ve Avrupa Astronomi Derneği üyeliği de yapıyor.

"DÜNYAYA BİR ETKİSİ OLMAZ"

NASA'nın dünyaya tehdit oluşturabilecek gök taşlarına çarparak yönlerini değiştirme amacıyla bir süredir üzerinde çalıştığı Çift Asteroit Yeniden Yönlendirme Testi (DART) projesini değerlendiren Ayşegül Yelkenci, "Dünya'ya çarpma tehlikesi olan bir asteroidin yönünü değiştirme projesi olan DART, NASA'nın pek çok merkezinin ortak olarak yürüttüğü bir test projesidir. Proje ile bir araç yönü değiştirilmek istenen asteroide 360 km/saat hızdan fazla bir hızla çarptırılarak, çarpma kuvveti ile asteroid yönünün değiştirilmesi hedeflenmektedir. Test aşamasında olan bir projedir. Bu çalışmanın direk dünyaya herhangi bir etkisi olmaz. Dünyaya çarpma ihtimali olan asteroidler sürekli izlenmektedir. Dünyaya her yıl pek çok küçük çaplı asteroid çarpmakta ya da atmosferde yanmaktadır. Boyutları büyüdüğünde çarpma etkisi büyük olan cisimler için güvenlik önlemi almak türümüzün devamlılığı ya da yaşam alanlarındaki insanlar için önemlidir. Bu konuda henüz test aşamasındaki DART projesi gibi projelere kesinlikle ihtiyaç olacaktır." şeklinde konuştu.

"KARA DELİK EVRENİN KİLİT CİSMİ"

Bilim insanları tarafından belirlenen kara delik hakkında açıklamalarda bulunan Yelkenci, "Karadelikten ışık bile kaçamadığından doğrudan gözlenemezler. Fakat çevrelerinde karadeliğin çekimine kapılan maddeler yığılma diski oluşturur. Bazen bu diskteki madde ısınır ve parlar. Bu şekilde varlıklarını tespit edebilmekteyiz. Ya da bazen bir yıldızın hiçbir şeyin etrafında dolanmadığını görüyoruz. Bu durumda yıldızın yoldaşı olan bir karadelik olduğu sonucu ortaya çıkar. Aynı zamanda içerisinde 100 milyarlarca yıldız barındıran galaksilerin merkezinde de süper kütleli karadelikler bulunmaktadır. Bizim galaksimiz Samanyolu'nun merkezinde, Güneş'in 4 milyon katı kütleye sahip bir karadelik bulunmaktadır. Karadeliklerin bulunması, anlaşılması ve astrofizik açısından çözülmesi çok önemlidir. Görünmeyen bu cisimleri dolaylı yöntemlerle keşfedebiliyoruz. Kütle-çekimsel olarak çok güçlü cisimlerdir. Bu etkileri altında pek çok diğer cismi kolaylıkla etkileme konusunda, galaksilerin ya da yıldızların yaşamlarını sürdürmeleri, oluşmaları ya da parçalanmaları aşamasında karadelikler çok önemli rol oynamaktadır. Bu açılardan bakıldığında karadelikler, evreni anlamak konusunda kilit cisimlerden birisidir" dedi.

"YENİ BİR ÇAĞ BAŞLIYOR"

Elon Musk'a ait SpaceX şirketinin uzaya ilk defa gönderdiği insanlı araçla yeni bir dönem başlayacağını söyleyen Dr. Ayşegül Yelkenci, "2011 yılında ABD'nin Atlantis uzay mekiğinin son görevini tamamlamasının ardından Amerika, uzaya astronot göndermeyi Rusya ile anlaşmalı olarak Rus Uzay Ajansı araçları ile yapıyordu. 9 yıllık bir aradan sonra ilk defa ABD, kendi astronotlarını kendi ülkesinden ve ülkesindeki bir ticari şirketin geliştirdiği uzay araçları ile uzaya yeniden göndermeyi başardı. NASA bu süreçte Boeing, SpaceX ve Lockheed Martin gibi şirketlere ödenek vererek özel şirketlerin uzay aracı geliştirmelerinin önünü açmıştır. Ticari şirketlerin de uzay çalışmalarında yer alması, bize yeni bir çağın başladığını gösteriyor. Uzay alanında bilimsel araştırmaların yanı sıra uzayda turizm, uzayda madencilik, kolonileşme, Ay ve Mars yolculukları gibi çok çeşitli alanlarda pek çok yeni nesil çalışmaların yapıldığı ve hızlı olarak geliştiği bir döneme giriyoruz. Düşük yer yörüngesi uçuşları yapabilen özel şirketler, uzay turizmi ile pek çok insanı uzaya taşıma çalışmalarını sonlandırmak üzereler. Uzay turizmi gelecekte uzay alanında önemli bir yer tutacak" ifadelerini kullandı.

"MARSA YOLCULUK PLANLANIYOR"

Uzayda gelecekte bir yaşam kurulabileceğini söyleyen Yelkenci, Mars'a insanlı yolculukların, 2020'lerin sonunda başlamasının planlandığını belirterek şöyle devam ediyor: Bu gibi çalışmalar insanların üsler ve koloniler kurabilmelerine imkân verecek çalışmaları da beraberinde getirecek. Uzay riskleri ve maliyetleri yüksek olan bir alan, ancak bu alan tıpkı coğrafi keşifler gibi ilk bulanın ve keşfedenin hakimiyet kuracağı bir alan. Dolayısıyla oradaki varlığınız geleceğinizin de bir göstergesidir. Bu çalışmaların önemi özel şirketlerin de bu çalışmalara girmesiyle sadece bilimsel alanlarda değil, pek çok farklı konu ve alanda gelişimin de önünü açıyor. Uzay çalışmaları dört temel hedefte yapılıyor. Birincisi; meraklı bir türüz ve bu merak araştırmaya itiyor. İkincisi; türümüzün devam etmesi için yeni yerler arıyoruz. Bir gün dünya yaşanılamaz bir hale gelirse o zaman kaçabileceğimiz başka yerler olmalı. Üçüncüsü; yeni kaynak arayışındayız. Madenlerden su ya kadar pek çok uydu, gezegen, asteroidde kaynaklar arıyoruz. Dördüncüsü ise başka canlılar arayışı. Bilimsel olarak şu ana kadar başka canlı yaşamı bulamasak da mikroorganizma düzeyinde de olsa başka yaşamlar bulmayı hayal ediyoruz. Uzay çalışmalarının uzaydaki zaman ve uzaklık problemleri göz önüne alındığında çok yavaş ve uzun zamanda yapılması, yüksek maliyet ve riskler içermesi insanlık için bir dezavantaj olarak görülüyor. Fakat bu alan da geliştirilen teknolojiler günlük hayatta da pek çok kolaylık sağlıyor. Kırılmaz gözlük camlarından teflon tavalara, tükenmez kalemden telefon kameralarına, MR cihazlarından hazır yemeklere kadar pek çok ürün uzay çalışmaları sayesinde günlük hayatta kullandığımız ürünlerdir. Ülkemiz uydu ve teknolojileri konusunda güçlü bir yetkinliğe sahip. Türkiye Uzay Ajansı'nın (TUA) da Aralık 2018'de kurulması oldukça önemli bir gelişmedir. TUA, ülkemizde yapılan çalışmaların tek bir çatı altında toplayarak Türkiye'nin uzay çalışmalarına yön verecektir."

Burhan Pazarlama podcast kanalını kuran Harun Şahnacı için Burhan Demircan sağlamlığın, samimiyetin ve güvenilirliğin bir sembolü. Şahnacı, Demircan'da kendinden izler bulduğunu ifade ediyor

Vapurlardan podcast kanalına: BURHAN PAZARLAMA

● **Evin ARSLAN**

Kadıköy-Karaköy veya Kadıköy-Eminönü vapurlarına yolu düşenler Burhan Demircan'a yani nam-ı diğer Burhan Pazarlama'ya rast gelmiştir. Elindeki ürünleri satarken hitabeti, kibarlığı ve samimiyetiyle vapur yolcularının güvenini kazanan Demircan, otuz beş yıllık meslek hayatında kiminin "abisi" kiminin de arkadaşı oldu. Burhan Demircan, mart ayında hayatını kaybetse de yaşamı ilham olmaya devam ediyor. Burhan Pazarlama podcast kanalını kuran Harun Şahnacı için de Burhan Pazarlama önemli bir yerde duruyor. Şahnacı "Benden yaşça ileride olanlar daha iyi tanıyor tabii kendisini. Ben de yaşım erdiğince biliyorum. Keşke görebilseydim, çok isterdim tanışmayı ve sohbet etmeyi. Yanında birkaç sefer ben de kendisine katılmak, onun sokaktaki deneyimlerini gözlemlemek isterdim. Çok önemsediğim bir kişi olması ile birlikte, çok kıymetli hayati ve mesleki bir duruşun Türkiye'deki bana göre en önemli temsilcilerinden biridir." diyor.

"KENDİMDEN İZLER BULDUM"

Burhan Demircan tam da Harun Şahnacı'nın kanal için isim aradığı vakitte hayatını kaybetmiş. Şahnacı, hayatını kaybetmesinin ardından Demircan'ı tanımaya daha çok imkan bulduğunu söylüyor. "Hayatına dair öğrendikçe, Burhan Demircan'ın değerlerinin aslında kurmak istediğim markanın değerleriyle ne kadar benzer olduğunu fark ettim." diyen Şahnacı şöyle devam ediyor: "Kendimden de izler bulduğumu itiraf edeyim. Burhan Pazarlama ismiyle ilerlemeye karar verdim. Hatta bazen düşünüyorum acaba insanlar yanlış anlar mı eder mi diye ama gerçekten onda gördüğüm değerler hem mesleğimde, hem de hayatımda önemsediğim ve aslında özlediğimiz, hayatta çok nadir rastladığımız değerler değil mi? Hele satış yaparken 'hanımefendiler beyefendiler şu elimde görmüş olduğunuz...' diye bir giriş cümlesi var ki, her duyduğumda sağlamlığına, samimiyetine ve güvenilirliğine bir kez daha inanıyorum."

Bu üç unsurun önemine vurgu yapan Şahnacı şöyle devam ediyor: "Teknolojide sınırları zorladığımız şu zamanda, en kıyak plazalarda dünya ile yarışmaya çalışan ürünler geliştirmeye çalışan bizler ürünlerimizi sağlamlık, güvenilirlik ve fayda temelli konumlandırmıyor muyuz? Burhan Demircan da otuz kırk yıl önce işini yaparken bu üç kelimeye sürekli atıf yapıyor. Alın hepimize 40 sene önceden, vapur hatlarından ve mütevazı hayattan bir ders. Bunlar bizim ancak sokakta ve hayatın içinde deneyimleyebileceğimiz, tadabileceğimiz şeyler."

İLETİŞİM TEMELLİ YAYINLAR

Harun Şahnacı, markaların ve toplumların dijital alışkanlıklarını ve olaylar karşısındaki manevra kabiliyetlerini pandemi öncesi ve sonrası olarak ikiye ayırmanın mümkün olduğunu söylüyor. Tüketimin boyutlarını ya da 'djital kapitalizm'deki tüketim ve üretim çılgınlığında son noktada olduğumuzu bilmemiz gerektiğini söyleyen Şahnacı, "Tüm bu değişen ve kısmen de olsa geliştiğini düşündüğüm dijital üretim ve tüketim ilişkilerine bir de insanların çok uzun zamandır kendilerine ayırmakta zorlandığı ve pandemi dolayısıyla oluşan bunca boş zamanı, evlerimizde sıkıldığımız gerçeğini de işin içine eklersek önü alınamaz bir dijital üretim ve tüketimin oluşu kaçınılmaz oldu." diyor.

Bu podcast kanalını açma sebebini de şöyle açıklıyor: "Ben de pandemi sürecinde iletişimin en son modellerini ve tüm kanallarını kullanarak çevreme, insanlara fayda sağlamak isteyen, belki de çoğu insan için önemli olmasa da mesleği adına, belki toplumsal ya da konuşulması gerektiğini düşündüğüm konulara dair söyleyeceği bir şeyleri olduğuna inanan insanlardan biriyim."

İlk 16 bölümde korona virüsünün birçok konuya etkisi üzerine yayınlar yapan Şahnacı, son iki bölümdür akademi ve iletişim temelli yayınlara ağırlık verdiklerini söylüyor.

"ÇANTASI SIRTINDA BİR PLATFORM"

Ana akım medya alışkanlıklarına veya içerik üretme kaygısıyla kaliteden ödün vermeye gerek olmadığını ifade eden Şahnacı, "Mesleğimizi yaparken tabii ki Google'ın algoritmalarına ya da kurallarına hakimiz ve dijitalde dikkat ettiğimiz birçok mekanizma var. Ama Burhan Pazarlama benim için başka bir şey ifade ediyor. Takip edenler için de farklı bir anlamı olsun istiyorum. Google'da üst sıralara çıkmak için yapmam gereken on şey yok. Hiçbir geçici kabule eyvallahı olmayan çantası sırtında bir platform. Burhan Demircan vapur hatlarında satış yaparken iletişiminden ve İstanbul beyefendiliğinden asla ödün vermezmiş. Benim için de Burhan Pazarlama'nın içeriklerinin tonu, iletişim dili, kalitesi; Burhan Pazarlama'ya zaman ayıranların, izleyenlerin ya da dinleyenlerin manevi doygunluğa, entelektüel sermayeye, bilgiye ve farklı yorumlara ulaşmaları her şeyden önemli." diyor.

Burhan Pazarlama'nın hedeflerinden birinin topluluk kurmak olduğunu söyleyen Şahnacı, sohbet ettikleri konularda herkesin anlayıp sevmesi konusunda bir mücadelesi olmadığını ifade ediyor. Şahnacı "Yayınlarımıza davet ettiğim misafirleri ağırlarken kimseye binlerce dinlenme ya da izlenme vaatlerinde bulunmuyorum. Şimdiye kadar sohbet ettiğimiz kişiler sonraki konuklarımız için yeterli referansa sahip kişilerdir. Farklı bir dil, konu, sunuş ve tasarım peşindeyiz. Kendimize yeni bir kitle yaratmaya çalışıyoruz. Anlayacağınız Burhan Pazarlama'da konu 'abi hedefimiz beyaz yakalılar' değil. Ayrıca dijital yayıncılıkta ve topluluk oluşturmada şeffaflığa ve mütevazılığa çok inanan biriyim." diyor.

İnstagram: burhan.digital / Twitter: @burhandigital / Youtube: Burhan Pazarlama

COVID-19 sürecinde gebeler için öneriler

Kadın Hastalıkları ve Sağlığı Uzmanı Prof. Dr. Rana Karayalçın

COVID-19 ile ilgili bulgular ve tedavi yöntemleri devam ederken bu süreçten en çok etkilenenlerin başında gebeler ve yeni doğum yapan anneler geliyor. Doğum stresinin yanı sıra doğum sırasında bebeğe bulaşma endişeleri yaşayan anne adaylarının yanı sıra emzirmekte olan anneler için de bebekler için taşıyıcı olma riski gündemin başında yer alıyor. Kadın Hastalıkları ve Sağlığı Uzmanı Prof. Dr. Rana Karayalçın, gebeler ve anne adayları için COVID-19 sürecinde yapılması gerekenler ile ilgili önerilerde bulundu. COVID-19 ve gebelik hakkında henüz araştırmaların devam ettiğini belirten Karayalçın, "Gebelikteki fizyolojik ve mekanik değişiklikler viral enfeksiyonlara duyarlılığı artırıyor. Tüm bu nedenlerle pandemi sürecinde gebeler hassas grup olarak belirlenmiştir. İngiltere'de korona virüsü geçiren 427 gebeyi içeren çalışmada (UKOSS-REPORT) ciddi hastalanan gebelerin büyük çoğunluğunu 28 haftadan büyük gebeler oluşturmaktadır. Bu nedenle 28 haftadan büyük gebeler sosyal mesafeye özellikle dikkat etmeli ve diğer kişilerle teması minimuma indirmelidir. Yine aynı çalışmada 35 yaşının üstündeki gebeler, obezite, yüksek tansiyon, diyabet gibi medikal problemi olan gebelerin ciddi hastalık açısından daha yüksek riske sahip oldukları belirtilmiştir." dedi.

Gebeliğin son üç ayına dikkat

Daha önce yaşanan SARS ve MERS salgınlarında gebelerin daha fazla etkilendiğini hatırlatan Prof. Dr. Rana Karayalçın, "Yeni yapılan araştırmalarda bulunan deliller, gebelik sırasında anneden bebeğe geçiş (Vertikal Geçiş) olabileceğini gösteriyor. Ancak bildirilen tüm vakalarda korona virüsü yeni doğanlarda hemen doğum sonrası saptanmış ve geçişin doğum öncesinde mi yoksa doğum sonrasında mı olduğu netleşmemiştir. Tüm dünyada yeni gelen raporlar ciddi korana virüsü geçiren gebelerde erken doğum oranının arttığını gösteriyor. Bu nedenle gebeliğin son üç ayında daha dikkatli olunması gerekmektedir." diye vurguladı.

Pnömoni geçiren gebelerde erken doğum ve sezaryen oranı artmakta

COVID-19 enfeksiyonunun bebeğe etkisi üzerinde çalışmaların hala devam ettiğini belirten Prof. Dr. Rana Karayalçın, "Bu aileye mensup diğer virüslerin erken doğuma, düşüğe ve düşük doğum ağırlığına neden olduğu biliniyor. Özellikle pnömoni geçiren gebelerde erken doğum ve sezaryen oranları artmaktadır." diye konuştu. Bazı gebelik kontrollerinin telefon ve video konferans yöntemi ile gerçekleştirilebileceğini ileten Karayalçın, "Muayeneler sırasında eşler muayene odasına alınmayabilir. Bu değişiklikler stres artırıcı olmasına rağmen sizin ve bebeğinizin sağlığını korumaya yönelik tedbirlerdir." diyerek anne adaylarının psikolojik olarak etkilenmemesi için de uyarıda bulundu.

Bulgu olmayan gebelerde doğumun başlatılması ve sezaryen kararına COVID-19 etkili olmuyor

COVID-19 enfeksiyonunun tek başına doğum endikasyonu olamayacağının altını çizen Prof. Dr. Rana Karayalçın, "Doğumun zamanlaması ve şekli hastaların dikkatlice değerlendirilmesi sonrası hastanın kliniğine, gebelik haftasına ve fetüsün durumuna göre bireyselleştirilmelidir. Anneden bebeğe geçişi engellemek amacıyla sezaryen yapılması gerekmemektedir." diye belirtti. Doğum ve sezaryen sırasında epidural anestezinin kullanılabileceğini de vurgulayan Karayalçın, "WHO (DünyaSağlık Örgütü) olası anne enfeksiyonunda, anneden bebeğe geçiş riskini azaltmak için kordon kan akımının doğumdan hemen sonra durdurulmasını önermektedir. Yeni doğan bebeğin yüzeyini kaplayan Vernix Caseosanın antimikrobial peptitler içermesi nedeni ile bebeği enfeksiyonlara karşı koruyucu etkisi vardır bu nedenle bebeğin doğumdan sonraki 24 saat yıkanmaması önerilmektedir." dedi.

Emzirme konusunda doktor ile birlikte karar verilmeli

Virüsün anne sütüne geçtiğine dair bilimsel bir kanıtın olmadığını söyleyen Kadın Hastalıkları ve Sağlığı Uzmanı Prof. Dr. Rana Karayalçın, semptom ve bulgu saptanan annelerin riskleri gözden geçirerek doktorları ile birlikte karar almaları gerektiğini belirtti. Anne adaylarının stresten uzak durmaları için önerilerde bulunan uzman hekim, bu süreçte sık sık sıvı tüketiminin, egzersiz yapmanın, stres yaratan haberlerden uzak durmanın önemine dikkat çekti.

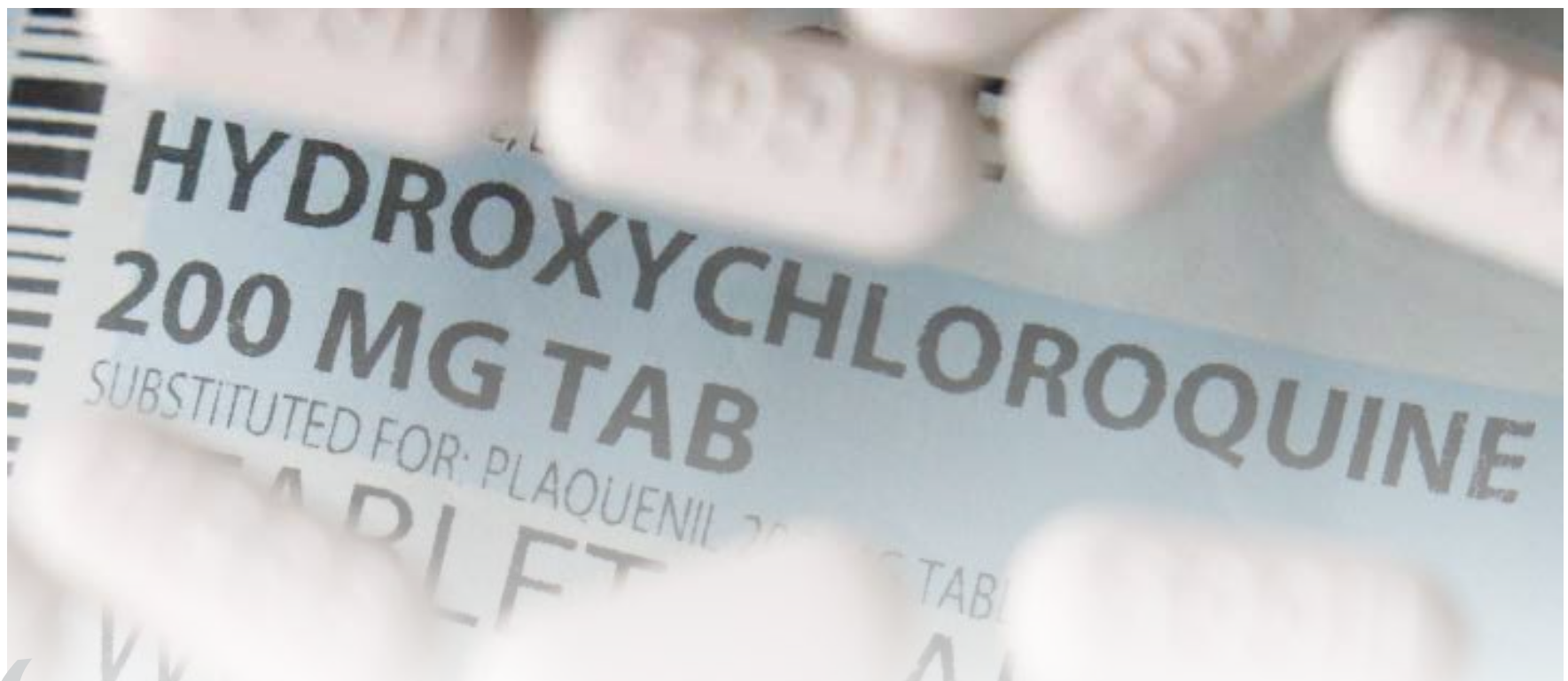

"Türkiye'de kapıdan girene bu ilaç veriliyor"

● Fırat FISTIK

Dünyaca ünlü Lancet dergisinde 22 Mayıs'ta yayınlanan makalede, korona virüsü tedavisinde kullanılan hidrosiklorokin ilacının ölüme yol açabileceği belirtilmişti. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) de açıklamanın ardından araştırmaları durdurdu ancak Türkiye'de ilaç kullanılmaya devam ediyor

Korona virüsünün tedavisinde kullanılan ilaçlar üzerine tartışma sürüyor. Dünyanın önde gelen bilim dergilerinden Lancet'te 22 Mayıs'ta yayınlanan bir makalede klorokin ve hidroksiklorokin etken maddelerinin korona virüsü tedavisinde kullanılmaması gerektiği, ölüm oranını yükseltilebileceği açıklandı. Bu makalede 96 bin hasta üzerinde bir çalışma yapılmış ancak çalışmanın yöntemi birçok bilim insanı tarafından eleştirilmişti. Lancet'te çıkan makalenin üzerine DSÖ de bir açıklama yaptı ve ilaçla ilgili klinik araştırmaların durdurulduğu paylaşıldı.

FRANSA'DA YASAKLANDI, BİZDE DEVAM

Ölüme yol açabileceği söylenen, örneğin Fransa'da kullanımı yasaklanan ilaç hala Türkiye'de korona virüsü tedavisinde kullanılıyor. İlaç, Bilim Kurulu'nun hazırladığı rehberde yer alıyor.

3 Haziran'daki basın toplantısında bir basın mensubunun konuyla ilgili sorusunu yanıtlayan Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, dünyada bu ilacın 20 yıla yakın bir süredir tanındığını, daha önce sıtmada, 10-15 yıldan beri de romatizmal hastalık grubunda kullanılan bu ilacın yan etkilerinin bilindiğini anlattı. Söz konusu yayınla ilgili çeşitli değerlendirmelerde bulunan Koca, şunları söyledi: "Bu yayın bazı ülkelerden bilim insanlarının biraraya gelerek oluşturduğu bir yayın değildir. Bu yayın, Amerika'da bir şirket tarafından veriler toplanarak yapıldı. Yani bu verileri bir şirket topladı, bilim insanları değil ve bu verileri yayın haline getiren de meşhur, bildiğimiz üniversitenin kalp nakli yapan hekimleri tarafından yayın haline getirildi yani enfeksiyonla ilişkisi olmayan. Hangi ülkeden, hangi hastaneden verilerin alındığı bilinmeyen bir yayından bahsediyoruz. Biz ise Türkiye olarak dünyadan farklı olarak bu ilacı farklı ve erken kullandık. Birçok ülke Çin, Amerika, Avrupa dahil olmak üzere, daha çok bu ilacı ciddi vakalarında yani geç vakalarında, yoğun bakım döneminde olan hastalarında kullandılar İngiltere dahil olmak üzere. Biz ise o dönemde bu ilacın faydasının olmadığını, bu ilacın çok erken dönemde başlanmasının gerekliliğini ve erken dönemde özellikle faydasının olacağını düşünerek başladık ve Bilim Kurulu böyle karar verdi. Bunun da faydasını gördük. Her geçen gün vaka sayımızın azalması, pnömoni oranının düşmesi, ağırlıklı burada uyguladığımız tedavi yaklaşımlarından bir tanesi olan bu ilaca bağlıydı. Sadece bu ilaç değil, bu ilaç da bunlardan bir tanesiydi."

Türkiye'de hastanelerden toplanan 1811 veride bu ilaçla ilgili kalıcı bir sorunun olmadığının görüldüğünü anlatan Koca, "Diğer hastanelerimizdeki vakaları da analiz ediyoruz. Önümüzdeki günler daha net söylemiş oluruz. Bu anlamda ölüm vakalarının bahsedildiği oranda aslı olmadığını ve daha emniyetli ve güvenilir olduğunu, erken dönemde farklı olarak uyguladığımızı ve sonuç aldığımızı söylemek istiyorum. Şu anda da kullanmaya devam ediyoruz. Bilim Kurulu da bu anlamda bir değişiklik yapmadı." diye konuştu.

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi üyesi Dr. Halis Yerlikaya da Türkiye'de ilacın hastane kapısından giren herkese verildiğini, Sağlık Bakanlığı'nın ilaçla ilgili verileri yayınlaması gerektiğini söylüyor.

"KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA YOK"

Lancet'te yayınlanan makalenin metodolojik açıdan sıkıntıları olsa da önemli bulgular içerdiğinden bahseden Yerlikaya şöyle konuştu: "Bu ilacın hastalıkta etkili olduğuna dair hiçbir veri yok. Kontrollü bir çalışma yok. Ama Türkiye'de kapıdan giren tüm hastalara veriyoruz. Tekrarlıyorum sadece testi pozitif çıkanlara değil herkese veriyoruz ve bu veriler elimizde yok. En büyük sıkıntı bu. Bununla ilgili Türkiye'nin kendi verilerini oluşturması, araştırmayı paylaşması gerekiyor ama bu yapılmıyor. Bilimsel çalışma yapmak dahi izne tabi tutuldu."

"Antibiyotik ve antivirallerle birlikte kullanıldığında bazı kötü sonuçlara yol açtığı, ölüme kadar gidebildiğine dair bulgular var ama işe yaradığına dair kesinleşmiş bir bulgu yok" diyen Yerlikaya, Türkiye'de DSÖ tavsiyesinin aksine davranıldığını anlattı: "Sonuçta bu konuda Dünya Sağlık Örgütü, araştırmaları durdurdu ama dünyada araştırmaya devam edenler var. O bilimsel araştırmaların sonuçlarını beklemek lazım. Ama bana göre hastane kapısından giren herkese verilmesi doğru değil. Türkiye'de ilacı alanlarla almayanların karşılaştırılması, bunun paylaşılması ve daha sonra kullanılacaksa kullanılması gerekiyor. Ölüme kadar giden sonuçları olabileceğine dair yayınlar var. Bu ilaçla ilgili yapılan tüm çalışmalar klinik öncesi, laboratuvar koşullarında yapılan çalışmalara dayanıyor. Klinik bir çalışma henüz yok."

"BU VİRÜSE KARŞI BİR İLAÇ HENÜZ YOK"

TTB'nin talebi de Sağlık Bakanlığı'nın ilaçla ilgili verileri paylaşması, bilim insanlarının bunu değerlendirmesi ve bununla ilgili yayınlar yapılması. Yerlikaya son olarak virüs tedavisinde kullanılan diğer ilaçlara da değindi ve "Hiçbirinin şu anda bel bağlayacağımız ilaçlar olduğunu düşünmüyorum" dedi: "Favipiravir ve remdesivir ilaçları da antiviral tedaviler aslında. Bu ilaçlarla ilgili de çelişkili bulgular var ki bu ilaçlar sadece korona virüsünü hedefleyen ilaçlar değil. Dolayısıyla bu ilaçlarla ilgili çalışmalar da devam ediyor. Favipiravirin'in birtakım gebe kişilerde sakat doğumlara yol açtığına dair birkaç makale vardı. Japonya'da geliştirilen ve Çin'de ruhsatı verilmiş bir ilaçtı. Remdesivir için de yoğun bakım süresini azalttığına dair yayınlar paylaşıldı ama bütün bu araştırmaların sonucunu beklemek lazım. Bu ilaçlar ne mucize ilaçlar ne de sadece bu virüse karşı bulunmuş ilaçlar. Şu anda bel bağlayacağımız ilaçlar olduğunu düşünmüyorum."

GELİŞİM TIP LABORATUVARLARI
Kuruluş 1993
Genel Yönetmen: Prof. Dr. Paşa Göktaş

Sevgili Dostlar;
3 aydır evlerde hareketsiz yaşam sonrası,
gereken Check-Up Test Paneli
Haziran boyunca size özel fırsatlarla
sunulacaktır.

www.gelisimlab.com.tr gelisim@gelisimlab.com.tr
facebook.com/gelisimtiplab instagram.com/gelisimtiplab

MERKEZ VE ŞUBELERİMİZ:
MERKEZ: Bağdat Cad. No:28 Kızıltoprak, Tel: (0216) 349 51 51
Feneryolu: Bağdat Cad. No:67 Kızıltoprak Tel: (0216) 345 46 51
Şaşkınbakkal: Bağdat Cad. No:367/3 Tel: (0216) 385 02 89
Kadıköy: General Asım Gündüz Cad. No:8/11 Kat:1 Tel: (0216) 418 00 88
Göztepe: Fahrettin Kerim Gökay Cad. No:175/5 Tel: (0216) 566 27 75
Nişantaşı: Valikonağı Cad. No:64/2 Nişantaşı Tel: (0212) 231 49 67
Haseki: Millet Cad. No:21/3 (Haseki Hst. yanı) Tel: (0212) 529 89 79

Ülkemizde Yaşlılara En İyi Hizmette Öncü, Önder ve Örnek Kuruluş

KASEV Vakfı
Dinlenmeevi-Huzurevi-Özel Bakım Bölümü Tesisleri

✓ Felçli, Alzheimer, Parkinson gibi hastalıklarda yaşlıya özel bakım uygulayan modern sistemleri,
✓ Hastane sonrası tıbbi bakımevi ve sosyal-psikolojik destek çalışmalarıyla,
✓ Ayrıca tatile giderken aile büyüklerinizi gönül rahatlığı ile emanet edebileceğiniz,
✓ Yaşlılarınıza güvenli ev sahipliği yapacak kurum olarak yanındayız.

www.kasev.org.tr
Tel: (0216) 493 57 21 (5hat) - GSM: (0533) 657 73 78
Fax: (0216) 494 33 57 - E-mail: info@kasev.org
Adres: KASEV Vakfı Kamil Çetin Oraler Kampüsü Edebali Caddesi No:1 Aydıntepe - Tuzla / İSTANBUL

BANU YELKOVAN

Kadın beyni

Louann Brizendine'in The New York Times çok satanlar listesindeki kitabı Kadın Beyni'nde erkek ile kadın arasındaki gen farkının yüzde 1 olduğunu, yüzde 99 olarak tamamen aynı olduğumuzu söylüyor. Yüzde 1'in bu kadar önemli olduğunu kim bilebilirdi ki?

Bu yazıyı gazete baskıya gitmeden birkaç dakika önce yetiştirdim. Muhtemelen editörüm Semra benim son derece plansız programsız bir insan olduğumu düşünüyor ama değilim. Gerçekten. Değilim.

Hatta o kadar az geç kalırım ve geç kalmaktan o kadar nefret ederim ki arkadaşlarım arasında dalga konusudur. Herkes benim 1-2 dakika geç kalmamı kollar, gerçekten 1-2 dakika geç geldiğim nadir anlarda hemen saatlerini gösterir ve yarım saat gecikmiş muamelesi yaparlar. Uzun zamandır birlikte çalıştığım Almanlar, kendilerinden daha Alman olduğumu iddia ederler. Evdeki ve işteki her şey günlük, haftalık to-do listlere bölünmüştür ama en çok aylık kırmızı ajandamı severim. Tüm ayı bir çırpıda görmek, seneyi 12 sayfada planlamak, aslında uzun zannettiğimiz zaman dilimlerinin ne kadar kısa olduğunu gösterir bana. Yapılacaklar listemi ne olur ne olmaz diye bir de farklı aplikasyonlarda telefonumda tutsam da, elle yazmadan, gözle görmeden rahat edemem.

Ama Korona Günleri beni bozdu, bambaşka bir insana çevirdi. Koskoca ekipleri organize eden insan, kendini, işini ve evi aynı anda organize edemez oldu. Yapılacaklar listesine bu kadar 'görünmez iş' eklenemeyeceği için, onlar kendiliğinden yok oldu, kırmızı ajanda nerede hiç bilmiyorum, en son sanırım mart sonu bir şey not etmiştim içine. İlk günlerdeki 'Oh her şeye vaktim var'dan, 'Eyvah hiçbir şeye yetişemiyorum' noktasına nasıl geldik, nasıl geldim bilmiyorum. Bir pazartesi oluyor, sonra bir anda cuma rutininde, hafta sonunun hafta içinden pek bir farkı olmadığı için anlamsızlığı noktada sıkıştık kaldık. Belki haziran itibariyle birçoğunuz bu anlattığım ruh halinden uzaklaşmış, adına yeni normal dediğimiz gayet eski normale benzeyen rutininize dönmüşsünüzdür. Bilemiyorum. Hala evden çalışan bir ekibin parçası olarak, sokağa çıktığım ender zamanlarda bana da her şey aynı görünüyor. Herkes maskeli olduğu için biraz distopik, ama herkesin maskeler çenede, burun altında olduğu, sürekli takıp çıkardıkları ve elledikleri için, bir Türk bilim-kurgu filminin distopyası gibi tabii.

Evin içinde de durum daha farklı. Rutinler oluşsa da bence erkekler gayet güzel çalışıyor, kadınlar daha ziyade çalışmaya çalışıyor. Çalışan iki kişi arasında, sorularla bölünen hep kadın oluyor. Evde resmen görünmez ev işleri var ve ne hikmetse bunları sadece kadınlar görüyor ve yapıyor. Erkekler için tamamı 'Söyleseydin yapardım' kategorisi. Mesela dolapta yarım hatta neredeyse boş su şişelerini, içindeki buzlar alındıktan sonra öyle boş boş buzluktaki yaşamlarını sürdüren buzlukları doldurmak; içinde bir kaşık yoğurt kalmış koca yoğurt kutularını, eline aldığında içinde en fazla bir parmak süt kaldığını anladığın ama görüntüde süt var hissi veren süt şişelerini keşfetmek ve atmak... Buzdolabını her açtığında en gerekli şeyin en arkaya ittirildiğini ve her şeyin tıkıştırıldığını görüp tekrardan düzenlemek; büyük tencerelerde pişen yemekleri azaldıkça daha küçük kaplara aktarmak ve neden tencerede kalamayacağını, hayır efendim, her gün iş çıkarmadığının kavgasını vermek... Büzüşen salatalık ya da havucu biz atmasak ne zaman atılırlar, aslında başlı başına bir deney konusu da onu atmak ayrı bir vicdan azabı olduğundan büzüşme eğilimindeki salatalıktan cacık, havuçtan salata yapmak da ayrı kategoride. Kilit bir soru var mesela: Nevresimlerin değişmesine evde kim karar veriyor ve o değiştirmezse o nevresimler ne zaman değişir? Çamaşırları sabah yıkayıp güneşte kurumasını kim akıl ediyor? Çamaşır makinesinin lastiğinin arasındaki suyu kim siliyor, ocağı hadi erkekler de görüp siliyor olabilir ama aspiratörü kim temizliyor, elektrik süpürgesinin torbasını kim boşaltıyor ve açmışken içini de siliyor, evdeki bitkileri kim suluyor'u geçtim, sularken yapraklarını kim siliyor...

Sen yapmazsan kimsenin yapmayacağı, yaptığında da kimsenin farkına varmadığı o görünmez ev işleri kadın ve erkek beyni arasındaki o yüzde 1'de yer alan daha binlerce şeyden sadece biri. Ama bu yüzden evde iş bölümü olsa da 'zihinsel iş bölümü' yapılamadığı için zihinsel yük hep kadınlarda.

İşte ben de tam da bu yüzden geç kaldım. Oysa iki sene önce bugün Paris'te Roland Garros'taydım. Değişim konusunda bir Gregor Samsa değilim ama çok uzak da sayılmam.

KOBE BRYANT'IN ANISI Kadıköy'de yaşıyor

Geçirdiği helikopter kazası sonucu kızıyla beraber hayatını kaybeden ünlü NBA oyuncusu Kobe Bryant'ın anısı, Kadıköy Caddebostan'da bulunan basketbol sahasında yaşatılıyor

● **Simge KANSU / Görkem DURUSOY**

Kadıköy Caddebostan Sahil Parkı'nda bulunan, Kobe Bryant'ın 2011 yılında İstanbul ziyareti sırasında adının verildiği basketbol sahası yenilendi. Saha, ünlü basketbolcunun takımı Los Angeles Lakers'ın renkleri ve Bryant'ın giydiği 8 numara şeklinde boyandı. Ayrıca potalar, efsane oyuncunun forma numaralarının yanı sıra kendisinin ve kızının resimlerinin bulunduğu potalarla değiştirildi. Dünya basınında da büyük yer tutan basketbol sahası, Kadıköylüler tarafından şimdiden ilgi görüyor. Basketbol Kondisyonerler Birliği'nden Kadıköylü genç kondisyonerler, duygu ve düşüncelerini Gazete Kadıköy'e anlattı.

"BU SAHADA ÇOCUKLUĞUMA GİDECEĞİM"

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Egzersiz ve Spor Bilimleri bölümü öğrencisi ve aynı zamanda Dev Ataşehir basketbol altyapı kulübünde kondisyonerlik yapan Mert İskipçi, "Küçüklüğümden beri basketbol sporuyla uğraşıyorum. Şu anda da mesleğim gereği bu oyunun performans kısmıyla ilgileniyorum. Dolayısıyla basketbolun dinamiklerine hakim olduğumu düşünüyorum" dedi ve sözlerine şöyle devam etti: "Kobe Bryant, 2000'li yıllarda basketbolla ilgilenen herkesin hayatına dokunmuştur. Sadece performansıyla değil, örnek yaşam tarzıyla ve karakteriyle de bizim süper kahramanımız gibiyi. Çocukluğumda oynadığım her basketbol maçında onu taklit etmeye çalışır, sayı attığım zaman onun ismini haykırırdım. Yazın bu sahada sık sık çocukluğuma gideceğim. Sahanın yenilendiğini duyduğumda çok heyecanlandım. Kobe ve kızı Giana adına yenilenmiş olan bu renkli saha, gerçekten insanın üzerinde harika bir etki yaratıyor."

"HERKES SAHAYI ZİYARET EDECEKTİR"

Bu tarihi sahanın Kadıköy'de bulunmasından dolayı kendini çok şanslı hissettiğini belirten Mert İskipçi, "Bu yapılan yenilik her ülkede gerçekleşmiyor. Özellikle bunun Kadıköy'de yapılmış olması, Kadıköy'de oturmanın mutluluğunu bana bir kez daha yaşattı. Bu haberi ilk sosyal medyadan öğrendim ve çok etkilendim. Sahanın her yerinde Kobe Bryant ve kızıyla alakalı detaylar var. Zaten basketbolla ilgisi olan herkes, bu sahayı ziyaret edecektir." ifadelerini kullandı.

"BURADA OYNAMAK GURUR VERİCİ"

Sakarya Üniversitesi Uygulamalı Spor Bilimleri mezunu olan ve Fenerbahçe altyapı kadın basketbol takımlarında mesleğine başlayan genç kondisyoner Merve Balcı, "2011 yılında Kobe Bryant'ın burada bulunuşu ve sahanın açılışını yapmış olması, Türk basketbolseverler adına gurur verici bir olaydı. 2020 yılında Kobe Bryant ve kızı Giana'nın üzücü bir şekilde hayatlarını kaybetmeleri, bizleri fazlasıyla etkiledi. Kobe Bryant'ın açılışını yaptığı sahada, onun ruhunu yaşatmaya yönelik yapılan bu yenileme çalışması bizler için heyecan verici. Zaten dünyada da büyük bir yankı uyandırdı. Kobe Bryant'ın kariyerindeki başarılar ve sporcu karakteri, benim her zaman örnek aldığım şeyler" şeklinde konuştu. Kadıköy aşığı biri olduğunu dile getiren Merve Balcı, "Sahayı gördüğüm zaman tüylerim diken diken oldu. Burada basketbol oynamak benim için gurur verici." ifadelerini kullandı.

KOBE BRYANT KİMDİR?

Kobe Bryant, NBA takımlarından Los Angeles Lakers'ın formasını giymiş Amerikalı profesyonel basketbolcu. Black Mamba lakabıyla tanınan ünlü basketbolcu, NBA All Star organizasyonlarında dört defa en değerli oyuncu seçildi. NBA tarihinin en önemli basketbolcularından birisi olarak gösterilen Kobe Bryant, 26 Ocak 2020'de California'da geçirdiği helikopter kazasında kızı Giana Bryant ile birlikte hayatını kaybetti.

KONDİSYONERLER BİR ÇATI ALTINDA

Şu an üyesi olduğu Basketbol Kondisyonerler Birliği hakkında da bilgi paylaşan Mert İskipçi, "Türkiye'deki birçok kondisyoner, Basketbol Kondisyonerler Birliği adı altında toplandı. İlerleyen zamanlarda dernekleşecek olan bu birlik altında çeşitli eğitimler yapılacak. Bu da bizim gibi geleceğin kondisyonerleri ve şu andaki kondisyonerler için harika bir platform. Aydın Demirözü liderliğinde olan bu oluşumda yer almak benim için çok mutluluk verici. O yüzden hem kendisine hem de Kaan Gürbey'e çok teşekkür ediyorum. İlerleyen zamanlarda çok büyük işler yapacağımızı düşünüyorum" dedi ve kişisel hedeflerine değindi: "Şu an iyi bir üniversitede iyi bir eğitim gördüğüme inanıyorum. Hedeflerim tabiki büyük. Bir Süper Lig basketbol takımında kondisyonerlik yapmak istiyorum. Ardından Avrupa'ya açılmak istiyorum." Gelecek hedeflerinden bahseden Merve Balcı da, "Mesleğimi çok seviyorum. Euroleague ve Eurocup takımlarında çalışıp en az bir final görmek istiyorum. Eğer fırsat olursa ABD'de bulunmak ve milli takımlarda çalışmak isterim. Ve en büyük hayalim olimpiyat görmek, hedeflerime giden yolda sıkı çalışıyorum. Mesleğimi daha iyi yapabilmem için bana yardımcı olan Adem Çevik, Enis Baş, İlker Belgutay, Eren Hangün hocalarıma çok teşekkür ediyorum" dedi ve son olarak şunları ekledi: "İlki geçen sene Türkiye Basketbol Federasyonu tarafından gerçekleştirilen Kondisyoner Sertifika Eğitim Programı'ndan sonra, değerli kondisyoner antrenörlerimizin önderliğinde Basketbol Kondisyonerler Birliği kuruldu. Ben de bu birliğin bir üyesi ve parçası olmaktan çok mutluyum."

Türk basketbol kondisyonerliğini temsil etmek ve Türk basketbolunun gelişimine katkıda bulunmak amacıyla kurulan birlik, çeşitli alanlarda çalışmalarını sürdürmeye devam ediyor. 2019 yılının Temmuz ayında temelleri atılan Basketbol Kondisyonerler Birliği, tüm sporculara yüksek standartta hizmet veriyor.

Ligler bitti, şimdi ne olacak?

Avrupa basketbolunun en büyük iki turnuvası EuroLeague ve EuroCup iptal edildi. İptal kararının basketbol açısından olası sonuçlarını Fatih Dilber ve Buğra Balaban gazetemize değerlendirdi

● **Fırat FISTIK**

Fatih Dilber

Buğra Balaban

Euroleague yönetimi kulüplerle görüş birliği sağlayarak bu sezonun iptal edilmesini kararlaştırdı. Gelecek sezon aynı 18 takımla oynanacak. 11 Mayıs'ta da Türkiye Basketbol Federasyonu (TBF), ligin oynanmayacağını açıklamıştı.

İptal kararının ardından finansal durum, kararın yaratacağı sonuçlar, bu turnuvalarda mücadele eden Anadolu Efes ve Fenerbahçe Beko gibi takımlarda yaşananları basketbol yazarları Fatih Dilber ve Buğra Balaban gazetemize değerlendirdi.

Anadolu Efes, Euroleague'in oynanan kısmında 28 maçın 24'ünü kazanmıştı ve şampiyonluğun en büyük adayıydı. Dilber ve Balaban, iptal kararının Anadolu Efes için şanssızlık ve hayal kırıklığı olduğunda ortaklaşırken Dilber şunları söyledi: "Muhteşem giden, özellikle ligin son döneminde, deplasmanda, kağıt üzerindeki en güçlü rakiplerini de yendikleri bir sezonun iptal edilmesi ciddi bir hayal kırıklığı. Ama şampiyonluk verilmesini beklemek de ciddi bir hayalcilik olurdu. EuroLeague'de 19.sezondayız, yalnızca altı sezonda en yüksek galibiyet oranına sahip takımlar şampiyon olabilmiş. Sezon içerisinde Anadolu Efes için, ne kadar şirket ve sponsor özelinde bir takım da olsa ekonomik olarak bütçeyi sürdürmenin kolay olmayacağı konuşuluyor. Ama yine de temelinde Shane Larkin'i takımda tutmaya çalışacaklar. Ben durumlarını biraz da rakiplerinin de yapacağı hamlelerin şekillendireceğini düşünüyorum."

ANADOLU EFES İÇİN HAYAL KIRIKLIĞI...

Balaban ise "Ligi takip eden herkesin açık ara favorisi Anadolu Efes'ti bu sezon için. Genel menajer Alper Yılmaz, önümüzdeki sezon daha az yabancı oyuncuyla yola devam edebileceklerini söyledi. Her takım gibi Efes de bir miktar küçülecek ama iki sezondur başarının tadını almışken, Ergin Ataman gibi her daim tepeyi hedefleyen bir koç varken şartları zorlayarak çok istenen şampiyonluk hedefinin peşinden koşacaklardır. Belirleyici unsur Larkin-Micic ikilisinin devam edip etmeyeceği. İki oyuncunun da Avrupa'da kalırlarsa Efes'ten ayrılmayacaklarını düşünüyorum ama Micic'in hedefleri arasında NBA olduğu aşikar. En az birinin Efes'te kaldığı senaryoda Lacivert-Beyazlılar Final Four'un en önemli adayı olur. İkisi kalırsa da şampiyonluğun..." dedi.

EUROLEAGUE OYUNCULAR BİRLİĞİ ETKİSİ

Dilber ve Balaban, iptal kararlarının Avrupa basketbolu açısından ekonomik etkilerinin büyük olacağını söylerken Balaban, iptal kararında oyuncuların etkili olduğunu vurguladı: "EuroLeague özelinde karar sürecinin en dikkat çeken unsuru ise yakın geçmişte kurulan EuroLeague Oyuncular Birliği (ELPA) oldu. Geride kalan haftalarda EuroLeague, sezonun devamı için nabız yoklarken oyunculardan şiddetli bir karşı duruş gördük. Malcolm Delaney, Barselona'ya dönmeyeceğini iletip kulübüyle yollarını ayırdı. Shane Larkin, Mike James gibi ligin en önemli yıldızları, sosyal medya üzerinden sezonun iptali yönünde görüş bildirdiler." Dilber ise olası ekonomik etkilere dair şunları söyledi: "Virüsten net bir şekilde kurtulmadıkça bu yatırımların hangi seviyede olacağı ciddi bir soru işareti olarak hayatımızda kalacak gibi duruyor. Birçok takım küçülmeye gidecektir. Direkt sponsora bağlı, futboldan ciddi bir gelir elde eden veya başka kulüpler ise ya yatırımlarını aynı seviyede koruyacak ya da arttıracaklar gibi görünüyor." Balaban ayrıca finansal sorunlardan hem kulüpler hem de lig yönetimi açısından kaçmanın mümkün olmadığını söyledi: "Pandemi hala devam ediyorken çeşitli dallarda müsabakaları devam ettirmeye çalışan tüm ligler tek bir kaygı güdüyor: Ekonomi. Bu sürecin yaratacağı finansal sorunlardan kaçmak iki taraf için de mümkün değil.

"GELECEĞİ KARANLIK"

Türkiye Basketbol Ligi'nin geleceğini ise karanlık gördüğünü söyleyen Dilber, "Her sezon bir takımın çekildiği, birden fazla takımın son anda çekilmekten vazgeçtiği bir lige sahibiz. Birçok takım için bahis, yayın ve sponsorluk gelirleri belirleyici. Basketbol Federasyonu Başkanı Hidayet Türkoğlu 'Önümüzdeki yılları kurtarmak için bu sezonu oynatmıyoruz' dedi. Elbette tekrar oynatmak çok kolay değildi ama sanki o eski şaşalı günlerinden uzak olacağız." dedi.

Balaban ise "2010'ların başında yetenek havuzu olarak İspanya Ligi ile boy ölçüşebileceğini öngören TBF, ülke ekonomisinin kötüye gidişi ve sponsorlara katma değer yaratılamaması nedeniyle her sezon ödenmeyen maaşlar ve ligden çekilme ihtimali konuşulan takımlarla anılmaya başladı. Ülke ekonomisi birkaç yıldır olduğu gibi geriye gidiyorken, fiili bir kriz ortamı yaşanırken ligimiz için çok olumlu bir gelecek ön görmüyorum." diye konuştu.

Bisiklet selesinde bir gezgin

İşini gücünü ve İstanbul'u ardında bırakan Hale Sargın, bisikletiyle dünyanın farklı ülkelerine seyahat ediyor. Sargın ile sekiz yıl önce verdiği kararını, yolculuklarını, bisikletle seyahat etmeyi ve daha birçok şeyi konuştuk

● **Erhan DEMİRTAŞ**

Hale Sargın, bir bankanın kurumsal iletişim departmanında çalışırken bir anda hayat tarzını değiştirmeye ve farklı hayatlarla karşılaşmaya karar verdi. 30 yaşındayken işinden ayrıldı ve İstanbul'dan İtalya'ya uzanan bir yolculuğa çıktı. 2012 yılında başladığı yolculuğuna 3 yılın ardından bisikletini de dahil etti ve dünyanın farklı ülkelerinde pedal çevirdi. Şili, Bolivya, Peru, Yunanistan, İtalya, Avusturya, Almanya, Meksika, Kolombiya ve Küba'yı bisikletiyle gezdi. Korona salgını nedeniyle şu an Kolombiya'da olan Sargın ile söyleştik. Sargın, "Bu hayalden başka bir hayal daha kurabilir miyim diye alternatif bir hayat arayışı için yola çıktım. Bana sunulmuş hayal dışında da hayalleri gerçek kılabildiğimi gördüm, bu göçebe hayatın beni mutlu ettiğini gördüm ve devam ediyorum."

"6 AYIMI ALDI"

◆ ***Klasik bir soruyla giriş yapacağım sohbete. Kendinizden bahseder misiniz?***

2012'de 30 yaşımda bir bankanın kurumsal iletişim departmanında çalışırken hayat tarzımı değiştirmek, alternatif bir hayat aramak için seyahat ederek yaşamaya başladım. Bu tek bir cümlede rahatça yazabildiğim eylemi hayata geçirmek o kadar da kolay olmadı tabii. Alışkanlıklar, sistemin koyduğu göremediğimiz bir sürü pranga, endişe, korku, iyi niyet altında korkutulmalar. Karar verebilmek 6 ayımı aldı. Yakın gelecek planı yaptım, istifa ettim, evimi kapattım, İstanbul'dan ayrıldım ve İtalya'ya gittim. 2012'de önce sırt çantamla başladığım bu yolculuğumda 2015'te bisikletim bana dahil oldu ve o zamandan beri bisikletimle de dünyayı keşfetmeye çalışıyorum. Dijital bir göçebeyim.

◆ ***Ben de bu konuyu soracaktım. Bisikletle dünyayı gezmeye ne zaman karar verdiniz?***

2015'te Şili'de otostopla seyahat ediyordum. Güney Amerika'ya ayak basışımdan yaklaşık 1 buçuk sene sonra yani. Yolculuğum sırasında birçok bisikletli gezgin ile tanışmıştım ve onların hikayelerini dinlemek beni çok heyecanlandırmıştı. Otostopla seyahat etmek müthiş bir özgürlük gibi geliyordu fakat bisikletle seyahat etmek daha özgür kılıyordu insanı. Başkasına bağlı olmadan hareket edebilmek, bir aracın içindeyken duramayacağın noktalarda bisikletle durabilmek, geçtiğin toprakların kokusunun hep burnunda olması, rüzgarı yüzünde hissetmek. Bunlar beni cezbetti ilk, tabii yokuşları, şiddetli yağışları ya da şiddetli güneşi pek hesaba katmamışım, onlar da bu yolculuğun yanında sürpriz gibi geldi.

"GÖZÜMÜ UZAK TOPRAKLARA DİKTİM"

◆ ***Çok mu zorlandınız?***

Daha önce uzun tur bisiklet yolculuğu deneyimim olmadığı için başlarda zorlandım tabii, bisiklet tamir etmeyi bilmiyordum, bisikletimin üstündeki çantalarla ağırlaşan bisikletimle yokuşları çıkmak oldukça zordu. Bisikletle ilk Şili'nin doğa harikası Patagonya bölgesindeki Carretera Austral yolunu pedallamayı hayal etmiştim. 1240 kilometrelik bu yolun çoğunluğu henüz asfaltlanmamıştı o zamanlar. Yolumun üzerine buzullar, And Dağları ve Patagonya köyleri. Bu yolu pedallayıp bitirdiğimde Şili'nin kuzeylerini de pedallamak istedim, oraları da pedallayınca Bolivya'ya yaklaşmıştım, Bolivya'yı da pedalladım ve ardından Peru'da pedallarken buldum kendimi. Sonrasında da dünyayı bisikletimle keşfedebilmek için bir özgüven ve cesaret de beraberinde geldi. Gözümü daha uzak topraklara diktim.

◆ ***Yaptığınız şeyi nasıl tanımlıyorsunuz? Macera mı, spor mu?***

Tek bir nedeni yok elbette, macera mı diye sorarsanız evet macera için fakat aynı zamanda spor tabii günde 5-6 saat pedal çeviriyorum. Ayrıca çevreci bir ulaşım aracı. Bisiklet üstünde seyahat ederken detayları çok kolay yakalarsınız, doğadan nasibinizi alırsınız. Limitlerimi zorlamayı severim, bisiklet de fiziksel ve mental sınırlarımı zorlamam için güzel bir araç oldu.

◆ ***Dünyada çok fazla gezgin var ve bu gezginlerin masraflarını nasıl karşıladığı merak konusu. Sizin çözüm yönteminiz nedir?***

Yaşamımı sürdürmek için gereken parayı ww.isimgucumgezmek.com internet sitem, sosyal medya hesaplarım üzerinden inandığım, güvendiğim markalarla reklam, tanıtım işbirlikleri yaparak ve Latin Amerika ülkelerine butik turlar düzenleyerek kazanıyorum.

"BİR ÇOK HİKÂYE İLE KARŞILAŞTIM"

◆ ***Şimdiye kadar nerelere gittiniz, buralarda nelerle karşılaştınız?***

Bisikletimle Şili, Bolivya, Peru, Yunanistan, İtalya, Avusturya, Almanya, Meksika, Kolombiya, Küba'da pedalladım. Türkiye'de de bazı rotaları pedallama imkânım oldu. Kalplerinin ve evlerinin kapısını açıp, sofralarına davet eden güzel insanlarla, muhteşem doğal güzelliklerle, birbirine çok benzer ama farklı dilleri konuşan farklı dinlere inanan insan hikayeleri ile ve kendimle karşılaştım. Ayrıca ülkelerinden yürüyerek göç eden insanlarla, okyanus manzaralı evlerinin terasında viskisini yudumlayan insanlarla karşılaştım. Daha önce adını bile duymadığım meyvelerle, sebzelerle karşılaştım.

◆ ***Yolculuklarınız sırasında sizi en çok mutlu eden ve üzen şeyler neler oldu?***

Hayal bile edemediğim birçok hikaye ile karşılaştım. Bu bireysel olarak beni mutlu ediyor tabii. Fakat daha önceleri şöyle düşünürdüm; bu dünya üzerinde yaşayan her canlı ile aynı gemide seyahat ediyoruz. Fakat bu yolculuk bana bunun benim düşündüğüm gibi olmadığını gösterdi bir yandan da. Kimisi kaptan köşkünde seyahat ediyor, kimisi güvertede, kimisi denizde can yeleği ile yüzüyor, kimisi ise sadece kollarına güvenerek denizin üstünde kalmaya çalışıyor. Buna kendi gözlerimle tanık olmak beni en üzen şey.

KOLOMBİYA'DA TARIM

◆ ***Şu an Kolombiya'dasınız orada günleriniz nasıl geçiyor?***

Mart ayının ortasında Küba bisiklet turumu bitirip Kolombiya'ya döndüm. O sırada korona virüsü dünyaya yayıldı, Kolombiya sınırlarını kapattı. Mecburi olarak yerleşik hayata geçiş yapmak durumunda kaldım tabii. Eşim Kolombiyalı, onunla birlikte bu karantina sürecini geçirebileceğimiz doğanın içinde mütevazi bir yer kiraladık. Kendimize bir bahçe yapıyoruz, ektiklerimizi yemek nasip olur mu bilemiyorum ama toprağa dokunarak bu günleri geçirmek bize iyi geldi. Spor yapıyorum. Bir de YouTube kanalıma gezi videolarımı hazırlıyorum. Bisikletle gezerken video hazırlamak çok kolay olmuyor, bu vesileyle birikmiş arşivimi paylaşıyorum.

◆ ***Dilini bilmediğiniz insanlarla nasıl anlaşıyorsunuz?***

Yeni diller öğrenmek seyahat etmek için en büyük motivasyonum aslında. İşimden istifa edip İtalya'ya bir gönüllülük projesi ile gittiğimde akıcı olarak konuştuğum başka bir dilim yoktu. İtalya'da 1 sene yaşadım ve İtalyanca öğrendim, Güney Amerika'ya geldiğimde de yaklaşık 1 buçuk sene hep İngilizce konuştum ve İngilizcemi geliştirdim. Sonra da İspanyolca. Seyahat ederek 5 senede 3 dil öğrendim. Bu yolculuğun bana en büyük getirisi bu oldu. Yeni diller öğrenmek dünyamı genişletti. Latin Amerika'da pedallarken bazı yerleşim yerlerinden geçiyorum ve burada yaşayan yerliler İspanyolca bilmiyor oluyor. Aynı dili konuşmuyor olsak bile işaret dili ile bir şekilde anlaşıyoruz. Dil bilmeden gezilebilir tabii, sıkıntıları oluyor mutlaka fakat gezdiğin ülkenin dilini biliyor olmak büyük avantajlar sağlıyor. İnsanlarla sohbet edebilmek o ülkeye dair kitaplarda bulamayacağınız hikayelere ulaşmanızı sağlıyor.

◆ ***Bu yolculuk bir yerde bitecek mi?***

Bu benim hayat yolculuğum aslında. İçine doğduğum hayat sisteminin bana sunduğu hayal şuydu: doğ, okula git, üniversiteyi bitir, iyi bir iş bul, 9/6 çalış, evlen, ev satın al, araba satın al, çocuk sahibi ol, yılda 20 gün tatil yap, borç öde, başka bir çocuğa daha sahip ol, emekli olacağın günleri hesapla ve emekli olduğunda yaşamak için bir balıkçı kasabası düşle. Bu hayalden başka bir hayal daha kurabilir miyim diye alternatif bir hayat arayışı için yola çıktım. Bana sunulmuş hayal dışında da hayalleri gerçek kılabildiğimi gördüm, bu göçebe hayatın beni mutlu ettiğini gördüm ve devam ediyorum. Ne zamana kadar sürer bilemiyorum, fiziksel ve ruhsal olarak mutlu etmeye devam ettiği yere kadar. Bu yaşam tarzı evrilir, değişiklikler gösterir, bu zaten istediğim bir şey, aynı tarzda gezerek yaşamak bile rutine bindiğinde bir süre sonra verimliliğini kaybeder. Sargın'ın hikayelerini isimgucumgezmek.com adresinden takip edebilirsiniz.

"TURİZM YERLİ TURİSTLERLE HAREKETLENECEK"

Korona virüsü sebebiyle rehberli turlar iptal edilince rehberler de zor durumda kaldı. Normalleşme sürecine girerken rehberlerle salgının etkilerini konuştuk

● **Evin ARSLAN**

Korona virüsünün hayatımıza girmesiyle turizm sektörü de sekteye uğradı. Bu noktada rehberler de zor bir süreçten geçiyor. Normalleşme dönemine geçtiğimiz şu süreçte rehberli kültür gezileri tekrar başlıyor. Rehberlerle bu virüsten nasıl etkilendiklerini ve "yeni normalde" rehberlik hizmetinin nasıl verileceğini konuştuk.

10 senedir rehberlik yapan Kadıköylü Senem Uygur, turizmin bütün krizlerden ilk etkilenen sektör olduğunu söylüyor. Bütün turlar belirsiz bir tarihe kadar ertelenince tüm turizm bileşenlerinin etkilendiğini belirten Uygur "Sermaye birikimi olmayan turist rehberleri -özellikle aile geçindirmekle yükümlü olanlar- iyice zor durumda kaldılar." diyor.

Uygur, rehberler için verilen tek desteğin Türkiye Turist Rehberleri Birliği'nin başvurusu ile bankalardan uygun koşulla alınabilen 10 bin TL'lik kredi desteği olduğunu söylüyor. Uygur başka bir kolaylık görmediklerini dile getiriyor.

"KRİZ FIRSATA ÇEVRİLEBİLİR"

1 Haziran itibariyle normalleşme dönemine geçtik. Rehberli turlar da böylelikle başladı. Ancak hijyenin, mesafenin nasıl korunacağı ile ilgili soru işaretleri var. Bunları yaşayarak görebileceğimizi söyleyen Uygur "Kırk kişinin bir otobüse binip günlerce yolculuk edeceği bir model pandemi şartlarında çok uygulanabilir değil. Belki seyahat firmalarının yaptığı gibi düşük kapasite ile turlar gerçekleştirilir, hijyene dikkat edilerek küçük gruplarla başlanabilir. Bu dönemde butik turların önem kazanacağını öngörüyoruz. Ancak şu an için Bakanlık'tan bu konuda bize gelen bir talimat söz konusu değil. Ama şurası kesin ki turizm öncelikle yerli turistlerle hareketlenecek, yabancıların ülkelerini bırakıp seyahat etmeleri ilk aşamada olası gözükmüyor." diyor.

Uygur, krizin iyi yönetilirse bir fırsat olabileceği görüşünde. İlk etapta turizm faaliyetinin yerli turistlere yönelik olmasının umut verdiğini söyleyen Uygur "Halkımız gezdikçe daha çok bilgi sahibi olacak ve bilinçlenecektir. Öncelikle burada yaşayanların ülkenin turistik değerlerini tanıması gerekiyor ki ülkece başkalarına da anlatabilelim. İnsanlar bilmedikleri, tanımadıkları şeyleri sahiplenmeyip onlara yabancılaşıyorlar. Bu da bize sonra büyük tahripler olarak geri dönüyor. Bazı vatandaşlarımız İtalya'yı görüp Kapadokya'yı görmemiş oluyorlar. Ya da Paris'teki Notre Dame Kilisesi'ni görüp İstanbul'da Süleymaniye'yi görmemiş olan var." diye ifade ediyor.

"ÖNLEMLER ALINMASI GEREKECEK"

1001 İstanbul Seyahat Acentası'nda profesyonel rehber olan Hüseyin Avni Özkan da, 1 Haziran'dan sonra gezi ve rehberlik hizmetlerinin çok sınırlı olarak başlayacağını söylüyor. Esas turizm gelirlerinin "incoming" diye ifade edilen yurtdışından gelen turistlere verilen hizmetlerden geldiğini belirten Özkan "Rehberler için önemli bir gelir kapısı da yurtdışı gezileri idi. Ağustos aylarından itibaren dünyanın birçok ülkesine uçuşlar gerçekleştirilecek olmasına rağmen, eylül ve ekim aylarından önce bir canlanma olması zor. Hatta belki 2021 baharı daha gerçekçi bir öngörü olur. 1 Haziran'dan itibaren sadece iç turizme yönelik kısmi bir canlanma olabilir. O yüzden tüm turizm çalışanları ve rehberler için yaklaşık 15 Mart'tan itibaren bir işsizlik süreci başladı ve aylarca sürecek gibi gözüküyor.

Ben de şahsen 14 Mart'tan beri evdeyim ve dolayısıyla diğer rehber arkadaşlarım gibi çalışmıyorum." diyor.

Yapılacak geziler için bir takım önlemler alınması gerektiğini belirten Özkan "Öncelikle gruplardaki kişi sayısının 15 ya da en fazla 20 kişiyle sınırlandırılması gerekir diye düşünüyorum. Geziler sosyal mesafe korunarak ve maske, dezenfektan gibi gerekli hijyen önlemleri alınarak gerçekleştirilir. Müzelere sınırlı sayıda ziyaretçi alınabilir. Belki müze ziyaret saatlerine de bir sınırlama getirilebilir." diye ifade ediyor.

İLKER MUMCUOĞLU

BULMACA

KELİME AVI BULMACA

H	N	A	S	N	A	B	I	Z	R	G	T
I	A	N	D	G	N	P	R	İ	D	A	N
R	H	G	N	A	O	İ	M	A	A	N	D
A	A	N	L	A	B	A	K	G	S	K	İ
Z	K	Ğ	T	T	T	A	N	A	D	A	N
I	I	A	N	F	F	N	S	Z	A	N	Ç
Ç	L	N	A	A	A	A	R	İ	I	A	N
A	A	N	N	K	A	C	N	F	G	O	Ü
N	A	I	F	A	N	A	L	A	L	A	G
R	İ	T	A	K	A	K	Y	N	I	S	N

[illegible]

KARE BULMACA

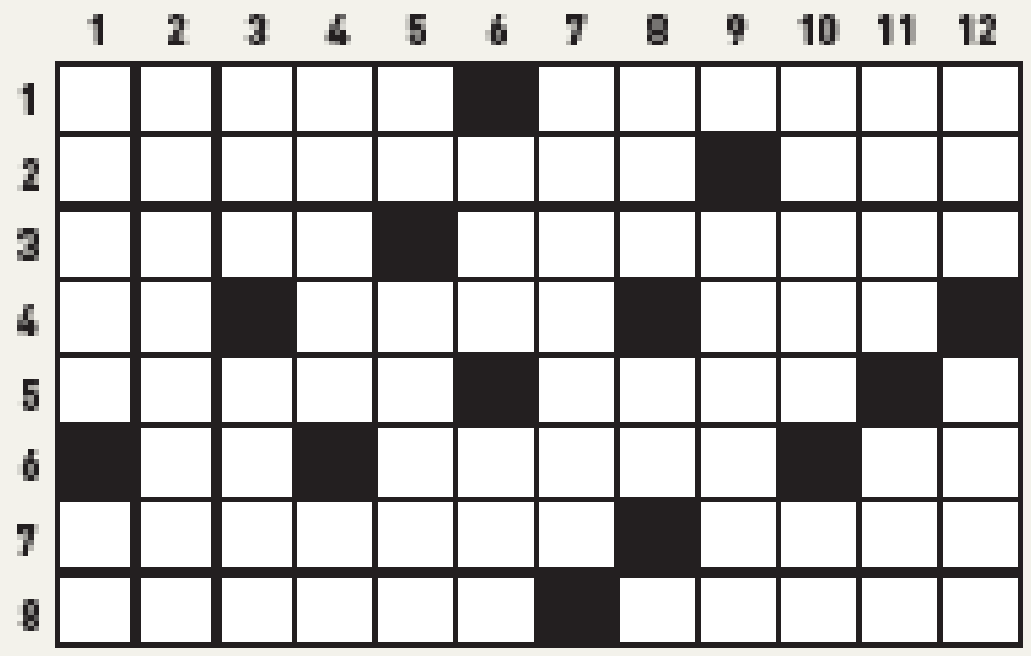

SOLDAN SAĞA

1. Bozuk ipek kozası - Gösterd, toptan. 2. Asansör - Habeş soyluzu 3. İtalyabaki eğik kule - Dinri. 4. Dermen kiri - Tokat'ın bir ilçesi - Üye 5. Sebep - Engel. 6. Bir nota - Edebiyatla ilgili, yazınsal. - İnce organ. 7. Bereket - Kıyı, sahil. 8. Ekilen yer; mezraa - "... Çakır" (aktris)

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Küçük çapa - Demirin simgesi 2. Cismert 3. Hafif, yavaş sesle söylenen - Gedi. 4. Etek ucuna doğru genişleyen giysi - Genişlik. 5. Güney Afrika plakası - Dilsiz, zayıf 6. Madeni iş - Bir tür dovma 7. Kitlelerden oluşan asker sevk. 8. Çıplak - Su. 9. Bir zaman birimi. 10. Geçici - Lahza. 11. Tahta dilacı - Bir sayı. 12. Fayda - Avuç

RUN İSRATİ

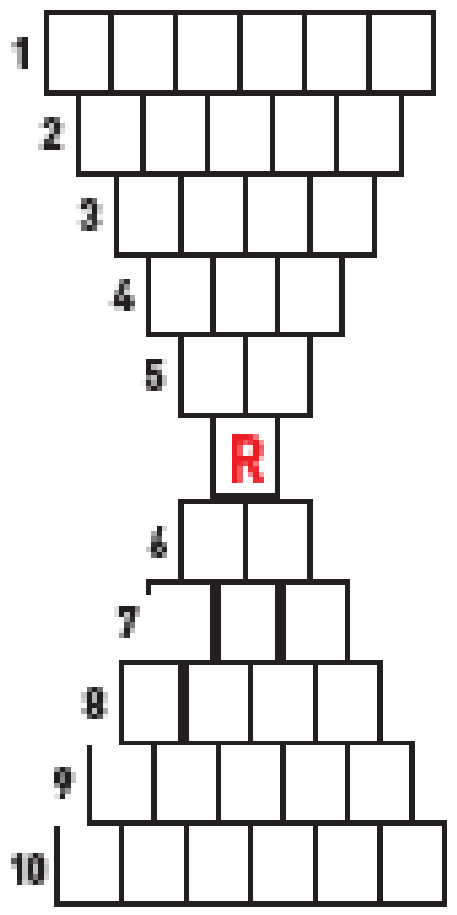

[illegible]

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]
7. [illegible]
8. [illegible]
9. [illegible]
10. [illegible]

SUDOKU BULMACA

5	2	6		3		8	4	
	7						2	
			4	2		6	7	
			5	7				
						4	1	7
	8	3						
4					8			9
					5	7		2
8	1				7			

[illegible]

ÇÖZÜMLER

[illegible]

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA:
1.Rüya Zamanı adlı son şiir kitabını yayımlayan Kadıköylü şair (Resimdeki) – Bir renk – Derya. 2. Moda'da doğup büyümüş, halen Moda'daki dairesinde oturan ünlü bir piyano sanatçısı – Kadın rahip – Olağandan daha hacimli. 3. Bir giysiyi onarmak için eklenen parça – Eski Mısır'da güneş tanrısı – Gümüşbalığı – Alaz. 4. Bir elma türü – Budunbilim – Bir tür rakı – Bir soru sözü. 5. Yanda taşınan su kabı – Gözdeki ağtabaka – "Halide Edip ..." (Kadın yazar). 6. Altın – Torbalı balık ağı – Kastamonu'nun bir ilçesi. 7. Giysilerde takım – Meydan – Uzunçalar (Kısa) – Bir yüzey ölçüsü – "... dolma" (Kadıköy'de çok popüler olan yiyecek). 8. Aşamasız asker – Çöp – Kadıköy'deki nostaljik taşıt. 9. Geri, arka – Helyumun simgesi – "Şeref ..." (Kadıköy'de yaşamış olan, Moda'da oturduğu sokağa adı verilen ünlü ressam). 10. Deve semeri – Akıl – "Sermet Muhtar ..." (30 Sene Evvel İstanbul ve İstanbul Kazan Ben Kepçe adlı kitapları da olan gazeteci, yazar). 11. Genç kızlarda görülen bir kansızlık türü – Teniste, topa arkadan öne ve yukarıdan aşağıya doğru vurma – Güney Afrika Cumhuriyeti'nin plaka imi. 12. Öğütülmüş tahıl – Kutsal ışık – "... Thurman" (Kill Bill adlı filmde de oynayan aktris) – Bir haber ajansı. 13. Yanağın alt kısmı – Yunancada bir harf – Püskürtme ereğiyle kullanılan araç. 14. Radyumun simgesi – Beyaz – Berrak – Ateş – Bir zaman birimi. 15. Salgın hastalık – İspanya'daki, gizli Bask örgütü – Titreyiş,ürkme – Protein sentezine yardımcı olan bir asit türü. 16. Karagöz düdüğü – Anlatım – Ortalama. 17. Kriptonun simgesi – "... Sözen" (Kadıköylü aktris) – Karşıt anlamı veren bir önek – Merhamet. 18. Deha sahibi kimse – "... Milli" (Türk Kurtuluş Savaşı'nın siyasal manifestosu olan altı maddelik bildiri) – Sümer su tanrısı – Bir hayvan – Bir müzik türü. 19. Bir koyun türü – Türk müziğinde bir makam adı – Şiirde dörtlük. 20. Valide – İstanbul'un eski adlarından biri – Yemen'in başkenti – Müstahkem yer.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:
1.Tayland'ın eski adı – Sabanın, belin ya da çapanın topraktan kaldırdığı iri parça – Kadıköy'ün bir mahallesi. 2. Sakarya ilinin merkez ilçesi – Bir eğlence ve oyun alanı. 3. Bir şirket türü – İsviçre ve Fransa'da akan bir ırmak – İridyumun simgesi – Almanca "1". 4. Yemin etme – Utanma duygusu – Mazdek dininde ateş – Ayak – Voltamperin simgesi. 5. Kurşunkalemde sertlik derecesi – Aşamasız asker – Satrançta bir taş – Kore para birimi – Sözcükleri keserek konuşan kimse. 6. Kalamış'a gidince duyulan his – Oğulotu. 7. Nispet – Tenis oynama aracı – Kadıköy'deki Balık Pazarı'nın eski simgesi olan kazın adı – Eski Mısır inanışında, ana tanrıça. 8. "... Corbusier" (Fransız mimar) – Cezayir'de bir kent – Bir peygamber adı. 9. Tembellik – Eşlik etme. 10. Bütünsel – Japon halk türküsü – Karakter. 11. Eskiden tekel idaresine verilen ad – Suyla çevrili kara parçası – Lahza. 12. Yat limanı – Cılız, zayıf, güçsüz. 13. Yunanca hayır – Eski bir Türk güreşi – Bir akademik unvanın simgesi – Kitap, fotoğraf vb. basma işi, bası. 14. Tırpana balığı – Geri, peş – Millet – Bankada hesabı olanlara gönderilen ödeme ya da çekme makbuzu – Bir takımın gözde oyuncusu. 15. Yağmur – Kadıköy'ün'ün bir mahallesi – Antrakt. 16. Bir bağlaç – Nezretmek – Bir makyaj malzemesi – "Dr. ... Işık Caddesi" (Oyun Atölyesi'nden başlayıp Yoğurtçu Parkı'na kadar inen cadde). 17. Seyelan – Yardım isteme sözü – Notada durak işareti – Aktinyumun simgesi – Kiloamperin simgesi. 18. Afrika'da bir ırmak – Süreyya Operası'nın önünde bulunan, Neslihan Pala'nın yaptığı heykelin adı – Baştan çıkaran, ayartan. 19. Mavi peri kuşu da denilen, Endonezya'da yaşayan ötücü bir kuş – Japon mafyası – Müzik parçasının canlı çalınacağını belirten müzik terimi. 20. İlhan Selçuk ve diğer aydınlara 12 Mart döneminde işkence yapılan köşkün adı (Adının aksine bu köşk Erenköy'deydi) – Şart eki – Verme, ödeme – Paylama.

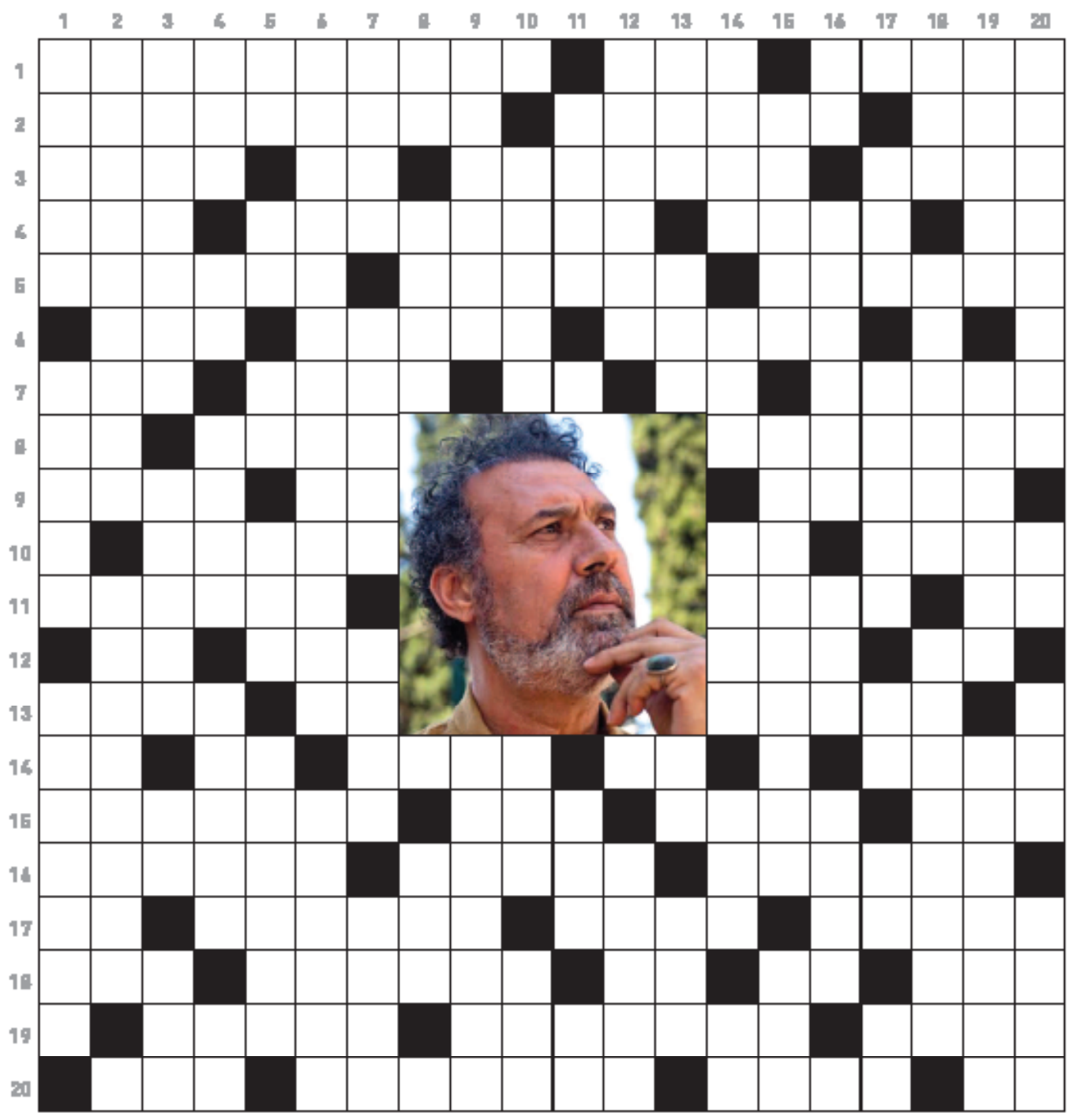

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1-1.Haldun Taner – Ali Suavi. 2. Ahmet Rasim – Oyuncak. 3. Li – Ra – Ti – İthaki – Gama. 4. Lee – Au – Aram – Almanak. 5. Bi – Anglikan – Ecdat – Sa. 6. Akağa – Asalet – Se – Umut. 7. Az – Aşiret – Mogan. 8. Ayrılık – Meyus. 9. Oe – Ale – İku – Afi. 10. İğ – Al – Natuk. 11. Yuan – Da – Atalet. 12. İrtical – Ret – Nam. 13. Te – Al – Köri. 14. Eçhel – İp – Şeref – Lisan. 15. Ru – Alet – Mu – Beylik. 16. Pa – Sterilize – Fek – Ak. 17. Mayna – Rekor – Mikser. 18. İr – Anais – İglu – Ai – Okr. 19. Akaret – Evrat – Ar – Prag. 20. Iramak – Bendir – Grosa.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1.Hal – Bağa – İyi – Er – Mia. 2. Ahilik – Yoğurtçu Parkı. 3. Lm – Aare – Ateh – Ay – Ar. 4. Dereağzı – Ani – Ev – Nara. 5. Uta – Na – Lal – Cal – Sanem. 6. Nr – Ag – Yıl – Dal – At – Ata. 7. Tatula – Kemal – İleri. 8. Asi – İsa – Perese. 9. Ni – Akaş – Tik – Vb. 10. Emirali – Loire. 11. Taner – Emirgan. 12. Ohm – Te – Ruz – Ltd. 13. Aya – Emu. 14. Lukacs –Mimar – Fb – Ar. 15. İnildemek – Tek – Efkar. 16. Sc – Ma – Oyun Atölyesi. 17. Uagadugu – Al – Rilke – Pr. 18. Akan – Masatenisi – Roro. 19. Masun – Futa – Aka – Kas. 20. İfakat – Pik – Men – Karga.

Adres: Osmanağa Mahallesi Söğütlüçeşme Cad. Kalem Sok. No: 7 Kat: 2 / A Blok Kadıköy / İSTANBUL
Tel: (0216) 348 70 60
Reklam: (216) 345 82 02
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu (0532) 727 01 07

www.gazetekadikoy.com.tr

GazeteKadıköy

Yıl: 21 / Sayı: 1042 | HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE | 5 - 11 HAZİRAN 2020

İnsan hikayelerine bakış:

Yoldan geçen her insanın bir hikayesi var. Bazen mutlu bazen hüzünlü. Yeditepe'den Portreler blogunu açan Özlem Dikeçligil, hızla geçip gidilen bu sokaklarda durup insanlarla konuşuyor ve hikayelerini dinliyor

"Yeditepe'den Portreler"

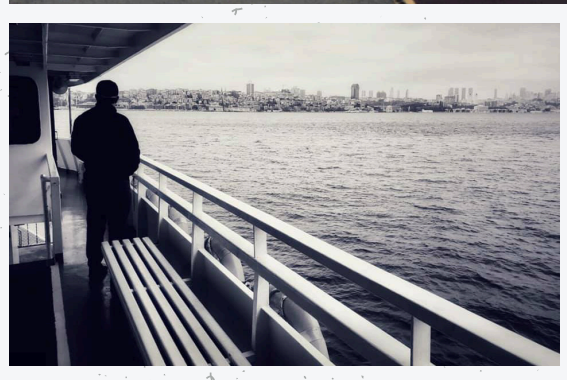

● **Evin ARSLAN**

Kalabalık sokaklardan geçip gidiyoruz. Sıkıntılarımız, mutluluklarımız, yaşam mücadelelerimiz de bizimle birlikte kalabalığa karışıyor. Sürekli bir şeylere yetişme hali insanlarla olan ilişkimizi etkiliyor; diyalog kurma, faydalı paylaşımlarda bulunma süremizi azaltıyor. Ama hala konuşmaya, dert anlatmaya ve dinlemeye ihtiyacımız var. Geçenlerde bir arkadaşımın önerisiyle okuduğum "Yeditepe'den Portreler" blogu bana bunu hatırlattı.

Yeditepe'den Portreler'de Özlem Dikeçligil, insanlarla konuşuyor, onların hikayelerini dinleyip yazıya döküyor. Kimi zaman bir kadının ailesiyle olan sıkıntılı yaşamına tanık oluyorsunuz, kimi zamansa iş bulamayan bir göçmenin derdini dinliyorsunuz.

Aslen balkan göçmeni olan Özlem Dikeçligil, baba tarafının çoğu göçmen gibi Eyüp'e yerleştiğini söylüyor. Kendi deyimiyle İstanbul'la ilk bağları üç kuşak önce burada başlamış. Şimdi ise Kadıköy'de yaşıyor ve Kadıköy'de yaşamaktan son derece memnun olduğunu söylüyor.

HİKAYELERDEN OLUŞAN PUZZLE

Dikeçligil, İstanbul'u ve İstanbul'da yaşamayı bütün zorluğuna ve hatta kıyamet yerine benzeyen keşmekeşine rağmen çok sevdiğini dile getiriyor. Bu site ile büyük bir puzzle oluşturma hedefinde olduğunu aktaran Dikeçligil, "Siteyi yapma fikri pek çok arkadaşımın İstanbul'u terk edip daha küçük şehirlerde, sahil kasabalarında yaşamayı tercih ettikleri zaman dilimine denk geldi. Ben İstanbul'da kalan ve bu kararında ısrarlı biri olarak zihnimde sorularla şehirdeki hikayelerin peşine düştüm. Bu şehirde yaşayan bizler kimiz? Hikayemizin hangi anında birbirimize denk geldik? Bizi su üstünde tutan umutlarımız, dibe doğru çeken kederlerimiz neler? Yeditepe'den Portreler bu merakın izinde kuruldu." diyor.

Dikeçligil'e en çok hangi hikayeden etkilendiğini sorduğumuzda Muriel Rukeyser'in bir sözünü

hatırlatıyor: "Evren atomlardan değil hikâyelerden meydana gelir." Her paylaşılan hikayenin kendisi için değerli olduğunu ifade eden Dikeçligil, son paylaştığı hikayenin ise kendisini etkilediğini dile getiriyor: "Karanlık Örtü hikâyesindeki portrenin anlattıkları aradan geçen zamana rağmen gücünü yitirmemiş olması bakımından etkileyiciydi. Portre sahibi 52 yaşındaydı ama 44 senedir aynı olayın etkisindeydi. Bu olay bütün hayatını şekillendirmişti."

Dikeçligil, hikayenin özünü mümkün olduğunca koruyor. Anlatım bozukluklarını, cümle yapılarını ve argo kullanımları değiştirmediğini belirten Dikeçligil, öyle olmadığı takdirde birinci ağızdan anlatmanın öneminin kalmayacağına inanıyor.

"KADIKÖY'ÜN SİHİRLİ BİR YANI VAR"

Özlem Dikeçligil, mümkün olduğunca farklı semtlere gidip, farklı sosyal sınıflarda ve yaşlarda insanlara ulaşmaya ve İstanbul'un hemen her yerinden hikaye toplamaya gayret gösterdiğini söylüyor. Dikeçligil, Kadıköy'den de birçok hikaye toplamış.

Kadıköy'ün onun için önemini ise şu sözlerle anlatıyor: "Kadıköy uzun zamandır yaşadığım bir bölge olduğu için buradaki sosyal iklime, insan profiline, toplumsal geçirgenliğinin artıp azaldığı bölgelerine daha hakimim. Bu yüzden hem yaşarken hem hikâye toplarken içinde kendimi daha rahat ve sakınımsız hissediyorum. Aslında İstanbul'da Laleli, Bakırköy, Arnavutköy, Erenköy, Kozyatağı, Mecidiyeköy, Harbiye, Şişli, Ulus gibi çok farklı semtlerde yaşadım, çalıştım. Dolayısıyla bütün bu semtler, alışkanlıklar sebebiyle de kendimi içinde daha rahat hissettiğim yerler. Fakat yine de Kadıköy'e gelmek, mesela Beşiktaş vapurunun Kadıköy iskelesine yanaşma anı her zaman eve dönüş gibi rahatlatıcı olmuştur benim için. Ne kadar zor bir gün geçirmiş olursam olayım Kadıköy'e ulaşmanın, günün sıkıntılarından kurtulmayı vadeden sihirli bir yanı vardır."

Beş bölüm halinde yayınlanan "Hayatım da Roman" hikayesi de Kadıköy'de Roman bir çiçekçinin hayatından bir kesit sunuyor. Portre sahibinin Kadıköy'de oturmadığını ama 25 senedir burada tezgah açtığını belirten Dikeçligil, çiçekçinin tezgah açtığı mahallenin sakinleriyle dertleşme, yardımlaşma ve çiçek alışverişi üzerinden sağlam ve gerçek dostluklar kurduğunu söylüyor. Dikeçligil bu hikayenin önemini şöyle anlatıyor: "Bu aynı zamanda toplumsal geçirgenliği gösteren dikkat çekici örneklerden biri. Kadıköy'ün bir semt olarak profili bu hikâyede bence çok önemliydi. Hikayesindeki probleme tezgahını açtığı mahallenin sakinleri; avukat bulma, yol gösterme, çözüm alternatifleri sunma ve maddi yardımlarla destek olmuşlardı. Çiçekçi, semt sakinlerinden 'ablalarım, abilerim' diye bahsediyordu ve bunda çok samimiydi."

HİKAYEYE SADIK FOTOĞRAFLAR

Aynı zamanda fotoğraflar çeken Dikeçligil, her hikayeye uygun bir fotoğraf çekerek okuyucuları ile paylaşıyor. Eskiden konuştuğu insanların fotoğraflarını da paylaşan Dikeçligil, artık bunu yapmaktan kaçındığını ve semt, isim, yaş belirtmeden hikayeleri paylaştığını söylüyor.

Nedenini ise şöyle anlatıyor: "Çok kısa bir zaman sonra portre sahiplerini korumak adına bundan vazgeçtim. Nedeni şiddet mağduru bir kadınla yaptığım görüşmeydi. Röportajının yayınlanmasını istemekle beraber sadece ellerinin fotoğrafının çekilmesinden bile korkuyordu, 'kocam beni ellerimden de tanır' diyordu. O gün portrelerin fotoğraflarını yayınlamama kararı aldım ve daha önce yayınladığım fotoğrafların hepsini sildim. Bu geçen zamanda pek çok farklı hikâyeye ulaşmış biri olarak bunun doğru bir karar olduğunu düşünüyorum. O tarihten beri portrelerimin hikayelerini farklı zamanlarda çektiğim fotoğraflarla rastgele eşleştiriyorum. Bu eşleştirmede tek kıstasım hikâyenin ruhuna sadık kalmak oluyor."

Hikayelere yeditepedenportreler.com'dan ulaşabilirsiniz. Ayrıca Facebook ve İnstagram'da da sitenin hesapları mevcut.

KADIKÖY'DEN BİR HİKAYE

Siz okuyucularımızla Kadıköy'de geçen bir hikayeyi paylaşmak isteriz. Özlem Dikeçligil'in bizlerle paylaştığı bu portre hem salgının hem de yurtsuz kalmanın etkilerini gözler önüne seriyor.

"Ben Gürcü, 59 yaşındayım. Benim teyze öldü 14 gün oldu. Ben bakıyor ona hep. Yemek, tuvalet, temiz olsun ama öldü. İyi aile, güzel aile ama iş bitti. Ben şimdi işsiz. Yaş vardı çok, hastalık vardı. Yok bu virüs gelmedi önce hastalık vardı onda. Yaş 89 öldü. Ben işsiz şimdi. Virüsten kimse iş yok diyor. Almıyorlar. Yok virüs bende ama almıyor kimse. Kutaysi'de benim aile hepsi. Yollar kapalı hep. Nasıl gitmek olsun benim için? Kaldım burada ama iş yok, virüsten. "Corona var, corona var!" hep öyle herkes şimdi. 2500 bi de haftalık 50 lira alıyordum. Benim oğlan evli, iki çocuk var onun Gürcide ama iş yok. Her şey var Gürcistan'da her şey. Araba var, televizyon var, tablet var, domuz jambon var ama iş yok, para yok. Hiç iş yok. Fabrika yok hep kapandı. Genç kadınlar Avrupa'da ama ben istemedi İstanbul'dan başka. Ben gönderdi hep Kutaysi, oraya benim çocuk, benim torun, benim yaşlı anne. Oğlan benim öğretmen orada. Ama çok az para, bi şey yapmaz o para hiç. Ev için, kredi için daha çok lazım. Torunlar okuyor. Okul için. Ama şimdi ben bakıyordum teyze öldü. Yaşlı öldü, hasta öldü onun için. Virüsten değil. Ama şimdi iş yok. Kalacak yer yok, para yok. Ben kaldım şimdi burada. Benim arkadaşlar var Gürci. Onların ev var Kumkapı ben şimdi orada yatıyor ama para yok benim hiç cep. Soruyor hep, her yer, dükkan, lokanta, yemek yerler için, hasta için, çocuk için ama her şey bitti şimdi virüsten. Gitmek olmuyor, nasıl olacak ben bilmiyor. Ne zaman gider virüs kimse bilmiyor. Oğlan orada, torunlar, yaşlı anne hep evde, hapis, iş yok orada, Kutaysi'de, para yok. Ben 3 yıl burada, teyze baktım, o anneye baktım, çok güzel hep baktım ama öldü. Şimdi kaldım burada nasıl olacak ben bilmiyor."